

အမရပူရ

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

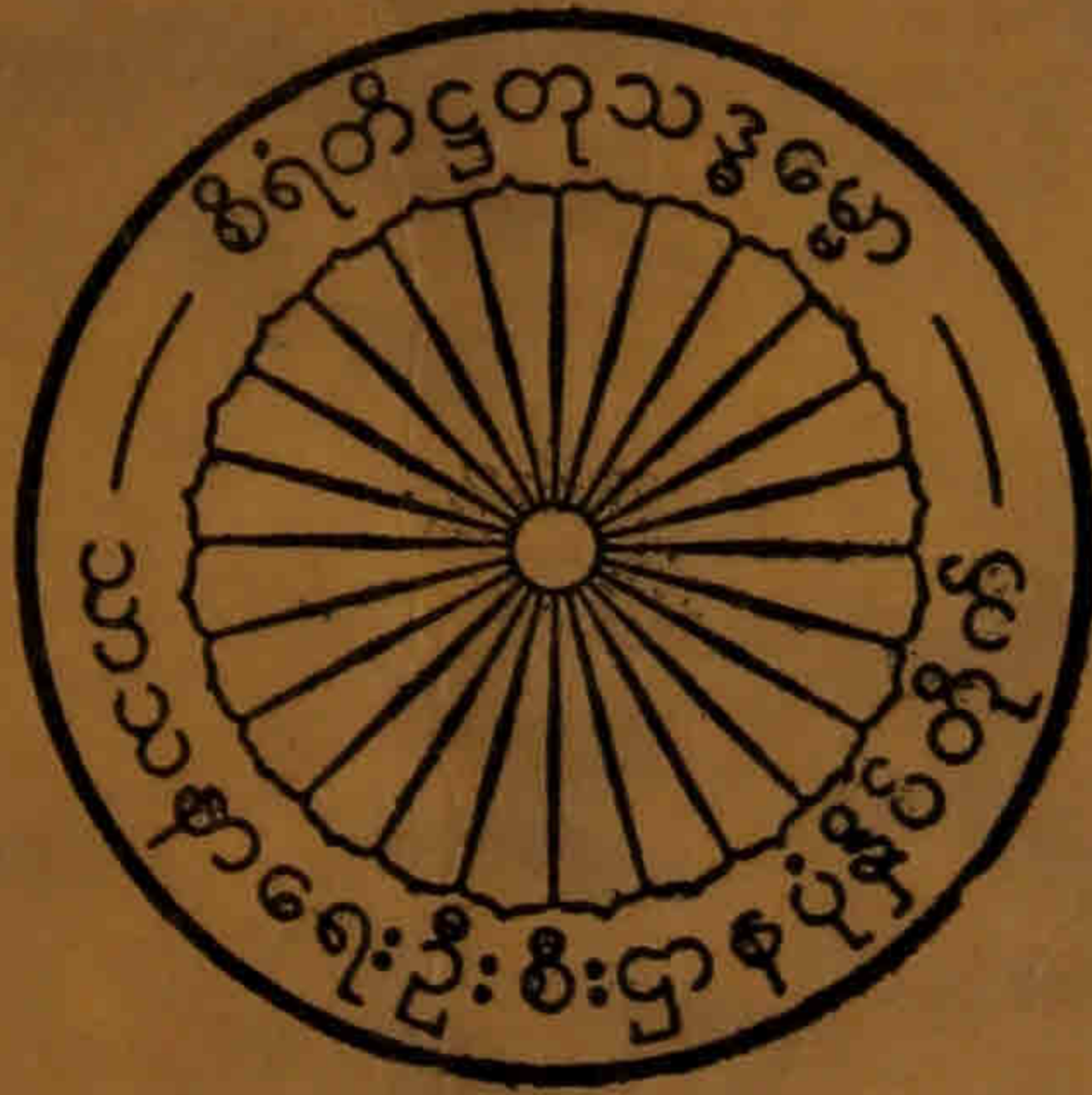
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ၏

ပန္နရသမ ကျမ်းစာ

ဘုရား အဖြစ်တော်စဉ်

ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ

[ဘုရားဆုပန်တော်မူရာ သုမေဓာဘဝမှ စ၍
ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်အထိ ပါဝင်သည်]

သာသနာရေး ဦးစီးဌာန သို့
အရှင်ဝကဘိဝံသ မှ
လှူ ဖါန်း ပါ သည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတပြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ပဠိ၊ ဂုဏ်၊ ဝိ

အမရပူဇော်

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

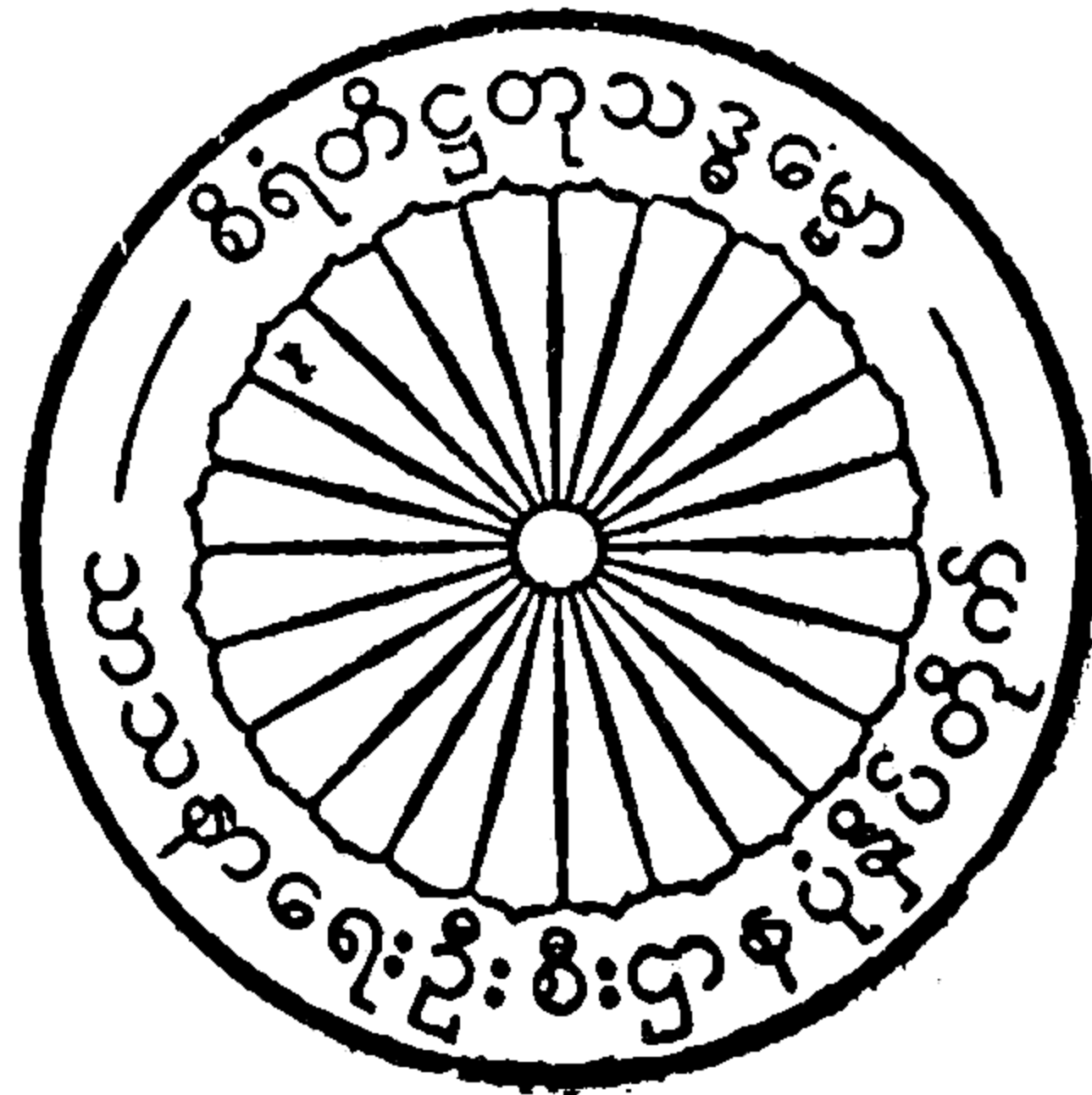
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ၏

ပန္နရသမ ကျမ်းစာ

ဘုရား အဖြစ်တော်စဉ်

ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ

[ဘုရားဆုပန်တော်မူရာ သုမေဓာဘဝမှ စ၍
ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်အထိ ပါဝင်သည်]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ကောဇာ-၁၃၄၂

သာသနာ-၂၅၄၂

၁၉၇၀ (နှိုင်းဘာ)

ဗုဒ္ဓဝင်-က

ဓမ္မစကြာတရားတော်
 အနုတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်
 အခြေပြု ပဋ္ဌာန်းတရားတော်
 တဘဝ သံသရာ
 အနာဂတ်သာသနာတော်အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ
 ရတနာ့ဂုဏ်ရည်
 ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ
 အနာဂတ်သာသနာရေးကျမ်း
 ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ
 နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာသွေးနှင့် ဘာသာရေးပြဿနာများ

ဤကျမ်းစာများကို မိမိအကျိုး၊ အများအကျိုး လိုလား သူများ
 လေ့လာ၍ လက်တွေ့ ကျင့်သုံး ကြည့်ပါ။ မိမိတို့ ကိုယ် စိတ် နှစ်ပါး
 ချမ်းသာရေးအတွက် ကျမ်းစာများက တာဝန်ယူပါလိမ့်မည်။

ပဋ္ဌမအကြိမ်	၁၃၁၇-ခု၊ တပေါင်းလ
ဒုတိယအကြိမ်	၁၃၂၁-ခု၊ တော်သလင်းလ
တတိယအကြိမ်	၁၃၃၇-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၇-ရက်
စတုတ္ထအကြိမ်	၁၃၄၂-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လ

အုပ်ရေး - ၁၀၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနအတွက် စာပေပေါင်းကူး
 စာပုံနှိပ်တိုက် (၀၂၅၆) တွင် ဦးတင်မောင်က ပုံနှိပ်၍ လက်ထောက်ညွှန်ကြား
 ရေးမှု ဦးမြင့်မောင် မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၂၅၂၇) က ထုတ်ဝေသည်။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ၏

တဘဝသံသရာ ဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်း သူငယ်ကို စစ်ကိုင်း တိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်ရွာ ဦးဇောတိ ဒေါ်အုန်းလှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ် တပို့တံ့ လပြည့်ကျော် (၁၄) ရက် (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပဌမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ် သက်တော် ၁၈-နှစ် အရွယ်တွင် ပဌမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပဌမအကြိမ် ရဟန်း အဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခု နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော် မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၇-ခုနှစ်၌ “ပဌမကျော်” အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ “သကျသီဟ စာမေးပွဲ ‘ခေါ်’ ပရိယတ္တိသာသန- ဟိတ ဓမ္မာစရိယ” ဘွဲ့ ရရှိအောင်မြင်တော် မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၄၂) နယုန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက် သိမ်းပိုက်မည့် နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက် နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်းရွှေ့ လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော် ငါးပါးမျှသာရှိ၍ ပုံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာ ကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” ဘွဲ့ တံဆိပ် ဆက်တပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

ဗုဒ္ဓဝင် အမေအဖြေ

ထုတ်ဝေသူတို့ ကျမ်းဦးအမှာ

နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ စိုးရိမ်ခြင်းငြောင့်ကို နှုတ်ပယ်နိုင်သော၊ အလုံးစုံသောစည်းစိမ်ကို ရကြောင်းဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဝင်ကို ငါ၏ (အထံမှ) အရိုအသေပြု၍ နာယူကြကုန်လော့။ (၈၀)

ဇာတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော မာန်ရစ်ခြင်း စသည်ကင်းသော၊ စိုးရိမ်ခြင်း (သောက)ကို နှုတ်ပယ်နိုင်သော၊ သံသရာမှ လွတ်မြောက်စေနိုင်သော၊ အလုံးစုံသောဆင်းရဲကို ကုန်စေနိုင်သော နိဗ္ဗာန်လမ်းစဉ် ဗုဒ္ဓဝင်ကို ရှိသေစွာ ကျင့်သုံးကြကုန်လော့။ (၈၁) (ဗုဒ္ဓဝံသ ပါဠိတော် မြန်မာပြန်) စာမျက်နှာ-၃၀၁။

အထက်ပါ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူသော ပါဠိတော်ကို ဖတ်ရှုရသူသည် ဗုဒ္ဓဝင်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ လေ့လာသိရှိရန် အတွက် မည်မျှအရေးကြီး အရေးပါကြောင်း စဉ်းစားနိုင်ပါသည်။

မြန်မာပြည်နှင့် ဗုဒ္ဓဝင်

မြန်မာပြည်သို့ ဗုဒ္ဓသာသနာ စတင်ရောက်ရှိလာခဲ့သည်မှာ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် ရောက်ခဲ့သည်ဟု ပညာရှင်များ လက်ခံခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် သာသနာတော် တည်တံ့ပြန့်ပွားရန် အတွက်ကား ဗုဒ္ဓ၏အကြောင်းအရာများကို ရုပ်ပုံများ စာပေများဖြင့် လူများစုသို့ စိမ့်ဝင်သက်ရောက်လာသောအခါမှသာ ပိုမို အကျိုး သက်ရောက်လာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်များကိုလည်း ရှေးဆရာတော်များသည် ရေးသားချီးမြှင့်တော် မူခဲ့ကြသည်မှာ တထာဂတဉာဒါနဒီပနီ၊ ဇိနတ္ထပကာသနီ၊ မာလာလင်္ကာရ၊ ပဌမငါးခုဆရာတော်ကြီး၏ဗုဒ္ဓဝင်၊ သုဓမ္မဝတီဗုဒ္ဓဝင်စသည်ဖြင့် နောက်ဆုံး ယခုမျက်မှောက် အသုံးပြုနေသော ကမ္ဘာအေးမှ ရိုက်နှိပ်

အခြေခံ နိဒါန်း

ဤ ကျမ်းစာ ဖြစ်လာရပုံ

- ၁။ ဘုန်းကြီးငယ်စဉ်က ဘုရားအလောင်း၏ အကြောင်းအရာ ဇာတ်တော်များနှင့် ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ် ဗုဒ္ဓဝင်ကို ကြားနာရ၏။ ဘုရားတန်ဆောင်းမှာ ရေးထားသော အရုပ်ကားများကို ဖူးတွေ့ရ၏။ ထိုသို့ ကြားရ နာရ ဖူးတွေ့ရတိုင်းလည်း စိတ်ပါဝင်စားလှ၏။ ထိုသို့စိတ်ပါဝင်စားသည့်အတိုင်းလည်း ဘုရားရှင်၏ရုပ်ပုံတော် စေတီတော်များကို လေးစားကြည်ညို ရိုသေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားနှင့်စပ်သော အကြောင်းအရာတို့သည် ဘုန်းကြီးအတွက် စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းရဖို့ရန် အခြေခံမျိုးစေ့များ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။
- ၂။ သို့ဖြစ်၍ ဘုန်းကြီး ငယ်စဉ်ကကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကလေးသူငယ်များကိုလည်း ဘာသာရေး၌ အလေးပြုသော လူကောင်းသူကောင်း ကလေးများ ဖြစ်စေချင်သောကြောင့် ကလေးများအရကျက်ဖို့ရာ ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ် လင်္ကာ သံပေါက်များကို “ရတနာဂုဏ်ရည်” ပဌမ အကြိမ်ရိုက် စာအုပ်၌ ထည့်သွင်းခဲ့ဘူးပါသည်။ သို့သော် ထိုလင်္ကာ သံပေါက်တို့မှာ မပြည့်စုံသေးဟု သဘောရသောကြောင့် ဒုတိယ အကြိမ်ရိုက် စသည်၌ မထည့်တော့ပဲ အကြောင်းညီညွတ်မှု အပြည့်အစုံ ဖော်ပြမည်ဟု ကြံစည်ခဲ့ပါသည်။
- ၃။ ယခုအချိန်ကား ဤနိုင်ငံနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓဘာသာသွေး မကင်းသေးသော နိုင်ငံတိုင်းမှာပင် နှစ်ထောင်ငါးရာ သာသနာတော် တဝက်ပဲ့ကြီးကို ဝှံ့ချိုးပူဇော်ကြဖို့ရာ လှုပ်လှုပ် ရှုရှု ဖြစ်နေသော အချိန်အခါဖြစ်၏။ ဤအချိန်မျိုး၌ မိမိလည်း သာသနာနဂ္ဂဟ (သာသနာတော်ကို ပူဇော် ချီးမြှောက်သော) အားဖြင့် မိမိ

အခြေခံနိဒါန်း

အစွမ်း အလိုက် ကြောင့်ကြ စိုက်ထိုက်၏ဟု စိတ်ကူးမိပါသည်။ ထိုသို့ စိတ်ကူးမိစဉ် ရင်းနှီးသော ဒါယကာ တချို့ကလည်း ဗုဒ္ဓဝင်တဆူ ရေးသားဖို့ရန် တောင်းပန်ကြပြန်၏။ သို့သော် မိမိအမြင် ဗုဒ္ဓဝင်မှာ အများ မြင်နေကြသော ဗုဒ္ဓဝင်နှင့် တူမည် မထင်ပါ။ မိမိကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ၄၅-ဝါ ကာလ အတွင်း၌ ထူးခြားသော ဖူးမြင်ဖွယ် စိတ်အာရုံ ယူဖွယ်များကိုသာ ဗုဒ္ဓဝင်အဖြစ်ဖြင့် ရေးသားလိုပါသည်။ ထိုမျှ ကျယ်ဝန်းစွာ ရေးသားဖို့ရန်လည်း ယခုအခါ အချိန်မရသေးပါ။

၄။ ထို့ကြောင့် မိမိငယ်စဉ်က သိမှတ်ခဲ့၍ ကလေးအလိုက် အကျိုးရှိခဲ့သော ဗုဒ္ဓဝင်၊ ရတနာဂုဏ်ရည်၌ မပြည့်စုံသေး၍ နှုတ်သိမ်းထားခဲ့ရသော ဗုဒ္ဓဝင်၊ ရင်းနှီးသော ဒါယကာတချို့ လိုလားနေသော ဗုဒ္ဓဝင် ဤသို့သော ဗုဒ္ဓဝင်ကိုသာ လက်ာ် သံပေါက်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အောက်ခြေက ရှင်းလင်းချက် အဓိပ္ပာယ်များဖြင့်လည်းကောင်း အချိန်မီစီစဉ်၍ သာသနာတော်တဝက် ပွဲကြီးကို ဝှဲချီး ပူဇော်ပါသည်။

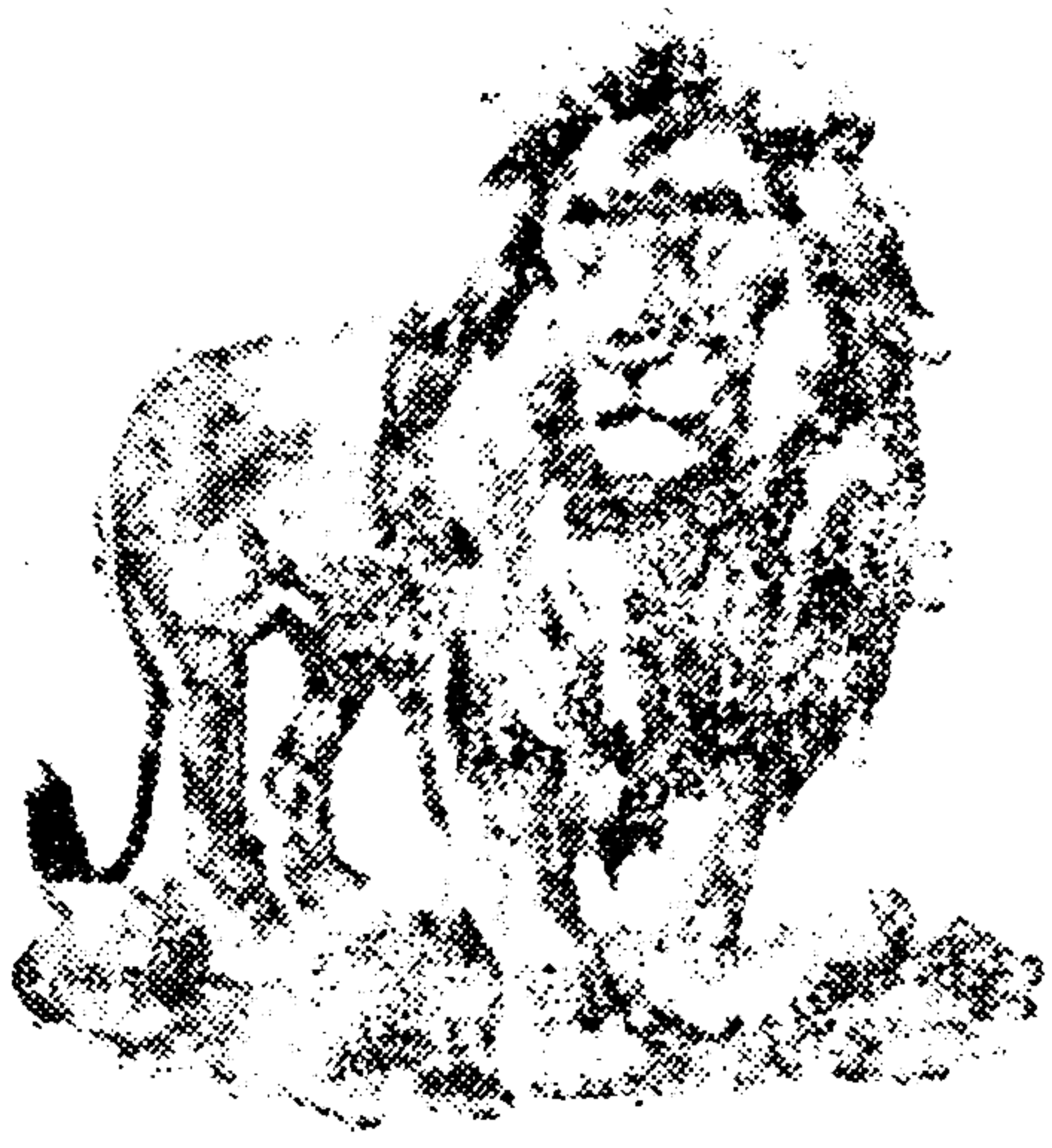
၅။ ဤကျမ်းစာသည် ငယ်ပင် ငယ်သော်လည်း ရေးသားနေတုန်း အချိန်မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အာရုံ ပြုနေရသောကြောင့် ကြည်လင်ရှင်ပျ အေးမြသောစိတ်ဖြင့် ရေးသားရသော ကျမ်းကလေးဖြစ်ပါသည်။ ဤ ကျမ်းစာကို ရေးသားစဉ် ဘုန်းကြီးစိတ်မှာ အေးမြချမ်းသာသကဲ့သို့စိတ်ပါဝင်စားစွာဖတ်ရှုသူအများလည်း ဘုန်းကြီးရသော အရသာမျိုး ရပေလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အားလပ်သောအခါနှင့် တစ်စုံတစ်ခုကြောင့် စိတ်မချမ်းမြေ့သော အခါတို့၌ ဤကျမ်းစာပေါ်တွင် စိတ်ရော မျက်လုံးပါ ချထား၍လည်းကောင်း၊ စာဖတ်ကောင်းသော သားသမီးများကို အဖတ်ခိုင်း၍လည်းကောင်း၊ ကလေးငယ်တို့အား ပုံပြောသလို ပြောပြ၍လည်းကောင်း ကြည်လင် ရှင်ပျ အေးမြနိုင်ကြပါစေသတည်း။

အခြေခံနိဒါန်း

(လင်္ကာ) အို... ဘာသာဝင်၊ သူတော်စင်တို့၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း၊
 နံနက်ပိုင်းနှင့်၊ ညပိုင်းတခါ၊ စောသတ္တာ၏၊ များစွာဂုဏ်စု၊
 အာရုံပြုလော့။ လူမှုကိစ္စ၊ ရွက်ဆောင်ကြလည်း၊ ဗုဒ္ဓစောမြတ်၊
 မနောဓာတ်၌၊ မပြတ်မှီကာ၊ ရပ်တည်လာသို့၊ ဖမတ္တာနှလုံး၊
 သစ္စာသုံး၍၊ ရွှင်ပြုံးအေးမြ၊ ပြုလုပ်ကြလော့။ သို့မှဘေးဒဏ်၊
 တွင်းပြင်ရန်ကို၊ အမှန်ကိုယ်က၊ အောင်နိုင်ရလျက်၊ ဘဝ
 တလျှောက်၊ ကြံတိုင်းပေါက်သည်၊ ထို့နောက်ဆင့်လို့ မြင့်
 မည်ကို။ ။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

သာသနာတော် ၂၄၉၉
 ၁၃၁၇-ခု၊ ပြာသိုလ

မာတိကာ

	စာမျက်နှာ
အကြောင်းအရာ	
၁။ ပဌမအခန်း	၁
ပါရမီ၊ ပါရမီအပြား၊ ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလများ။
၂။ ဒုတိယအခန်း	၅
သုမေဓာ သဋ္ဌေးသားကလေး တောထွက်ပုံနှင့် ဗျာဒိတ်ရပုံ။
၃။ တတိယအခန်း	၁၂
ပါရမီဆယ်ပါး၏ သဘောနှင့် ဘုရား အလောင်း ပါရမီဆယ်ပါးဖြည့်ကျင့်ပုံ။
၄။ စတုတ္ထအခန်း	၃၂
တုသိတာနုတ်ပြည် စံတော်မူပုံနှင့် လူ့ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူပုံ။
၅။ ပဉ္စမအခန်း	၃၈
ဖွားမြင်တော်မူသည်မှ စ၍ ထီးနန်း စံတော်မူပုံ။
၆။ ဆဋ္ဌအခန်း	၄၅
နိမိတ်ကြီး ၄-ပါးမြင်၍ တောထွက်တော်မူပုံ။
၇။ သတ္တမအခန်း	၅၂
ရဟန်းပြုသည်မှစ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူပုံ။

၆

မာတိကာ

	အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၈။	အဋ္ဌမအခန်း ဘုရားဖြစ်သည်မှ စ၍ ဓမ္မစကြာ ဟောတော်မူပုံ။	၆၃
၉။	နဝမအခန်း ဂုဏ်တော် ၉-ပါး	၇၂
၁၀။	ဒသမအခန်း ဗုဒ္ဓ ကိစ္စတော်များနှင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပုံ။	၈၃
၁၁။	ကောဒသမအခန်း အလောင်းတော် ပူဇော်ပုံနှင့် ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပုံ။	၉၄
၁၂။	ဒွါဒသမအခန်း သာသနာရေး နိဂုံး။	၁၀၇

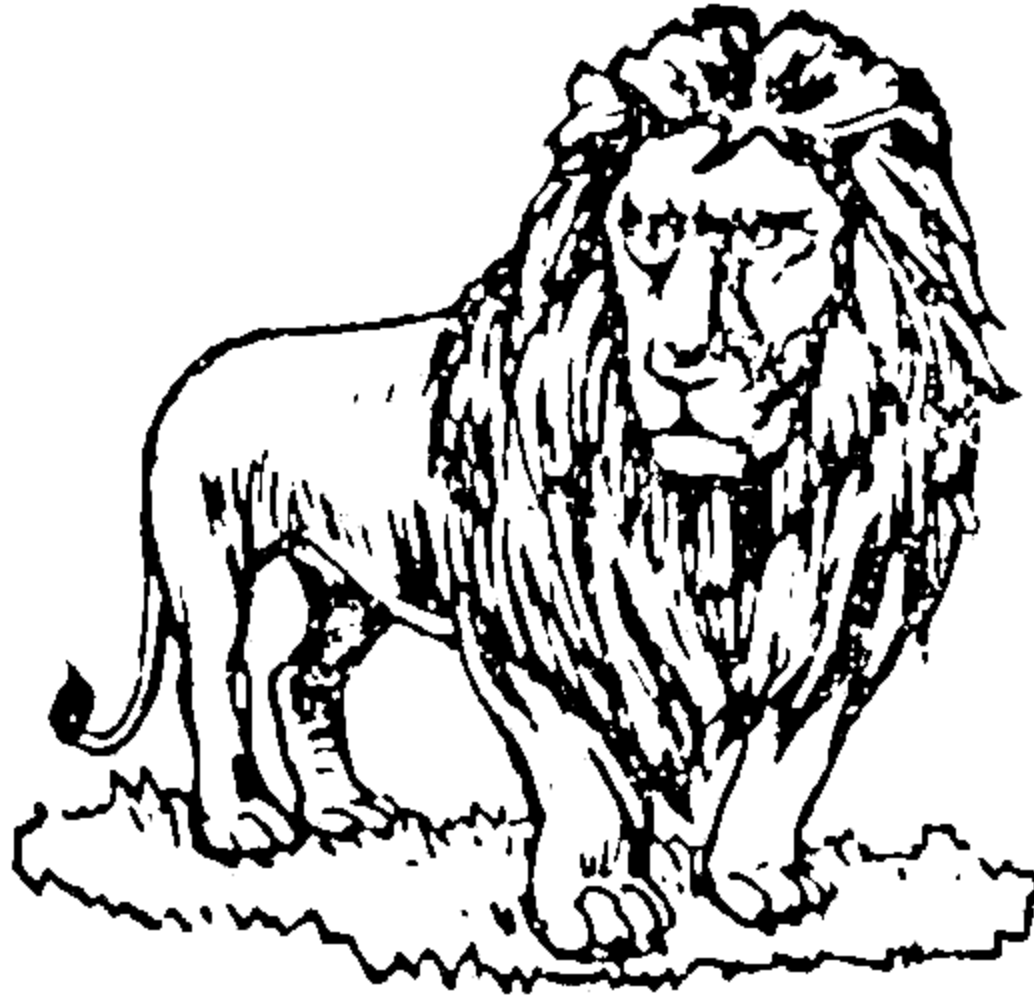
အမှတ်။ ။ဤကျမ်းစာ၌ အထက်ပိုင်းက လင်္ကာ
သံပေါက်သည် ကလေးများ ရွတ်ဖတ်
ဖို့နှင့် တတ်နိုင်လျှင် အရကျက်ဖို့ဖြစ်၏။
အောက်ပိုင်း စကားစုကား ကြီးကြီး
ငယ် ငယ် ကြည့်ရှုဖို့ရာ လင်္ကာ၏
အဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းချက် ဖြစ်သည်။

စဉ်ဆက် သာသနာတည်စေသော်

- * အကယ်၍သာ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓါသည်၊ လူ့ရွာထင်ရှား၊ မပွင့်ငြားက၊
ဤကားကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နှင့်၊ ထိုထိုဘုံဘဝ၊ မသိရ၊ များလှ
အပြစ်တွေ။
- * ယခုခါသော်၊ မြတ်ဇီနော်သည်၊ ပွင့်ပေါ်ထင်ရှား၊ ဟောညွှန်
ကြား၍၊ ဤကားကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်နှင့်၊ ထိုထိုဘုံဘဝ၊ သိကြရ၊
များလှ ကျေးဇူးပေ။
- * ကျေးဇူးတော်ရင်၊ ဘုရားရှင်၏၊ များဖြင်သာသနာ၊ အဖြာဖြာ
ကို၊ များစွာဗိုလ်လူ၊ သိစိမ့်ဟူ၍၊ ဆူဆူကျမ်းစာ၊ ဘာသာဋီကာ
နှင့်၊ စာဝါမျိုးမျိုး၊ ကမည်းထိုးခွဲ၊ နောင်ကျိုးကိုမျှော်၊
တို့ဆရာတော်၏၊ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူး၊ အထူးထူးကို၊ ညွတ်နူး
ရည်လျက်၊ တို့ဆောင်ရွက်သည်၊ စဉ်ဆက်သာသနာတည်
စေသော်။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု

၁၃၄၁-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၃-ရက်။
(၂၃-၉-၇၉)

ပုဒ္ဒဝင် အမေး အဖြေ

ပဌမ အခန်း

(ဤအခန်း၌ ပါရမီ၊ ပါရမီအပြား၊ ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလများကို သိရပါလိမ့်မည်။)

- ၁။ ကိုးကွယ်ရာကို၊ ဘုရားဆို၊ ဘယ်လိုဖြစ်မှ ဘုရားနည်း။
- ၂။ လူ့နတ် ဗြဟ္မာ၊ အားလုံးသာအောင်၊ ပါရမီဟုန်၊ ညာညီစုံ၊ သိန်ဂုဏ်ပြည့်မှ ဘုရားတည်း။

၂။ လောက၌ များစွာသော လူတို့သည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပယ်ဖျောက်၍ ချမ်းသာသုခ ရောက်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို “ဘုရား-ဘုရား” ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏။ ထိုဘုရားကို အားကိုး ကြ၏။ ဘေးရန် ပေါ်လာလျှင် (ကလေး၏ ကွယ်စရာ မိဘ ကဲ့သို့) ကွယ်ကာစရာ ဟုလည်း သဘောထားကြ၏။

ထိုသို့ကိုးကွယ်စရာဖြစ်၍ “ကိုး+ကွယ်ရာ” ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော ဘုရားဟူသည် ဘဝများစွာ သံသရာ၌ ပါရမီကောင်းမှု များစွာပြု၍ နောက်ဆုံး ဘဝ၌ လောကီဂုဏ်သိန် အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကရုဏာတော် မေတ္တာတော် ဉာဏ်တော် တန်ခိုးတော် ဂုဏ်သိန် အားဖြင့် ဖြစ်စေ လူ့နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အားလုံး ထက် သာလွန်မှုသာ “ဘုရား အစစ်” ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

၅

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၃။ ဘယ်လိုမှန်းကား၊ ပြုမှသာ၊ ပါရမီ-ဟု ခေါ်သနည်း။
- ၄။ မြတ်သူ့လုပ်ငန်း၊ သူ့ကျိုးမှန်း၍၊ ကျွတ်တမ်းရွယ်ကာ၊ ပြုမှသာ၊ ပါရမီ-ဟု ခေါ်သတည်း။
- ၅။ ပါရမီကား၊ ဘယ်လောက်များ၊ အပြားဘယ်သို့ ရှိသနည်း။
- ၆။ ပါရမီကား၊ မြတ်ဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ် ရှိသတည်း။
- ၇။ ဆယ်ပါးဆိုတာ၊ ဘယ်ဘယ်ဟာ၊ လွယ်စွာ သိရပါမည်နည်း။
- ၈။ ဒါနသီလ၊ နေက္ခမ္မနှင့်၊ ပညာ၊ ဝီရိယာ၊ ဓန္တိပါတည်း၊ သစ္စာတံဖန်၊ အဓိဋ္ဌာန်ဟု၊ စိတ်မှန်မေတ္တာ၊ ဥပေက္ခာ၊ လွယ်စွာသိရပါသတည်း။
- ၉။ ဆယ်ပါးကကွယ်၊ ပြားသုံးဆယ်၊ အဘယ်အဘယ် ဖြစ်သနည်း။
- ၁၀။ ပါရမီ မျိုး၊ ဥပ မျိုးနှင့်၊ မျိုး ပရမတ်၊ ဤ သုံးရပ်၊ မြောက်လတ် သုံးဆယ် ပြားသတည်း။

- ၄။ ဘုရား ဖြစ်ကြောင်း “ကောင်းမှု ပါရမီ” ဆိုသည်မှာလည်း ကိုယ်ကျိုးကို ပဓာန မထားပဲ သူတပါး၏ ကောင်းကျိုးကို လည်းကောင်း၊ သံသရာမှ လွတ်ဖို့ကိုလည်းကောင်း ရည်မှန်း၍ ပြုလေ့ရှိသော သူမြတ်တို့၏ လုပ်ငန်းပင်ဖြစ်၏။ (ပရမာနံ-မြင့်မြတ်သူတို့၏+ကမ္မ-အလုပ်တည်း၊ ပါရမီ-မြင့်မြတ်သူတို့၏ အလုပ်၊ ဝါ-ကောင်းမှု။)
- ၆။ ဘုရား အလောင်းတော် ဟူသမျှ ပြုကျင့် ကြရသော ထိုပါရမီသည် အကျဉ်းအားဖြင့် ၁၀-ပါးရှိ၍၊ အကျယ်အားဖြင့် ၃၀-ရှိ၏။
- ၈။ ပါရမီ ဆယ်ပါးကား-ဒါန၊ သီလ၊ နေက္ခမ္မ၊ ပညာ၊ ဝီရိယ၊ ဓန္တိ၊ သစ္စာ၊ အဓိဋ္ဌာန်၊ မေတ္တာ၊ ဥပေက္ခာတည်း။
- ၁၀။ ထို ဆယ်ပါးကို ပါရမီ၊ ဥပ ပါရမီ၊ ပရမတ္ထ ပါရမီ ၃-မျိုးဖြင့် မြောက်လျှင် အပြားသုံးဆယ် ဖြစ်၏။

- ၁၁။ ပါရမီ မျိုး၊ ဥပ မျိုးနှင့်၊ မျိုး ပရမတ်၊ ဤသုံးရပ်၊ ပြားလတ်
ဘယ်သို့ ထူးသနည်း။
- ၁၂။ ရိုးရိုးရာရာ၊ ဖြည့်ကျင့်ကာနှင့်၊ အင်္ဂါခြေလက်၊ အပျက်ခံဖြည့်၊
အသက်၏လျှင်၊ ကယ်တင်စွန့်လတ်၊ ထို ၃-ရပ် ပြားလတ်
ဤသို့ ထူးသတည်း။
- ၁၃။ ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ၊ ထိုများစွာ၊ ချိန်ခါမည်မျှ ဖြည့်ရသနည်း။
- ၁၄။ ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ၊ ထို များစွာကို၊ ကမ္ဘာ ကမ္ဘေ၊ လေးအသင်္ချေ
နှင့်၊ တွက်ရေမတိမ်း၊ ကပ်-တသိန်း၊ စောင့်ထိန်း ဖြည့်ရပါ
သတည်း။
- ၁၅။ ကပ် တသိန်းလာ၊ တကပ်မှာ၊ ချိန်ခါမည်မျှ ကြာသနည်း။
- ၁၆။ တကပ်ဆိုရာ၊ ချိန်အခါကား၊ တယူဇနာပြေ၊ မုန်ညှင်းစေ့မှ၊
တရွေရွေပစ်၊ အနှစ်တရာ၊ တစေ့သာ၊ ကုန်ခါမက ကြာ
သတည်း။

-
- ၁၂။ ယခုကာလလူကြသလို ပစ္စည်းဝတ္ထု လှူခြင်း ဥပုသ်သီလ စောင့်
ခြင်းစသော ကောင်းမှုမျိုးကို “ပါရမီ” ဟု ခေါ်၏။ မျက်လုံး
ကို ထုတ်၍ လှူခြင်း၊ လက် ခြေ အင်္ဂါ တခုခုကို လှူခြင်း၊
လက် ခြေ အင်္ဂါ အနှစ်နာခံ၍ သီလ စောင့်ခြင်း စသော
ကောင်းမှုမျိုးကို “ဥပ ပါရမီ” ဟု ခေါ်၏။ အသက်ကို လှူခြင်း၊
အသက် စွန့်၍ သီလ စောင့်ခြင်း၊ သူ့အသက်ကို ကယ်ဆယ်
ခြင်း စသော ကောင်းမှုမျိုးကို “ပရမတ္ထပါရမီ” ဟု ခေါ်
သည်။
 - ၁၄။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အလောင်းအလျာသည် ထိုပါရမီ အမျိုးမျိုးကို
လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တသိန်း ကြာအောင် (ထိုထိုဖြစ်ရာ
ဘဝ၌) ဖြည့်ကျင့်တော် မူခဲ့ရပါသည်။
 - ၁၆။ တယူဇနာ ရှိသော ဂိုဒေါင် အတိုင်း၌ မုန်ညှင်းစေ့ ကလေး
များကို အပြည့်သွင်း၍ အနှစ်တရာကြာမှ တစေ့တစေ့ ယူ၍

- ၁၇။ လေးအသင်္ချေလာ၊ တသင်္ချေမှာ၊ ချိန်ခါမည်မျှ ကြာသနည်း။
- ၁၈။ ကပ်ပေါင်းမည်မျှ၊ တွက်မရ၍၊ ဗုဒ္ဓဘုရား၊ နှစ်ဆူအကြား၌၊ ခေါ်ထားရလေ၊ တသင်္ချေ၊ တွက်ရမရ ကြာသတည်း။ ။

ပစ်ရာ ထိုမုန်ညှင်းစေ့တွေသာ ကုန်သွားဘွယ်ရှိ၏။ တကမ္ဘာ ဆိုသော အချိန်အခါကား မကုန်တတ်သေး။ တကမ္ဘာဆိုသည် မှာ ဤမျှလောက်ကြာသည်။

- ၁၈။ ထိုကဲ့သို့သော ကမ္ဘာပေါင်း “မည်မျှကြာပြီ”ဟု ရေတွက်၍ ဖိရလောက်အောင် အချိန်ကာလကြာသဖြင့် ရှေ့ဘုရားတဆူနှင့် နောက် ဘုရားတဆူ၏ အကြားကို “တစ်အသင်္ချေ” ဟု မှတ် ထားရ၏။ ထိုအသင်္ချေပေါင်း လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း သည် ဘုရားတဆူ တဆူ၏ အတိုဆုံး ပါရမီဖြည့်ချိန်တည်း။ တချို့ ဘုရားရှင်တို့မှာ ရှစ်အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၊ ၁၆- အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း တိုင်အောင်ပင် ကြာလေသည်။

(လင်္ကာ) များဝေနေယျ၊ ကိုးကွယ်ကြဖို့၊ ဗုဒ္ဓတဆူ၊ ဖြစ်ဖို့ဟူကာ၊ အလှူဒါန၊ ကျင့်သီလဖြင့်၊ မရနိုင်ကြောင်း၊ ဆုပန်တောင်း လည်း၊ အကြောင်းမစုံ၊ မဖြစ်တုံဟု၊ အကုန်အစင်၊ သိစေ ချင်၍၊ ဤတွင်ကာလ၊ ခါသမယနှင့်၊ ဒါနစသည်၊ ပါရမီဟု၊ ဆယ်လီသုံးဆယ်၊ ပြားပုံခြယ်သည်၊ ကိုးကွယ်သူတို့ မှတ်ဖွယ်ကို။ ။

ပဌမအခန်း ပြီး၏။

ဒုတိယ အခန်း

(ဘုရားအလောင်းတော် သုမေဓာ ဗျာဒိတ်ခံပုံ)

- ၁။ အကျဉ်းဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ များကျယ်အညီ၊ ပါရမီ၊ သာကီ ဘယ်က စသနည်း။
- ၂။ အကျဉ်းဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ များကျယ်လှစွာ၊ ပါရမီ မှာ၊ သုမေဓာက စသတည်း။
- ၃။ ဘယ်ချိန်ဘယ်ခါ၊ ဘယ်မြို့မှာ၊ လောင်းလျာ ဘယ်သို့ ဖြစ် သနည်း။
- ၄။ လေးအသင်္ချေပေါ်၊ ကပ်သိန်းကျော်ဝယ်၊ မြို့တော် အမရာ၊ သုမေဓာ၊ လောင်းလျာ ထိုသို့ ဖြစ်သတည်း။
- ၅။ အမျိုးအရိုး၊ ဘယ်လိုစိုး၊ ဟိုးဟိုးကျော်ခဲ့ပါသနည်း။

- ၂။ သာကီဝင်မျိုးမှာ ဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို “သာကီ” ဟု ခေါ်ပါသည်။ သာကီဝင်မင်းသား ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား သည် သုမေဓာဘဝမှစ၍ ပါရမီများကို ဖြည့်ခဲ့ပါသည်။
- ၄။ မင်းဖြစ်မည့်သူကို “မင်းလောင်း=မင်းလျာ”ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ ဘုရားဖြစ်မည့် သူကိုလည်း “ဘုရားအလောင်း=အလျာ” ဟု ခေါ်သည်။ ငါတို့၏ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ယခု ကမ္ဘာမှ ပြန်၍ ရေတွက်လျှင် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းအထက်၌ “အမရဝတီ” မင်းနေပြည်ဝယ် “သုမေဓာ” ဟု ထင်ရှားသော သတို့သားဖြစ်ခဲ့လေသည်။

၆

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၆။ မိဘဘေးဘိုး၊ သဌေးမျိုး၊ ဟိုးဟိုးကျော်ခဲ့ပါသတည်း။
- ၇။ ဘယ်ချိန်ခါလေးက၊ အရွယ်ရောက်၊ တတ်မြောက် ပညာ စုံသနည်း။
- ၈။ ဆယ့်ခြောက်နှစ်လောက်၊ အရွယ်ရောက်၊ တတ်မြောက်ပညာ စုံသတည်း။
- ၉။ ဥစ္စာကုံလုံ၊ ပညာစုံ၊ ဘယ်ပုံဘယ်သို့ လုပ်သနည်း။
- ၁၀။ မိဘ ၂-ပါး ကွယ်လွန်သွားကာ၊ ထားခဲ့ဥစ္စာ၊ စဉ်းစားကာ၊ စွန့်ခွါရသေ့ လုပ်သတည်း။

- ၆။ ထို သုမေဓာ၏ အမျိုးကား အမိဘက် အဖဘက် (ဆွေ ၇-ဆက် မျိုး ၇-ဆက်) ဆင်းသက်လာခဲ့သော သဌေးမျိုးဖြစ်၏။ အမိ ဖြစ်သူမှာ လွန်စွာ သီလစင်ကြယ်၏။ အထက် ၇-ဆက်လုံး လည်း အခြားအမျိုးဇာတ်နှင့် မရောစပ်ခဲ့ဘူးအောင် အမျိုး သန့်၏။ အမျိုးနှင့်စပ်၍ ဘယ်အခါမျှ အထင်သေး မခံခဲ့ရ၊ အပြောအဆို မခံခဲ့ရ။
- ၈။ သုမေဓာ သဌေးသားကလေးသည် တဆယ့်ခြောက်နှစ် အရွယ် ရောက်သောအခါ ပညာဘက်၌ အဆုံးရောက်အောင် တတ် မြောက် လေသည်။ မိဘ ၂-ပါးကား သုမေဓာ သတို့သား ကလေး ငယ်စဉ်ကပင် ကွယ်လွန်သွားကြ၏။ ဥစ္စာအားလုံးကို ပစ္စည်းထိန်းမင်းကြီးက ထိန်းသိမ်းထား၏။ ပညာတတ်မြောက်၍ ၁၆-နှစ် အရွယ် ရောက်သောအခါ ပစ္စည်းထိန်း မင်းကြီးက ရှေ့တိုက် ငွေတိုက် စသော ဘဏ္ဍာတိုက်များကို စာရင်းနှင့်တကွ အပ်နှင်းလေသည်။
- ၁၀။ ထိုအခါ “ငါ၏ ဆွေမျိုးအဆက်ဆက်တို့ ပစ္စည်းကိုသာ စု၍ သူတို့ပစ္စည်း များကို ယူမသွားနိုင်ကြ”ဟု စဉ်းစားမိ သဖြင့် “ငါကား ဤပစ္စည်းတွေကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း၍ ရသေ့ ရဟန်း ပြုတော့မည်”ဟု ကြံစည်လေသည်။

ဓိဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၁၁။ ရသေ့ဖြစ်ငြား၊ ဘယ်လိုများ၊ ကြိုးစားဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။
- ၁၂။ ရသေ့ဖြစ်ငြား၊ လွန်ကြိုးစား၊ ထက်ဖျားစျာန်ယာဉ် မွေ့ သတည်း။
- ၁၃။ စျာန်ယာဉ်မွေ့ကာ၊ နေသောခါ၊ ဘယ်မှာဘာများ ဖြစ် သနည်း။
- ၁၄။ မွေ့၍စျာန်ယာဉ်၊ နေချိန်တွင်ဝယ်၊ ဒီပက်ရာ၊ မည်တော်သ၊ မြတ်စွာပွင့်၍ လာသတည်း။

ထိုသို့ ကြံပြီးနောက် ပစ္စည်းအားလုံးကို စွန့်ကြဲဝေငှသော် လည်း မကုန်နိုင်သဖြင့် “အလိုရှိရာ ယူရစ်ကြတော့” ဟု ပြော ဆိုကာ ဘဏ္ဍာတိုက်များကို ဖွင့်ထားခဲ့၍ ဟိမဝန္တာ ဘက်သို့ ထွက်သွားလေ၏။ ဟိမဝန္တာသို့ ရောက်သောအခါ ဝိသကြူ နတ်သား ဖန်ဆင်းထားသော ကျောင်းသင်္ခမ်းနှင့် ရသေ့ ရဟန်း အဝတ်ကိုတွေ့၍ ရသေ့ ရဟန်း ပြုလုပ်လေသည်။

၁၂။ ရသေ့ ရဟန်း ပြုပြီးသောအခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို လွန်စွာ ကြိုးစားလေရာ ၇-ရက်အတွင်းမှာပင် စျာန်နှင့် အဘိညာဉ်ကို ရလေသည်။ (စျာန်ရပြီး နောက်ထပ်၍ ကြိုးစားမှ ရအပ်သော တရားထူးကို “အဘိညာဉ်” ဟု ခေါ်၏။) စျာန်ရလျှင် သေ သောအခါ ဗြဟ္မာ့ဘုံ ရောက်ရ၏။ အဘိညာဉ်ပါ ရလျှင်ကား ဤဘဝမှာပင် မြေလျှိုး မိုးပျံစသော တန်ခိုးများကို ရနိုင်သည်။ သုမေဓာရသေ့လည်း ထို အဘိညာဉ်တန်ခိုးကြောင့် အထက် ကောင်းကင်၌ စျာန်ယာဉ်မွေ့ကာ သွားလာ လှည့်လည်၍နေ လေသည်။

၁၄။ ထိုသို့ စျာန်အဘိညာဉ်ဖြင့် ပျော်မွေ့နေစဉ် “ဒီပက်ရာ” မြတ်စွာ ဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူလာ၏။ (နေအာရုံနှင့် တွေ့ သောအခါ ပဒုမ္မာကြာပန်းများပွင့်ပုံကို ဥပမာပြု၍ အရဟတ္ထ မင် ဉာဏ်ရောင်နှင့် တွေ့သောအခါ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရတော်မူ ခြင်းကိုပင် “ဘုရားပွင့်ခြင်း” ဟု ခေါ်ကြသည်။)

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

၁၅။ မြတ်ဘုရားလျှင်၊ ရသေ့ရှင်၊ ဘယ်တွင် ဘယ်သို့ ကြုံသနည်း။

၁၆။ ရမ္မာမြို့တွင်၊ ဘုရားရှင်၊ ကြွဝင်ခါနီး၊ ကြုံသတည်း။

၁၇။ ကြွဝင်ခါနီး၊ ဘယ်လိုဆီး၊ ရီးဦးကြို ပြုသနည်း။

၁၈။ ညွှန်ပြောင်းအပြင်၊ တံတားသွင်၊ ထို့ရှင် ခင်း၍ ကြုံသတည်း။

၁၆။ ရမ္မာမြို့သုမြို့သား တို့သည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန္တာ ၄- သိန်းကို ဆွမ်းကပ်လှူဖို့ရန် ပင့်ဖိတ်၍ ဘုရားကြွလာမည့် လမ်းကို ပြင်ဆင်နေကြ၏။ ထိုအခါ သုမေဓာ ရှင်ရသေ့သည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် လှည့်လည်လာစဉ် ပျော်ပျော်ရှင်ရှင် လမ်း ပြင်နေကြသော လူအများကို မြင်၍ ကောင်းကင်မှ ဆင်းကာ အကြောင်းအရာကို မေးလေသော် ဘုရားကြွလာမည် ဖြစ်၍ လမ်းပြင်နေကြ ကြောင်းကို ပြောကြသည်။ ထိုအခါ “ဘုရား” ဟူသော အသံကို ကြားသည်နှင့်တပြိုင်နက် အလွန်အားတက် ဝမ်းမြောက်လှသောကြောင့် ရှင်ရသေ့လည်း တနေရာတောင်း၍ လမ်းပြင်နေလေသည်။

၁၈။ တန်ခိုးဖြင့်ပြင်လျှင် အမြန်ပြီးမည် ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ဖြင့် ရင်းနှီးမှ သာ၍ အားရသောကြောင့် ကိုယ်တိုင် မြေထမ်း၍ ညွှန်ရှိသောလမ်းကို ဖို့နေစဉ်၊ လမ်းမပြီးခင် ဘုရားရှင် ကြွလာ လေသည်။ ထိုအခါ ထိုညွှန်ပြောင်း (ရွှံ)ပေါ်တွင် ဘုရားရှင် မနင်းစေလိုသောကြောင့် ပါလာသော လျှော်တေ (ရသေ့ အဝတ်) နှင့် သားရေနယ်ကို ရွှံ့ညွှန်ပေါ်မှာခင်း၍ ထိုအပေါ် မှာ မိမိကိုယ်ကို တံတားခင်း သကဲ့သို့ ဝပ်စင်း၍ ကြိုဆိုနေ လေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ တံတားကဲ့သို့ ဝပ်စင်း၍ နေခြင်းကား (ဘုရား ရှင်နှင့် ရဟန္တာ ၄-သိန်းတို့ နင်းသွားလျှင် ညွှန်တွင်းမှာ နစ်မြုပ် ကြေမှုသွားလောက်သည်ကို သိပါလျက်) အသက်စွန့်၍ ရဲဝံ့စွာ ဝပ်စင်းနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၁၉။ လူတုယ်များကော၊ လူသလော၊ မိန့်ဟောဘယ်သို့ ရှိသနည်း။
- ၂၀။ ယသော်အလောင်း၊ ဆုမြတ်တော်ငါး၍၊ ခညောင်းဆက်ကမ်း၊
ငါးစည်းပန်း၊ လူဒါန်းပူဇော် ပါသတည်း။
- ၂၁။ တံတားခင်းစဉ်၊ တို့အရှင်၊ စိတ်တွင် ဘယ်သို့ ကြံသနည်း။
- ၂၂။ ထေရ်ရှင်အများ၊ နောက်တော်နားက၊ တပါးရဟန္တာ၊ ဖြစ်နိုင်
ပါလည်း၊ များစွာကယ်တင်၊ အစွမ်းမြင်၍၊ ဒီပင် ဘုရား၊
ပုံအလားသို့၊ ဘုရားထူးဆူ၊ ဖြစ်အံ့ဟူ၊ ဆုယုခိဋ္ဌာန် ပြုသတည်း။

၂၀။ ဘုရားသခင်ကိုကြိုဆိုနေကြသော ပရိသတ်ထည်းတွင် “သုမိတ္တာ” မည်သော အမျိုးသမီးတယောက်လည်း ပါဝင်၏။ ထို အမျိုးသမီးသည် ရှင်ရသေ့ကို မြင်လျှင် မြင်ချင်း ရှေးရှေး ဘဝက အဆက်ပါလာခဲ့သဖြင့် ဖိတ်ထည်းမှာ လွန်စွာ ကြည်နူးသွား၏။ ရှင်ရသေ့ကို တွေ့ရခြင်းကြောင့် သူ့မှာ လူ့ဘဝကျိုးနပ်ပြီဟု မှတ်ထင်မိလေ၏။

ထို့ကြောင့် သူ့စိတ်ကူးဖြင့် ဆုထူးတောင်းကာ ပါလာသော ကြာပန်း ရှစ်စည်းတွင် ၃-စည်းကို ဘုရားရှင်အား ကိုယ်တိုင်ပူဇော်ဖို့ချန်၍ ၅-စည်းကို ရှင်ရသေ့လက်သို့ ဆက်ကပ်လိုက်လေသည်။ ရှင်ရသေ့လည်း (ယသော်ဓရာ အလောင်း) သုမိတ္တာ ဆက်ကမ်းလိုက်သော ကြာပန်း ၅-စည်းဖြင့် ဘုရားရှင်ကို ဝပ်စင်းနေရာမှ ပူဇော်လေသည်။ (ဤအကြောင်းကား- ယသော်ဓရာ ထေရီ အပဒါန်မှာ ပါသည်။)

၂၂။ တံတားအသွင် ခင်း၍ ဝပ်စင်းနေစဉ် အရှင်ရသေ့ စဉ်းစားသည်မှာ—

“ငါသည် ကိလေသကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်လိုလျှင်၊ ဘုရားရှင်၏ နောက်တော်ပါ သံသာတော်များ၏ နောက်နားက ရဟန္တာတပါးအဖြစ်ဖြင့် လိုက်သွားနိုင်လောက်သော အရည်အချင်းရှိ၏။ သို့သော် သတ္တဝါအများကို ကယ်တင်နိုင်လောက်

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

၂၃။ ဒီပင်္ကရာ၊ စောမြတ်စွာ၊ ထိုခါ ဘယ်သို့ မိန့်သနည်း။

၂၄။ တံတားခင်း၍၊ အလှူမေ့သည့်၊ ရသေ့မြတ်ကား၊ ငါအလား သို့၊ ဘုရားတဆူ၊ ဖြစ်မည့်သူဟု၊ ဗိုလ်လူကြိုက်ကြိုက်၊ ကောင်းချီးဟိတ်၊ ဗျာဒိတ် ပေးတော် မှုသတည်း။

အောင် အစွမ်းသတ္တိ ရှိပါလျက် တကိုယ်တည်း အလွတ်ရုန်း သွားခြင်းကား မသင့်လျော်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဒီပင်္ကရာဘုရား ကဲ့သို့ ဘုရားတဆူဖြစ်အောင် ကြိုးစားတော့မည်”ဟု စိတ်၌ စွဲမြဲစွာ မိဋ္ဌာန်လိုက်လေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ ဘုရားဖြစ်ရန် မိဋ္ဌာန်လိုက်ခြင်းကို “ဘုရားဆု တောင်းသည်”ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြသည်။ ကျမ်းစာတို့၌ “ဗုဒ္ဓေါ-ဘဝါမိ= ဘုရားဖြစ်ရပါလိ၏” ဟု မလာ။ “ဗုဒ္ဓေါ ဟေသံ= ဘုရားဖြစ်အံ့” စသည်ဖြင့်သာ လာသည်။

၂၄။ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရသေ့၏ ဦးခေါင်းရင်း၌ ရပ်တော်မူ၍ “အသက်ကိုစွန့်ကာ ကိုယ်ခန္ဓာကို တံတားကဲ့သို့ ခင်းနေသော ဤရသေ့သည် ငါဘုရားကဲ့သို့ နောင်သောအခါ ဘုရားတဆူဖြစ်လိမ့်မည်”ဟု ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူသည်။ ထိုအခါ ရောက်လာသော ပရိသတ်ကြီးလည်း ကြိုက်ကြိုက် တိုးကာ “ဘုရားအလောင်းတဲ့- ဘုရားအလောင်းတဲ့”ဟု ကောင်းချီး ပေးကြလေသည်။

ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီးလျှင် ဘုရားရှင်သည် ရသေ့အပေါ် နင်းတော်မမူပဲ ရှောင်လွှဲ၍ ကြွသွားတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဗျာဒိတ် ရလိုက်သော အလောင်းတော် သုမေဓာသည် အလွန်ရှင်ပျသော စိတ်ဖြင့် ဝမ်းလျားမှောက်ရာမှ ထ၍ တင်ပလွင် ဖွဲ့ခွေထိုင်နေ ပြီးလျှင်....ဘုရားဖြစ်ကြောင်း တရားကောင်းများကို ဆင်ခြင် တော်မူသောအခါ “ဒါနုသီလ” စသော ပါရမီ ဆယ်ပါးကို

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

အစဉ်အတိုင်း မြင်တော်မူ၏။ ထိုသို့ မြင်တော်မူ၍ ထိုပါရမီ များကို အပြန်အလှန် ထပ်မံ ဆင်ခြင်ပြန်ရာ ထိုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်၏ အစွမ်းကြောင့် မြေငလျင် ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်ရလေ သည်။

မှတ်ချက်။ ။ “နောင်အခါ မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု ဘုရားတဆူ၏ မိန့်ခွန်းတော် စကားကို “ဗျာဒိတ်” ဟု ခေါ်၏။ ပါဠိ၌ “ဗျာကာသိ” စသည်ဖြင့် သုံးစွဲ၏။

(ထင်္ကား) သုမေဓာခေါ်၊ အလောင်းတော်သည်၊ ထို ရော်ကာလ၊ ခါသမယ၌၊ ဘုရားတံဆိပ်၊ မိန့်ဗျာဒိတ်ကို၊ ဦးထိပ်ပန်ဆင်၊ တင်ပလ္လင်ဖြင့်၊ ဖွဲ့တင်ကျန၊ ထိုင်ပြီးမှလျှင်၊ ဗုဒ္ဓဖြစ်ကြောင်း၊ တရားကောင်းကို၊ စုပေါင်းဆင်ခြင်၊ စုံအောင်မြင်သော်၊ ဉာဏ်စင် ထက်မြက်၊ စွမ်းအတုက်ကြောင့်၊ ဘဝဂ်ခိုက်ကြုံ၊ ငလျင်တုံသည်၊ မြေခုံငြိမ်ငြိမ် တသိမ့်သိမ့်။

ဒုတိယ အခန်း ပြီး၏။

ဤစာဖတ်သူတို့သည် ပါရမီကောင်းမှု ဖြည့်ရာ အချိန်အခါနှင့် ဘုရားလောင်း သုမေဓာ၏ ဗျာဒိတ်ရပုံများကို သိခဲ့ကြရပြီ။ ယခုလာမည့်အခန်း၌ကား ဒါန စသော ပါရမီတို့၏သဘော (အစစ်အမှန်) ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားအလောင်းပါရမီဖြည့်တော်မူပုံကိုလည်းကောင်း သိရပါလိမ့်မည်။ အတုယူနိုင်လျှင်ယူ အတုမယူနိုင်လျှင် ကြည်ညိုကြ ပါလေ။

တတိယ အခန်း

(ဤအခန်း၌ ပါရမီဆယ်ပါး၏ သဘောနှင့် အလောင်းတော်
ဖြည့်ကျင့်ပုံကို ပြထား၏။)

(က) ဒါနပါရမီ ဖြည့်တော်မူပုံ

- ၁။ ဒါနဖြစ်ပုံ၊ ပြောပါကုန်၊ စုံစုံလင်လင် ဘယ်သို့နည်း။
- ၂။ လောကဂုဏ်သိန်၊ စည်းစိမ်မမက်၊ သက်သက်အလှ၊ ခံယူသူသာ၊
ချမ်းသာစေကြောင်း၊ ငဲ့ညှာစောင်း အလောင်းတော်တို့
ဒါနတည်း။
- ၃။ ဒါနပါရမီ၊ ဘယ်ခါဆီ၊ သဘက်တို့ဖျား ဖြည့်သနည်း။
- ၄။ သိဝိမင်းမြတ်၊ ဝေဿန် ဇာတ်ဝယ်၊ ဖြစ်လတ် ကာလ၊ ခါ
သမယ၌၊ ဒါန၊ စင်္ဂါ၊ ပါရမီ၊ သဘက် တို့ဖျား ဖြည့်သတည်း။

၂။ ယခုကာလ ဒါနပြုသူ တချို့သည် “အလှူရှင်ကြီး၊ ကျောင်း-
ဒကာကြီး၊ ဘုရားဒကာကြီး” စသည်ဖြင့် လောက ဂုဏ်ကို
လည်း ရလိုကြ၏။ ဤကောင်းမှုကြောင့် နေ့ဘဝ၌ လူစည်း
စိမ် နတ်စည်းစိမ် စသည်ကိုလည်း တောင်းတကြ၏။

ဘုရားအလောင်းတော်ကား ထိုဂုဏ်သိန် ထိုစည်းစိမ်များကို
မမက်မော မတောင်းတပေ။ မိမိ အလှူကို ခံယူသူများ ချမ်းသာ
စေလိုသော မေတ္တာနှင့် သနား ကရုဏာကိုသာ အရင်းခံထား၍
စွန့်ကြဲ ပေးကမ်း လှူဒါန်းတော်မူသည်။ တရံတခါ ထိုအလှူ
ကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ် (အလုံးစုံကို သိသောဉာဏ်) ရဖို့
ရန်လည်း ရည်သန် တောင်းတတော်မူ၏။

၄။ ဘုရား အလောင်း၏ ဒါနပါရမီ ဖြည့်ကျင့်တော်မူရာ ဘဝတို့
သည် အလွန်များကုန်၏။ ထိုဘဝတို့တွင် သိဝိမင်းဘဝနှင့်
ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝကား အလွန် ထင်ရှား၍ အများသိပြီးသော
ဘဝများ ဖြစ်ပေသည်။

(င) ဝီရိယပါရမီ ဖြည့်တော်မူပုံ

- ၁။ ဝီရိယကား၊ ဘယ်လိုများ၊ ဘုရားအလောင်း ဖြည့်သနည်း။
- ၂။ အပြစ်ကင်းပျောက်၊ ကိစ္စထောက်က၊ မကြောက်မရွံ၊ နောက်မတွန့်ပဲ၊ သက်စွန့်ကြိုးစား၊ လုံ့လပွား၊ ဘုရားအလောင်း ဖြည့်သတည်း။
- ၃။ ဝီရိယပါရမီ၊ ဘယ်ခါဆီ၊ သာကီဘို့ဖျား ဖြည့်သနည်း။
- ၄။ ဝဏ္ဏပထ၊ ဇာတာနှင့်၊ ဇနကမင်းသား၊ တို့ဘုရား၊ ကြိုးစား လုံ့လ ပြုသတည်း။

အောင် ဖျက်ခဲ့လေသည်။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ် မင်းနှင့် ဝိဒေဟရာဇ် မင်းတို့ စစ်ခင်းရာ၌လည်း မဟောသဓာသည် တယောက် တလေမျှ အသက်မသေရအောင် သူ၏ ပညာအစွမ်းဖြင့် စစ်ပြေငြိမ်းသည်အထိ စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

- ၂။ အကုသိုလ် အပြစ်မရှိသော ကိစ္စများ တွေ့ကြုံလာလျှင် ကြောက်ခြင်း၊ ရွံ့ခြင်း၊ နောက်တွန့်ခြင်း မရှိပဲ (အသက်စွန့် တန်လျှင် စွန့်၍) ကြိုးစားသော အားဖြင့် ဝီရိယ (လုံ့လ) ပါရမီကို ဘုရားအလောင်း ဖြည့်တော်မူပါသည်။
- ၄။ ငါတို့ ဘုရားအလောင်းသည် ဘယ်အခါမှ လုံ့လ ဝီရိယ လျော့ချလေ့ မရှိခဲ့ပါ။ ဝဏ္ဏပထ ဇာတ်တော်နှင့် ဇနက မင်းသား ဘဝ၌ လုံ့လဝီရိယ ပြုတော်မူပုံကိုသာ မှတ်သားကြရုံ ထုတ်ပြုပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဝဏ္ဏပထဇာတ် ဟုလည်း ခေါ်၏။ ထိုဇာတ်၌ ဘုရားအလောင်း၏ ကြိုးစားပုံမှာ အသက် ကယ်ရာ ရောက်သဖြင့် ပရမတ္ထဝီရိယပါရမီ ဖြစ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၅။ ဝဏ္ဏပထ၊ ဇာတ်ကာလ၌၊ ဝိရိယအား၊ တို့ဘုရား၊ ကြိုးစားဘယ်သို့ ထုတ်သနည်း။
- ၆။ လှည်း ကုန်သည်ပေါင်း၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းဟု၊ အလောင်း မြတ်စွာ၊ ထိုစဉ်ခါဝယ်၊ ရေ-စာ ရအောင်၊ လုံ့လဆောင်၊ မြားမြောင်အသက် ကယ်သတည်း။
- ၇။ မင်းသား ဇနက်၊ ဘယ်အချက်၊ ဘယ်တွက် လုံ့လ ပြုသနည်း။
- ၈။ မင်းသား ဇနက်၊ သဘောပျက်လည်း၊ စိတ်စက်မညစ်၊ အားကုန် လှစ်၍၊ လက်ပစ်ကူးကာ၊ ကြိုးစားပါ၊ လွန်စွာ ထူးကဲ ပါသတည်း။

၆။ လှည်းကုန်သည် အပေါင်း၏ ခေါင်းဆောင်ကောင်း (လှည်း မှူးကြီး) ဖြစ်ခဲ့သော ငါတို့ဘုရားအလောင်းသည် ရေမရှိသော သဲကန္တာရခရီး၌ ရေမယသဖြင့် သေကြရတော့မည် ဖြစ်သော လှည်းကုန်သည်များ၏ အသက်ကို ရေရအောင် ကြိုးစား၍ ကယ်ဆယ်ခဲ့ပါသည်။

၈။ မဟာဇနကမင်းသားသည် သဘောစီးသူ လူပေါင်းခုနစ်ရာ နှင့်အတူ ပင်လယ်ကူးစဉ် သဘောပျက်လေရာ လူအားလုံးပင် မကြိုးစားတော့ပဲ အသေခံကြသော်လည်း အလောင်းတော် မင်းသားကလေးကား ၇-ရက်လုံးလုံး လက်ပစ်ကူးကာ လွန်စွာ ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် မဏိမေခလာနတ်သမီးကယ်ဆယ်၍ အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်ရုံမက မိထိလာပြည်ကြီးကိုပင် စိုးစံရပါသည်။ လက်ပစ်ကူး၍ မကြိုးစားလျှင်ကား ကယ်ဆယ်သူနှင့်တွေ့နိုင်မည် မဟုတ်၍ အများနည်းတူ အသက်သေဖို့ပင် ဖြစ်လေသည်။

(ဆ) သစ္စာပါရမီ ဖြည့်တော်မူပုံ

- ၁။ သစ္စာမြဲအောင်၊ ဘယ်သို့ဆောင်၊ ဘုန်းခေါင် ဖြည့်ရပါသနည်း။
- ၂။ လူသူအများ၊ အထင်မှားဖို့၊ မုသားမပါ၊ ကြွားမဝါပဲ၊ သစ္စာ တည်အောင်၊ ပြောတိုင်းဆောင်၊ ဘုန်းခေါင် ဤသို့ ဖြည့် သတည်း။
- ၃။ သစ္စာပါရမီ၊ ဘယ်ခါဆီ၊ သာကီတို့ဖျား ဖြည့်သနည်း။
- ၄။ ပဏ္ဍိတ်သစ္စ၊ မင်းသုတတို့၊ ဖြစ်ကြခါဆီ၊ သစ္စာမည်၊ ပါရမီ တို့ဖျား ဖြည့်သတည်း။

ထိုသို့စော်ကားပြီးနောက် ရှင်ရသေ့၏ မျက်စိကွယ်ရာသို့ရောက် သောအခါ ကလာဗုမင်းကို မြေမျိုလေတော့၏။ အလောင်း တော် ရှင်ရသေ့လည်း မကြာမီ ဆုံးလေတော့၏။ ဤသို့လျှင် ငါတို့ဘုရားအလောင်းတော်သည် အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ဒေါသမထွက် စိတ်မပျက်ပဲ သက်သက်အနာခံကာ ကလာဗု မင်းကို အနိုင်ယူခဲ့ပါသည်။

- ၂။ လိမ်၍ ပြောခြင်း၊ ပြောတဲ့အတိုင်း မလုပ်ခြင်းကား လူအများ ကို အထင်မှားအောင် လှည့်စားခြင်း မည်၏။ ထို့ကြောင့် လူ တယောက်ကိုဖြစ်စေ၊ အများကိုဖြစ်စေ အထင်မှားအောင် မုသားလည်းမပြော၊ ကြွားဝါ၍လည်း မပြောပဲ ပြုနိုင်သလောက် ပြော၍ ပြောသည့်အတိုင်း ပြုခြင်းသည် သစ္စာပါရမီ၏ သဘော တည်း။
- ၄။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီမရင့်သေးမီက ပါဏာတိ- ပါတ စသောပြစ်မှုများ ပြုတန်သလောက် ပြုမည်ဖြစ်သော်လည်း မုသားကိုကား(သူတပါး အကျိုးပျက်အောင်) သစ္စာဖျက်၍

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

၅။ မဏ္ဍိတ်သစ္စ၊ ရသေ့ဘဝ၌၊ လောက ကောင်းအောင်၊ သစ္စာ
ဆောင်၊ ဘုန်းခေါင် ဘယ်သို့ ပြုသနည်း။

၆။ ပဏ္ဍိတ်သစ္စ၊ ရသေ့ဘဝ၌၊ လောကလူထု၊ ကွဲပြားမှုဝယ်၊ သူ့
အဓိဋ္ဌာန်၊ သစ္စာမှန်အောင်၊ ဇွဲသန်သန်ထား၊ ဟောညွှန်ကြား၊
အများညီအောင် ပြုသတည်း။

ဘယ်တော့မှ မဆိုခဲ့ပေ။ သစ္စပဏ္ဍိတ် ဘဝနှင့် သုတသောမမင်း
ဘဝ၌ကား အထင်အရှားပင် သစ္စာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်
မူခဲ့ပါသည်။

၆။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် “သစ္စပဏ္ဍိတ်” အမည်ရသော
ရသေ့ အဖြစ်ဖြင့် ဟိမဝန္တာ၌ နေ၏။ ထိုအခါ လူအများသည်
(ယခုအခါ ပါတီချင်း ကဲ့သကဲ့သို့) ကွဲပြားနေကြ၏။ ရသေ့
သူမြတ်သည် ထိုမညီမညွတ် ဖြစ်နေပုံကို ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် လှမ်း၍
မြင်ရ၏။

ထိုအခါ “ငါသည် သတ္တဝါအများကို ကယ်ဆယ်လိုသော
ဆန္ဒဖြင့် ဘုရားဖြစ်ရန် အဓိဋ္ဌာန် ပဋိညာဉ် ပြုထားသူဖြစ်၏။
ငါ၏ ပဋိညာဉ်သည် မှန်ကန်ရာရောက်အောင် (သစ္စာ တည်
အောင်) ယခုပင်သွား၍ ညီညွတ်ရေးတရား ဟောမည်” ဟု
ကြံစည်ကာ ဟိမဝန္တာမှလာ၍ တရားဟောလေသည်။ လူအများ
လည်း ထိုတရားကြောင့် စေ့စပ် ညီညွတ်ကြလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဝတ္ထု၌ “ဘုရားဖြစ်အောင် ကြိုးစားမည်” ဟူသော
ပဋိညာဉ်(ဝန်ခံချက်)အတိုင်း ကြိုးစား၍ အများကောင်းအောင်
ပြုခြင်းကိုပင် “သစ္စာ” ဟု ဆိုသည်။

စတုတ္ထ အခန်း

(တုသိတာ စံတော်မူပုံ နှင့် လူ့ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူပုံ)

၁။ အကျဉ်းဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ များကျယ်အမှန်၊ ဆုထူး
ပန်၊ ချိန်တန်ဘယ်မှာ ပြည့်သနည်း။

၂။ အကျဉ်းဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ များကျယ်အမှန်၊ ဆုထူး
ပန်၊ ဝေဿန်ဘဝ ပြည့်သတည်း။

၃။ ဝေဿန်ဘဝ၊ ဆုံးကာလ၊ ဌာနဘယ်သို့ မြန်းသနည်း။

၄။ ဝေဿန္တရာ၊ ဆုံးသောအခါ၊ တုသိတာသို့၊ မြန်းသတည်း။

၅။ အကျဉ်း ၁၀-ပါး၊ အကျယ် ၃၀-ပြားသော ပါရမီများကို
၄-အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကြာအောင် ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ရာ
(ဒါနပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ပုံ၌ ပြခဲ့သော) ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝ၌
ပါရမီတော်အားလုံး ပြည့်စုံလေသည်။ ဤနေရာဝယ် ဘုရား
အလောင်းတော် ပါရမီဖြည့်ပုံကို စဉ်းစားသော အခါ
သုမေဓာဘဝ ဒါနဖြင့် စခဲ့ပြီးလျှင် ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝ၌လည်း
ဒါနဖြင့်အုပ်၍ နိဂုံးချုပ်တော်မူပုံကို တွေ့ရပေသည်။

၆။ ဝေဿရာမင်း ဘဝဆုံးသောအခါ မဒ္ဒိမိဖုရားနှင့်အတူ တုသိတာ
နတ်ပြည်၌ (သိကြားမင်းကဲ့သို့) “သန္တုသိတ” နတ်မင်း အဖြစ်
မြင့် စံမြန်းတော် မူလေသည်။ (ဘွဲ့မည်အားဖြင့် “သေတ
ကေတု” မည်သောဟု ဆိုကြ၏။)

- ၉။ တောင်းပန်သောခါ၊ တို့လောင်းလျာ၊ ဘယ်ဟာကိုစွ ပြုသနည်း။
- ၁၀။ တောင်းပန်သောခါ၊ တို့လောင်းလျာ၊ ငါးဖြာကြည့်မှု ပြုသတည်း။
- ၁၁။ ကြည့်မှုငါးပါး၊ ဘယ်ဟာများ၊ မှတ်သားဘယ်သို့ ပြောမည်နည်း။
- ၁၂။ ကာလ-ဒီပ၊ ရပ်ဒေသနှင့်၊ ကုလမျိုးဆက်၊ မယ်တော်တုက်၊ အသက်ရှည်ဖို့ ကြည့်သတည်း။

၁၀။ နတ်ဗြဟ္မာတို့က လူ့ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေဖို့ရန် တောင်းပန်သောအခါ ချက်ချင်း တာဝန်မခံသေးပဲ ငါးပါးသော ကြည့်ဖွယ်တို့ကို ကြည့်တော်မူသည်။

၁၂။ ကြည့်ဖွယ် ငါးပါးကား....

- (၁) အခါကာလ - လူတို့၏ အသက်တမ်း အနှစ် တသိန်းမှအောက် အနှစ်တရာ အထက်၌သာ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် အချိန်အခါ ဖြစ်သည်။
- (၂) ဒီပ(ကျွန်း) - ကျွန်းကြီး လေးကျွန်းတွင် “ဇမ္ဗုဒီပ” ခေါ် တောင်ကျွန်း၌သာ ဘုရားပွင့်ရိုး ရှိ၏။
- (၃) ဒေသ(အရပ်) - တောင်ကျွန်းတွင်လည်း “မဇ္ဈိမဒေသ” ခေါ် သော အိန္ဒိယတိုင်း၌သာ ဘုရားပွင့်ရိုး ရှိ၏။
- (၄) ကုလ(အမျိုး) - မဇ္ဈိမဒေသတွင်လည်း ခတ္တိယ (မင်း) မျိုး၊ ဗြာဟ္မဏ (ပုဏ္ဏား) မျိုးတို့၌သာ ဘုရားပွင့်ရိုးရှိ၏။
- (၅) မယ်တော် အသက် - မယ်တော်ဖြစ်မည့်သူသည် သီလစင်ကြယ်သူ ဖြစ်၍ ဘုရားအလောင်း ဖွားပြီးနောက် ၇-ရက်ကြာလျှင် နတ်ရွာစံရလောက်သော အသက်ရှိရမည်။ သည့်ထက် တိုလည်း မတိုရ၊ ရှည်လည်း မရှည်ရ။

၃၆

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၁၉။ အလောင်းတော်ရှင်၊ သန္ဓေဝင်၊ ထိုစဉ် ဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။
- ၂၀။ အလောင်းတော်ရှင်၊ သန္ဓေဝင်၊ ပဲ့တင်မြေကြီး လှုပ်သတည်း။
- ၂၁။ ဒေဝီမာယာ၊ ထိုချိန်ခါ၊ ထူးစွာ ဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။
- ၂၂။ ဝါဆိုလပြေ၊ ဥပုသ်နေ့၌၊ ချမ်းမြေ့လုံး၊ ဥပုသ်သုံးကာ၊ စက်ပျော်ရာဝယ်၊ ဝမ်းကြော တိုက်တွင်း၊ ဆင်ဖြူဝင်၊ မိခင် အိပ်မက်မက်သတည်း။

၂၀။ ဘုရားအလောင်းသည် ထို မာယာဒေဝီမဟေသီ၏ ဝမ်းတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေတည်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မြေလျင် ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်လေသည်။

၂၂။ ဘုရားအလောင်း ပဋိသန္ဓေ တည်ရာနေသည် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ဖြစ်၍ မာယာဒေဝီသည် ရှစ်ပါးသီလ ဥပုသ်ကို စောင့်သုံးတော်မူလျက် အသရေရှိသော နန်းဆောင်စက်ရာ၌ စက်တော်ခေါ် (အိပ်ပျော်)နေစဉ် အောက်ပါ အိပ်မက်ကို မက်လေသည်။

“နတ်မင်းကြီး ၄-ယောက်တို့သည် မိမိကို အိပ်ရာနှင့်တကွ ဆောင်ယူသွား၍ အနုဝတတ်အိုင်၌ ရေချိုးစေကြ၏။ ထို့နောက် နတ်အဝတ်ကို ဝတ်စေ၍ ပန်းနံ့သာတို့ကို လိမ်းကျံ ပန်းဆင်စေကြ၏။ ထို့နောက် ငွေတောင်၏ အတွင်း၌ ရွှေဗိမာန်ဝယ် အရှေ့ဘက် ဦးခေါင်းပြု၍ အိပ်စေကြလေသည်။ ထိုအခါ ဆင်ဖြူတော်တစီးသည် လက်ယာနံပါးကို ဖောက်၍ ဝမ်းတွင်းဝင်သလို ဖြစ်သွားသည်” ဟု အိပ်မက် မက်လေသည်။

ဓုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

၂၃။ မယ်တော့်ဝမ်းတွင်၊ အောင်းနေစဉ်၊ တို့ရှင် ဘယ်သို့ ထူးသနည်း။

၂၄။ မယ်တော့် ဝမ်းတွင်၊ အောင်းနေစဉ်လည်း၊ တို့ရှင်လောင်းလျာ၊ မယ်တော်ပါ၊ လူ့ရှာဆင်းရဲ ကင်းသတည်း။

၂၄။ လူတို့ထုံးစံအားဖြင့် အမိဝမ်းတွင်း အောင်းနေရသူမှာ လူန့်စွာ ဆင်းရဲကြရ၏။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရသူများလည်း မသက်သာကြ။ ဘုရားအလောင်းကား သားအိမ် အတွင်းမှာပင် သက်သက်သာသာ နေရ၏။ မယ်တော်မှာလဲ ပေါ့ပေါ့ ပါးပါးပင် နေနိုင်၏။ ဤအားလုံးကိုခွဲ၍ လယ်တီဆရာတော်ဘုရား၏ လင်္ကာကား - (လပြည့်ကို “လပြေ့” ဟု ဖတ်။ ကြာသပတေးနေ့=ကြက်မင်းနေ့။)

(လင်္ကာ) သုံးလူ့ရှင်ပင်၊ ကျွန်ထိပ်တင်၊ သောင်းခွင် စကြာဝဠာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၊ ညီညာရုံးစု၊ တောင်းပန်မှုကြောင့်၊ ရတုနဂိုရ်၊ ရှန်းရှန်းစိုသည့်၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ ကြက်မင်းနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့ကြည်ဖြူ၊ သန္ဓေယူသည်...နတ်လူငြိမ်းဘို့ ကိန်းပါကို။

စတုတ္ထအခန်း ပြီး၏။

ပဉ္စမ အခန်း

(ဖွားမြင်တော်မူသည်မှ စ၍ ထီးနန်း စံတော်မူပုံ အထိ)

၁။ ဆယ်လစေ့တွင်၊ တို့အရှင်၊ ဘယ်တွင် ဖွားတော် မူသနည်း။

၂။ ကဆုန်လမည်၊ ပုဏ္ဏမိဝယ်၊ လုမ္ဗိနီသာရှင်း၊ ဥယျာဉ်တွင်း၌၊
အင်ကြင်းပင်ခက်၊ လက်တဖက်ဖြင့်၊ ကိုင်လျက် မယ်တော်၊
ရပ်နေသော်၊ ဖွားတော်မူခဲ့ပါ သတည်း။

၃။ သောင်းလောကဓာတ်၊ ဗြဟ္မာနတ်၊ ချဉ်းကပ်ဘယ်သို့ ပြုသ
နည်း။

၂။ ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ ပုဋိသန္ဓေတည်နေခဲ့သော ဘုရားအလောင်း
သည် နောက်တနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ဆယ်လစေ့၏။ ထိုအခါ
မာယာဒေဝီသည် ဆွေတော်မျိုးတော်များ၏ နေရာ ဒေဝဒဟ
ပြည်သို့ အခြွေအရံဖြင့် ဝေဝါတော် (ထမ်းစင်)စီး၍ ထွက်တော်
မူလာခဲ့၏။

ကပိလဝတ်ပြည်နှင့် ဒေဝဒဟပြည်အကြား၌ လုမ္ဗိနီခေါ်မင်္ဂလာ
အင်ကြင်းဥယျာဉ်တော် ရှိ၏။ ထိုဥယျာဉ်တော်၌ အင်ကြင်းပင်
များသည် အလွန်ရှုချင်ဖွယ် ပွင့်၍နေ၏။ မာယာဒေဝီသည်
ဥယျာဉ်တော်သို့ဝင်၍ အလွန်လှပစွာ ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်နေသော
အင်ကြင်းပင်၏အခက်ကို လက်တဖက်ဖြင့် လှမ်း၍ကိုင်လိုက်တော်
မူစဉ် တရားဟောပလ္လင်မှ ဓမ္မကထိက ကလေး ဆင်းလာသကဲ့
သို့ ချမ်းချမ်းသာသာ အလွန်သန့်ရှင်းစွာ ဖွားမြင်တော်မူလာ
လေသည်။ ထိုအခါ မြေလျင်ကြီးစွာ တုန်လှုပ်၏။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၄။ ဘုရားလောင်းလျာ၊ ဖွားသောခါဝယ်၊ ဗြဟ္မာနတ်များ၊ မနေအားပဲ၊ ထံပါးချဉ်းကပ်၊ လွန်လေးမြတ်၊ ပျပ်ဝပ်ခံယူကြသတည်း။
- ၅။ နတ်တို့လက်မှ၊ ဘယ်သို့ကြ၊ ဗုဒ္ဓလောင်းတော် စံသနည်း။
- ၆။ နတ်တို့လက်မှ၊ လူတို့က၊ ဗုဒ္ဓလောင်းတော် ယူသတည်း။
- ၇။ လူတို့လက်မှ၊ ဘယ်သို့ကြ၊ ဗုဒ္ဓလောင်းတော် မြန်းသနည်း။
- ၈။ လူတို့လက်မှ၊ လွတ်ပြီးစတိုင်၊ ဗုဒ္ဓလောင်းတော်၊ မြောက်သို့မျှော်၊ ကြွတော်မူပါလေသတည်း။

- ၄။ နတ် ဗြဟ္မာ အများလည်း မဖွားမီကပင် ကြိုတင်၍ ရောက်လာကြ၏။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံသား ဖြစ်သော ရဟန္တာဗြဟ္မာကြီးတို့သည် ဖွားမြင်လာသော ဘုရားအလောင်းတော်ကို ရှေ့ဇာတဘက်ဖြင့် ခံလင့်ကြပြီးလျှင် မယ်တော်ရှေ့သို့ပြုကာ “အရှင်မိဖုရား ဝမ်းမြောက်တော်မူပါ။ တန်ခိုးကြီးသော သားရတနာဖွားပါပြီ” ဟု ပြောဆိုကြလေသည်။ ဗြဟ္မာမင်းတို့လက်မှတစ်ဆင့် စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး ၄-ယောက်သည် နုညံ့ညက်ညောသော သစ်နက်ရေဖြင့် ခံယူကြကုန်၏။
- ၆။ နတ်တို့လက်မှတစ်ဆင့် လူတို့က ဘွဲ့ဖြူအဝတ်ဖြင့် ခံယူကြလေသည်။
- ၈။ လူတို့လက်မှဆင်း၍ မြေပေါ်၌ တည့်တည့်မတ်မတ် ရပ်တော်မူပြီးလျှင် (ရှေးရှု အရပ် အထောင့်အရပ်နှင့် အထက် အောက် အရပ် အားလုံးပေါင်း) အရပ်ဆယ်မျက်နှာကို လှည့်လည်ကြည့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ နတ် ဗြဟ္မာတို့ ဦးညွှတ်ကြ၊ ပန်းနံသာတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြ၏။ ထို့နောက် မြောက်အရပ်သို့ ခုနစ်လှမ်း ကြွတော်မူသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

၂၁။ မင်းဖြစ်ပြီးသော်၊ ဘယ်နန်းပေ၊ စံပျော် ဘယ်သို့ နေ သနည်း။

၂၂။ ရမ္မ-သုဘ၊ သုရမ္မဟု၊ နန်းမ သုံးဆောင်၊ ဝင်းဝင်းပြောင်၊ ဘုန်းခေါင် လှည့်စီ စံသတည်း။

ထိုကဲ့သို့ အလှပဂေး အကျင့်သိက္ခာ အလိမ္မာသဌေး ဖြစ်သော ယသော်ဓရာမင်းသမီးကလေးသည် ဘုရားအလောင်းနှင့်ဘိသိက် အတူ ခံယူဖို့ရာ လနှင့်နေ တင့်တယ်သကဲ့သို့ ကျက်သရေ ရှိရကား မောင်းမ ၄-သောင်း တို့၏ ထိပ်ကထားရသော မိဖုရား ဖြစ်လေ သည်။

၂၂။ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည် သားတော်ကို စကြာမင်း ဖြစ်စေလို၏။ တောထွက်၍ ရသေ့ ရဟန်းပြုခြင်း (ဘုရားဖြစ်ခြင်း)ကို မလိုလား။ ထို့ကြောင့် တောထွက်၍ မသွားနိုင်အောင် အလွန်ခမ်းနားသော နန်းမသုံးဆောင် စီမံ၍ ၁၆-နှစ် အရွယ်တော်မှာ ရှင်ဘုရင့်အရာကို လွှဲအပ်တော်မူလေ သည်။

ရမ္မ-မည်သောနန်းတော်သည် နွေရာသီ၌စံတော်မူဖို့ရာ ဘုံအဆင့် ၉-ထပ်ရှိ၏။ သုဘ-မည်သော နန်းတော်သည် မိုးရာသီ၌ စံတော် မူဖို့ရာ ဘုံအဆင့် ၇-ထပ်ရှိ၏။ သုရမ္မ-မည်သော နန်းတော်သည် ဆောင်းရာသီ၌ စံတော်မူဖို့ရာ ဘုံအဆင့် ၅-ထပ်ရှိ၏။ ထို နန်း တော်တိုင်း၌ နေသူအားလုံး (အယုတ်ဆုံး တံခါးစောင့်မှစ၍) မိန်းမတွေချည်းသာ ဖြစ်၏။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ထို နန်းမ ၃-ဆောင်၌ ရာသီအလိုက် တလှည့်စီ စံတော်မူကာ လွန် စွာ ချမ်းမြေ့တော်မူလေသည်။

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

ဤအားလုံးကိုခြုံ၍ ဤကျမ်းနှင့်လျော်အောင် ပြင်ထားသော လယ်တီဆရာတော်ဘုရား၏ လင်္ကာကို မှတ်သားရာ၏။ ထိုလင်္ကာ၌ မဟာသက္ကရာဇ် ဟူသည် ယခု သက္ကရာဇ် မဟုတ်။ ထိုစဉ်က အသုံးပြုသော သက္ကရာဇ်တည်း။ လပြည့်ကိုလည်း “လပြေ့” ဟု ဖတ်။ မြေကြီးကိုလည်း “မဟီ” ဟု ပါဠိလို ခေါ်သည်။

(လင်္ကာ) သန္ဓေ ယူကာ၊ ဆယ်လ ကြာသော်၊ မဟာသက္ကရာဇ်၊
ခြောက်ဆယ်ရှစ်ကြို၊ ကဆုန်လပြည့်၊ သောကြာနေ့ဝယ်၊ ချမ်း
မြေ့စုံညီ၊ လုမ္ဗနီ၌၊ မဟီလှိုက်ဆူ၊ ဖွားတော်မူ၍၊ ရှယ်မူပျိုမျစ်၊
ဆယ့်ခြောက်နှစ်သော်၊ နန်းသစ်ထီးဖြူ၊ ဆောင်းတော်မူသည်၊
နန်းသုဆေတို့ ချမ်းသာဘို့။

ပဉ္စမ အခန်း ပြီး၏။

အမှတ် ၁။ ။ ဤအခန်းထိအောင် ဘုရားအလောင်းတော် ပါရမီဖြည့်ခဲ့ပုံ၊ တုသိတာ နတ်ပြည်၌ စံတော်မူပုံ၊ ထိုတုသိတာမှ လူ့ပြည်၌ အမျိုးအမြတ်ဆုံး သာကီဝင်မင်းမျိုးမှာ ဖြစ်ရပုံ၊ စကြာမင်း ဖြစ်လောက်အောင် ရုပ်လက္ခဏာ ကောင်းပုံ၊ ထီးနန်း စံပုံ များကို သိကြရပြီ။ နောက်အခန်း၌ ထိုမျှ ကြီးကျယ်သော စည်းစိမ်ကိုသော်လည်း စွန့်ခွာ၍ တောထွက်တော်မူနိုင်ပုံကို အားရဘွယ်ရာ တွေ့ကြရပါလိမ့်မည်။

ဆဋ္ဌ အခန်း

(နိမိတ်ကြီး ၄-ပါးမြင်၍ တောထွက်တော်မူခြင်း)

- ၁။ နှစ်ပေါင်းမည့်မျှ၊ လောင်းဗုဒ္ဓ၊ ရာဇ စည်းစိမ် စံသနည်း။
- ၂။ ဆယ့်သုံးနှစ်မျှ၊ လောင်းဗုဒ္ဓ၊ ရာဇစည်းစိမ် စံသတည်း။
- ၃။ ထီးနန်းစံစဉ်၊ တို့အရှင်၊ ဘယ်တွင် သံဝေ ဖြစ်သနည်း။
- ၄။ ဥယျာဉ်တော်သာ၊ ထွက်အလာဝယ်၊ အို နာ သေသူ၊ ရဟန်း ဟူ၍၊ လေးဆူ နိမိတ်၊ နတ်ပြဟိတ်ကြောင့်၊ ရွှေစိတ် ငြိုငြင် ထိုခါတွင်၊ တို့ရှင် သံဝေ ဖြစ်သတည်း။

၂။ ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသည် တဆယ့် သုံးနှစ်မျှ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို စံစားတော်မူ၍ သက်တော် ၂၉-နှစ်ရှိလေပြီ။ ထိုအချိန်ရောက်မှပင် အတွင်း ဉာဏ်တော်လည်း ရင့်သန်တော်မူလေ၏။

၄။ ထိုသို့ ဉာဏ်တော်ရင့်ချိန်မှာ ဥယျာဉ်တော်သို့ အခြွေအရံများစွာဖြင့် ထွက်လာသော ဘုရားအလောင်းအား သုဒ္ဓါဝါသတုံသား ရဟန္တာ နတ် ဗြဟ္မာ ကြီးများသည် သူအို-သူနာ-သူသေ-ရဟန်းဟူသော ၄-မျိုးကို ဖန်ဆင်း၍ ဘုရားအလောင်းနှင့် (မေးလျှင် ဖြေဖို့ရာ)ရထားမောင်းသူ မြင်ရုံမျှ ပြကြလေသည်။

ဘုရားအလောင်းသည် ထိုအချိန်အထိ သူအို-သူနာ-သူသေတို့ကို မမြင်ဘူးသေး။ မမြင်အောင်လည်း ခမည်းတော်က အထူးစောင့်ရှောက်ထား၏။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်တော်ရင့်ချိန်မှာ ပဌမစ၍ တမျိုးပြီးတမျိုး အစဉ်အတိုင်းမြင်ရသော ဘုရားအလောင်းသည် အလွန် ထိတ်လန့်၍ နန်းစည်းစိမ်တွင် မပျော်ရွှင်နိုင်အောင်

- ၅။ သံဝေဖြစ်စဉ်၊ ဘယ်သို့လျှင်၊ တို့ရှင် ထပ်၍ ကြုံသနည်း။
- ၆။ ဥယျာဉ်မင်္ဂလာ၊ ကန်တော်သာမှ၊ ပြန်လာလေသော်၊ ရထားပေါ်ဝယ်၊ သားတော်ဖွားကြောင်း၊ သတင်းကောင်း၊ ထပ်လောင်းကြားရ ပြန်သတည်း။
- ၇။ သားတော် ဖွားအင်၊ ကြားလိုက်လျှင်၊ စိတ်တွင်ဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။
- ၈။ သားတော် ဖွားအင်၊ ရွှေနားဆင်၍၊ ကြားလျှင် ကြားချင်း၊ အချစ်ပြင်း၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ စိမ့်သတည်း။

စိတ်ငြိုငြင်တော်မူလေသည်။ (သံဝေ ၈ = ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ ထိတ်လန့်ခြင်း။)

ထိုသို့သံဝေဖြစ်နေစဉ် တရားကျင့်နေသောရဟန်းတော်အသွင်ကိုမြင်ရသောအခါ အားကျတော်မူရကား “တောထွက်၍ရဟန်းပြုတော့မည်” ဟု အကြံ ဖြစ်တော်မူလေသည်။ (သုအိစသော ၄-ပါးကို သံဝေ ၈ ခြင်း၏ အကြောင်း နိမိတ်ဖြစ်၍ “နိမိတ် ၄-ပါး” ဟု ခေါ်၏။)

- ၆။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ထိုနေ့အဖို့၌ ဥယျာဉ်တော်ဝယ် ခါတိုင်းကဲ့သို့ မပျော်ပဲ ညနေ စောင်းသော် ဥယျာဉ်တော်မှာ ရှိသော မင်္ဂလာ ရေကန်တော်ဝယ် ရေချိုးတော် မူ၏။ ထို့နောက် နန်းတော်သို့ ပြန်ဖို့ရန် ရထားပေါ်သို့ရောက်လျှင်ပင် “ယသော်ဓရာမိဖုရားမှသားဦးရတနာဖွားမြင်ကြောင်း” သတင်းကောင်းကို ကြားရလေသည်။
- ၈။ သားတော် ဖွားမြင်ကြောင်း ကြားလျှင်ကြားချင်း ချစ်ခင်နှစ်သက်မှု ပီတိသည် အရိုးတွင်းကခြင်ဆီအထိ စိမ့်သွားလောက်အောင် ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်လာ၍ စဉ်းစားသည်မှာ—

- ၁၅။ တောထွက်ဖို့ရန်၊ စိတ်တော်ကြံ၊ ဘယ်ထံ ဘာကို ပြုသနည်း။
- ၁၆။ တောထွက်ဖို့ရန်၊ စိတ်တော်ကြံ၍၊ မောင်ဆန်နှိုးကာ၊ မြင်းတော်သာ၊ ပြင်လာခဲ့ဖို့ မိန့်သတည်း။
- ၁၇။ မြင်းတော်ပြင်စဉ်၊ ထိုချိန်တွင်၊ တို့ရှင် ဘာကို ပြုသနည်း။
- ၁၈။ ဖွားစသားတော်၊ ရှုအံ့မျှော်၍၊ ယသော်ဓရာ၊ ဆောင်တော်သာ၊ ထိုခါ လှမ်းတော်မူသတည်း။

တချို့က သွားရည်ကျလျက်၊ တချို့က လျှာထွက်လျက်၊ တချို့က ယောင်ယမ်းလျက်၊ တချို့က လည်ပင်တစောင်းကျလျက် အိပ်နေကြကုန်၏။

ဘုရားအလောင်းသည် သန်းခေါင် အချိန်ဝယ် စက်တော်ခေါ်ရာမှ နှိုးသောအခါ ထိုအိပ်ပျော်နေကြပုံကို မြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင် နန်းတော်မှာ နေရသလိုမထင်ပဲ သုသာန်သင်္ချိုင်းမှာ ရောက်နေရသလို၊ အိပ်နေသော မောင်းမတို့ကိုလည်း သူသေတော့လို့ တွေးမိကာ ယခုပင် တောထွက်တော့မည်ဟု ကြံတော်မူလေသည်။

- ၁၆။ တောထွက်ဖို့ ကြံတော်မူပြီးနောက် (အလိုရှိလျှင် အသင့်နှိုးအောင်) တံခါးခုံကို ခေါင်းအုံး၍အိပ်နေသော အတွင်းဝန်ဆန္ဒကိုနှိုး၍ “ခဏ္ဍက” မြင်းတော်ကို ပြင်ခဲ့ဖို့ရန် မိန့်တော်မူလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဆန္ဒသည် ဘုရားအလောင်းကို တောထွက်စေလို၊ စကြာမင်းသာ ဖြစ်စေလို၏။ ထို့ကြောင့် မြင်းတော်ကို မပြင်လိုသော်လည်း အမိန့်ကို မလွန်ဆန်ဝံ့၍ ပြင်ရလေတော့သည်။

- ၁၈။ ဆန္ဒအမတ် မြင်းတော်ကိုပြင်နေစဉ် ဖွားခါစ သားတော်ကို ရှုစားတော်မူလို၍ ယသော်ဓရာမိဖုရား၏ အဆောင်တော်သို့ ကြံတော်မူလေသည်။

- ၁၉။ ဆောင်တော်အနား၊ လေဝင်းဘုရား၊ စိတ်ထား ဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။
- ၂၀။ ဖွားစသားတော်၊ ဧဗ္ဗလိုသော်လည်း၊ ယသော်နိုးမည်၊ စိုးရိမ်သည်ကြောင့်၊ မချီပေ့ပဲ၊ စိတ်အားခဲ၊ မနဲချုပ်၍ပြန်သတည်း။
- ၂၁။ ယသော်မရာ၊ ခန်းဆောင်သာမှ၊ ပြန်လာပြီးလျှင်၊ တို့အရှင်၊ ထိုစဉ် ဘာကို ပြုသနည်း။
- ၂၂။ ယသော်မရာ၊ ခန်းဆောင်သာမှ၊ ပြန်လာပြီးသော်၊ မြင်းတော်ကဏ္ဍက၊ မယ်ဆန္ဒနှင့် တကူအတူ၊ ထွက်တော်မူ၊ ရှေးရှုတောသို့ မြန်းလာဟည်း။

၂၀။ ထိုးအခါ မိဖုရားအဆောင်တော်ဝယ် နံ့သာတိုင်များ ခပ်မှိန်မှိန် လင်းလျက်ရှိ၏။ မြလေးပန်းတို့၏အလယ်မှာ သားတော်နှင့်အတူ ယသော်မရာ စက်တော်မူနေ၏။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် အဆောင်တော်၏ တံခါးခုံပေါ်၌ ခြေတော်တင်၍ ရပ်ကြည့်နေ၏။ သားတော်ကိုမြင်လျှင် ပေ့ယူလိုက်ချင်၏။ ပေ့ယူလျှင် ယသော်မရာနိုး၍ တောထွက်ဖို့အရေးကား ဝေးသွားတော့မည်။ သို့ဖြစ်၍ သားတော်ကို မပေ့ယူတော့ပဲ “ဘုရားဖြစ်မှ သားချစ်ကိုမျှအံ့” ဟု စိတ်အားတော်ခဲ၍ မနည်းကြီးချုပ်တည်းကာ ပြန်လှည့်တော်မူခဲ့ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဆန္ဒအမတ် မြင်းတော်ကို ပြင်သောအခါ ကဏ္ဍက မြင်းသည် အလွန်ဝမ်းသာစွာ မြည်ဟည်းလေ၏။ သို့သော်—မနိုးအောင် နတ်တို့က ပြုလုပ်ထားသဖြင့် မည်သူမျှ မနိုးကြချေ။

၂၂။ ယသော်မရာ၏ ခန်းဆောင်မှ ထွက်တော်မူလာပြီးလျှင် အသင့်ပြင်ထားသော ကဏ္ဍက မြင်းတော်ကိုစီး၍ ဆန္ဒအမတ်နှင့်အတူ တောထွက်တော် မူလေသည်။

၅၀

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

၂၃။ တောထွက်လေရာ၊ ထိုအခါ၊ ဘယ်မှာ ဘယ်သူ တားသနည်း။

၂၄။ ယာဉ်ပျံစကြာ၊ ၇-ရက်ကြာလျှင်၊ ရောက်လာတော့မည်၊
သို့ဖြစ်သည်ကြောင့်၊ ပြန်လည်စေငြား၊ မာရ်နတ်သား၊ ဆီးတား
တောင်းပန် လေသတည်း။

၂၅။ မာရ်နတ်တားသော်၊ တို့လောင်းတော်၊ ထုတ်ဖော် ဘယ်သို့
မိန့်သနည်း။

၂၆။ ယာဉ်ပျံစကြာ၊ ရောက်မည့်ခါကို၊ ကောင်းစွာငါသိ၊ လိုမရှိဟု၊
အတိအလင်းသာ၊ ပြန်ငြင်းကာ၊ ထွက်လာမြဲပင် ထွက်သတည်း။

၂၇။ နတ် နှင့် မြဟွာ၊ ထိုချိန်ခါ၊ ညီညာဘယ်သို့ ဝိုင်းသနည်း။

မှတ်ချက်။ ။ မြင်းထိန်းတို့သည် မြင်း၏အမြီးရင်းကို ဆွဲကိုင်ကာ ခြေ
၂-ဖက်ဖြင့် မြင်း၏ ပေါင် ၂-ဖက်ကို မြဲစွာရစ်ပတ်၍ လိုက်ကြ
ရ၏။ ဝိဓုရအမတ်ကြီးသည်ပင် ပုဏ္ဏက နတ်ဘီလူး နောက်သို့
ဤနည်းဖြင့် လိုက်သွားခဲ့ရဘူးသည်။

၂၄။ ထိုသို့ ထွက်တော်မူလာ၍ မြို့တံခါးပြင်ဘက်သို့ ရောက်သော
အခါ မာရ်နတ်သားသည် ကောင်းကင်၌ရပ်လျက် “၇-ရက်
ကြာလျှင် ၄-ကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြာမင်း ဖြစ်ဖို့ရန်
စကြာယာဉ်ပျံတော် ရောက်လာပါလိမ့်မည်။ တောမထွက်ပါ
နှင့်” ဟု ဆီးတားလေသည်။

၂၆။ မာရ်နတ် တားသောအခါ “အို မာရ်နတ်.... ၇-ရက် ကြာ
လျှင် စကြာရတနာ ဆိုက်ရောက်လာမည့်အကြောင်းကို သိပါ
၏။ ထို စကြာမင်းစည်းစိမ်ကိုလည်း အလိုမရှိပါ။ ဗုဒ္ဓ ဖြစ်အောင်
သာ ကြိုးစားတော့မည်” ဟု ငြင်းဆန်၍ ထွက်မြဲ ထွက်တော်
မူလေသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၂၈။ နတ်နှင့်ဗြဟ္မာ၊ ထိုချိန်ခါဝယ်၊ ညီညာဝိုင်းအံ့၊ ပန်းမျိုးစုံဖြင့်၊ မီးစုံထွန်းကာ၊ ရှေ့နောက်မှာ၊ ဝဲယာ လိုက်ပါကြသတည်း။
- ၂၉။ ဗြဟ္မာ နှင့် နတ်၊ ခြံရံပတ်၍၊ ထွက်လတ်ပြီးနောက်၊ ဘယ်ချိန် လောက်၊ ဘက်ရောက် မြန်းတော်မူသနည်း။
- ၃၀။ ဗြဟ္မာနှင့် နတ်၊ ခြံရံပတ်၍၊ ထွက်လတ်လေရာ၊ မိုးသောက် ခါ၊ နော်မာ မြစ်ကမ်း ရောက်သတည်း။

၂၈။ ထိုသို့ ထွက်လာသောအခါ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် စောင့်မျှော်နေကြသော နတ် ဗြဟ္မာ တို့သည် အလွန်ပျော်ရွှင်ကြသဖြင့် တချို့က မီးရောင်စုံ ညိုထွန်း၍၊ တချို့က ပန်းပေါက်ပေါက်နှင့် ပန်းမျိုးစုံကို ကြဲဖြန့်၍၊ တချို့က ဘုန်းတော်ဖွဲ့ ဂီတတို့ကို ရွတ်ဆို၍ ဝဲယာ ရှေ့နောက်က အလွန် ကြည်နူးဘွယ်ရာ လိုက်လာကြလေသည်။

၃၀။ ထိုသို့ ထွက်လာသော ဘုရားအလောင်းသည် နံနက် လင်းသောအခါ အနော်မာမြစ်ကမ်းသို့ ရောက်တော်မူ၏။ ထို့နောက် ဤဘက်ကမ်းမှတစ်ဆင့် ရှစ်ဥသဘ ဝေးသော ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ကူးဖို့ရန် ခြေတော်ဖြင့် အချက်ပေးလိုက်ရာ မြင်းတော်လည်း လွှားကန် ခုန်ကျော်၍ ဟိုဘက်ကမ်းပေါ်သို့ ရောက်လေသည်။
 ထိုသို့ တောထွက်တော်မူလာရာ နေ့သည် ဝါဆိုလပြည့် (ကျားမင်းဖြင့် မှတ်သားအပ်သော) တနင်းလာနေ့ ဖြစ်၏။ ထိုအားလုံးကို ခြံ၍ (သင့်တော်အောင် ဖြတ်ပိုင်းထားသော) လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ လက်ခံကား—

(လင်္ကာ) နန်းသစ် ထီးဖြူ၊ ဆောင်းတော်မူ၍၊ ရွယ်မူနုဖိုး၊ နှစ်ဆယ့် ကိုးဝယ်၊ လေးမျိုးနိမိတ်၊ နတ်ပြဟိတ်ကြောင့်၊ ရွှေစိတ်ငြင်ငြို၊ သံဝေပိုက၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ ကျားမင်းနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့ရုံ၊ တောရပ်လှံသည်၊ ပင်စုံမြိုင်ရိပ် ခန်းမူကို။

ဆဋ္ဌ အခန်း ပြီး၏။

သတ္တမ အခန်း

(ရဟန်းပြုသည်မှ စ၍ ဘုရားဖြစ်သည်အထိ)

- ၁။ နော်မာကမ်းပေါ်၊ ရောက်လတ်သော်၊ ဆုံးတော် ဘယ်သို့ ပယ်
သနည်း။
- ၂။ နုံသာ ကြိုင်လှောင်၊ ဆံဥသျှောင်ကို၊ ဘုန်းခေါင် ရွှေလက်၊
သန်လျက်ဖြင့်၊ တဖက်ကိုင်ကာ၊ ကိုယ်တိုင်သာ၊ ကောင်းစွာ
ပယ်ရိတ်ပါသတည်း။
- ၃။ ပယ်ရိတ်ပြီးသော်၊ ထိုဆံတော်၊ ဘုန်းမော်ဘယ်သို့ ပြုသနည်း။
- ၄။ ဗုဒ္ဓကေန၊ ဖြစ်မည်မှန်မှ၊ ဤဆံကေသာ၊ ကောင်းကင်မှာပင်၊
ကောင်းစွာတည်ရန်၊ စိတ်တော်ကြံ၊ ဓိဋ္ဌာန်မြောက်၍ ပစ်
သတည်း။

- ၂။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် အနော်မာမြစ်ကမ်း၏ သဲသောင်
ပြင်ဝယ် မြင်းပေါ်မှ ဆင်းတော်မူ၏။ ထိုနောက် ဆံဥသျှောင်
(ဆံထုံးတော်)ကို လက်တဖက်ဖြင့် ကိုင်၍ သန်လျက်ဖြင့် ကိုယ်
တော်တိုင် ပယ်ရိတ်လေသည်။
- ၄။ ထိုနောက် ဆံထုံးတော်ကို “ဘုရား ဖြစ်မည် မှန်လျှင် ဤ
ဆံတော်သည် ကောင်းကင်၌ တည်စေသတည်း” ဟု ဓိဋ္ဌာန်၍
ကောင်းကင်သို့ မြောက်ပစ်လိုက်ရာ ကောင်းကင်မှာပင် တည်
နေလေသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၅။ ကောင်းကင် ဟည်လတ်၊ ဆံတော်မြတ်၊ ဘယ်ရပ် ဘယ်မှာ ကိန်းသနည်း။
- ၆။ ကောင်းကင်တည်မှု၊ သိကြားယူ၍၊ စူဠာမဏိ၊ အမည်ရှိသား၊ စေတီတော်မှာ၊ ထာပနာ၊ ဝတီံသာ၌ ကိန်းသတည်း။
- ၇။ သပိတ်သင်္ကန်း၊ ရုဗ္ဗိမှန်း၊ လူဒါန်း ဘယ်သူပြုသနည်း။
- ၈။ ဘဒ္ဒိကာရ၊ အမည်ရသည့်၊ ရှေးကသဟာ၊ မင်းဗြဟ္မာ၊ ဆင်းကာ ကပ်လှူပါသတည်း။
- ၉။ မြင်းတော်ကဏ္ဍက၊ မတ်ဆန္ဒတို့၊ ပြန်ကြသလား၊ ဘယ်လိုများ၊ ထူးခြား ဖြစ်ပါသေးသနည်း။

- ၆။ ကောင်းကင်၌ ဟည်နေသော ဆံတော်ကို ရတနာ ပန်း ကလာပ်ဖြင့် သိကြားမင်း ခံယူ၍ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ စူဠာမဏိစေတီ တည်ပြီးလျှင် ထိုစေတီတော်မှာ ထာပနာ လေသည်။ (ထာပနာ=အတွင်း၌ သွင်းထားခြင်း။)
- ၈။ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်၌ မိဘကို ပြုစု လုပ်ကျွေးနေသော ဘဒ္ဒိကာရ (အိုးလုပ်သမား)နှင့် ငါတို့ ဘုရားအလောင်း “ဇောတိပါလ” လုလင်သည် မိတ်ဆွေသယာ (သဟာယ်ချင်း=သူငယ်ချင်း) ဖြစ်ကြ၏။

ဘုရားအလောင်း တောထွက်တော်မူလာချိန်၌ ထို ဘဒ္ဒိကာရ သည် ဗြဟ္မာမင်း ဖြစ်နေ၏။ ရှေးက သဟာယ (သူငယ်ချင်း) ဖြစ်ဘူးသော ထို ဘဒ္ဒိကာရ ဗြဟ္မာသည် ရဟန်းပြုလိုသော ဘုရား အလောင်းအား သပိတ်နှင့်သင်္ကန်းကို လူဒါန်းလာလေသည်။

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၁၀။ မြင်းတော်ကဏ္ဍက၊ မတ်ဆန္ဒတို့၊ ပြန်ကြပို့ရာ၊ မိန့်သောခါဝယ်၊
ပြန်ရှာပြီးနောက်၊ မျက်ကွယ် ရောက်သော်၊ မြင်းတော် ဝမ်းနဲ့၊
နှလုံးကဲ့၊ သေပဲ့ဝင်ရ ရှာသတည်း။
- ၁၁။ ရဟန်းဖြစ်ထ၊ ဘယ်သို့ကြ၊ ဘယ်မှ ဘယ်သူ တွေ့သနည်း။
- ၁၂။ ရဟန်းဖြစ်က၊ ရာဇဂြိုဟ်ကြ၊ ဗိမ္ဗိသာရ တွေ့သတည်း။

၁၀။ ထိုသို့ ရဟန်းပြုပြီးသောအခါ ဆန္ဒအမတ်ကို ပြန်လွှတ်၍ ခမည်းတော်နှင့် မိထွေးတော်တို့အား ကျန်းမာ ချမ်းသာ ကြောင်းကို သံတော်ဦးတင်ဖို့ရန် အမိန့်ရှိလေသည်။ ဆန္ဒအမတ် သည် မပြန်လိုသော်လည်း အမိန့်တော်ကို မလွန်ဆံ့၍ ကဏ္ဍက မြင်းနှင့် အတူ ဘုရားအလောင်းကို ရှိခိုးဝပ်ချ၍ ပြန်ရရှာလေ သည်။

ကဏ္ဍကမြင်းတော်လည်း ခွဲခါနီး၌ သခင်၏ နိမြန်းသော ခြေဖဝါးတော်ကို လျှာဖြင့်လျက်ရှာသေး၏။ ထို့နောက် ခွဲရ သဖြင့် ဝမ်းအနည်းကြီးနည်းကာ ဘုရားအလောင်း၏ မျက်စိ တဆုံးအရောက်လောက်မှာ အတွင်းနှလုံးကဲ့၍ စုတေပြီးနောက် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ကဏ္ဍကနတ်သား ဖြစ်လေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဘုရားဖြစ်ပြီးသောအခါ ထို ကဏ္ဍကနတ်သား လာ၍ တရားနာလေရာ သောတာပန်ဖြစ်၏။ ဆန္ဒကား ရဟန်းပြု၍ ဘုရားကို အလွန်ချစ်ခင် အားကိုးနေသဖြင့် တရားမရရှာသေး။ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးမှ အချစ်ပြယ်ကာ ရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။

၁၂။ ရဟန်းပြုပြီးသောအခါ အနော်မာမြစ်ကမ်း၏အနီး “အနုပ္ပိယ” မည်သော သရက်တော၌ ၇-ရက်မျှ နေတော်မူပြီးနောက် ရသေ့ ရဟန်း ပေါများသော ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ကြွတော်မူ၏။

- ၁၃။ ဒုက္ကရစရိယာ၊ ဘယ်နေရာ၊ ဘယ်လောက်ကြာအောင် ကျင့်သနည်း။
- ၁၄။ ဥရုဝေလ၊ တောဌာန၌၊ ဒုက္ကရစရိယာ၊ ခြောက်နှစ်ကြာ၊ လောင်းလျာ ကျင့်မိပါသတည်း။

မြို့တွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်သောအခါ “ထိုမျှလောက် ချောမော သပ္ပာယ်၍ ၂၉-နှစ်မျှအရွယ် ရှိသေးသော ရသေ့ ရဟန်းကို မမြင်ဘူးကြသော မြို့သူမြို့သားတို့သည် “လူလော-နတ်လော” ဟု တွေးတောကာ တအံ့တဩ ကြည့်ရှုကြလေသည်။

ထို့နောက် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကိုယ်တိုင် လိုက်လာပြီးလျှင် ပဏ္ဍဝ တောင်ခြေမှာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး၍ ထိုင်နေသော ဘုရား အလောင်းတော်ကို မြင်ရုံမျှဖြင့် အားရကြည်ညိုကာ ထီးနန်း စည်းစိမ်ကို ပေး၍ အမျိုးဇာတ်ကို မေးလေသည်။

ထိုအခါ စည်းစိမ်ကို အလိုမရှိကြောင်း၊ သာကီဝင် ခတ္တိယ (မင်း) မျိုး ဖြစ်ကြောင်း၊ တရားကျင့်လို၍ ထွက်လာကြောင်းကို မိန့်တော်မူရာ ဘုရားဖြစ်သောအခါ မိမိနိုင်ငံကို အစောဆုံး ကြွလာဖို့ရန် လျှောက်ထားလိုက်လေသည်။

- ၁၄။ (ဒုက္ကရ = ခဲယဉ်းစွာ ပြုကျင့်ရသော = ကျင့်နိုင်ခဲသော + စရိယာ = အကျင့်။) လူ နတ် ဗြဟ္မာ အားလုံးပင် အလွန် ပင်ပင်ပန်းပန်း ကျင့်မှုကို ကျေနပ်လေ့ ရှိကြ၏။ ထိုအချိန်၌ ထိုပင်ပန်းသော အကျင့်ကို ရသေ့အများကျင့်၍ တချို့ကား ဘုရားဟုပင် ဝန်ခံနေကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော် သည် ဥရုဝေလတော၌ အားအင်ဗလ လုံ့လဝီရိယအစွမ်းကို သတ္တဝါတို့အား ပြရာရောက်အောင် နေ့မအား ညမအား အားသွန်ကြိုးစား၍ တရားကျင့်တော် မူလေသည်။ အစား အစာလည်း လွန်စွာနည်းပါးလေ၏။ တနေ့လုံးမှ ပဲပြုတ်ရည်

၅၆

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

၀၅။ ထိုမှ တဖန်၊ အကျင့်မှန်၊ ထပ်မံ ဘယ်သို့ ပြုသနည်း။

၁၆။ ထိုမှတဖန်၊ အကျင့်မှန်၊ ဆွမ်းခံစား၍ ကျင့်သတည်း။

ကလေး တလက်ခုပ်လောက်သာ သောက်၏။ တနေ့လုံးမှ ဆီးသီးကလေး တလုံးလောက်သာ စား၏။

ဤကဲ့သို့ အစာနည်းပါးသည့်ပြင် အလွန်အမင်း ကြီးစားမှုကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်နှမ်း၍ အသားအရေလည်း ခြောက်ခန်းသွား၏။ ဝါပင်းသော အဆင်းတော်သည် ညှိမဲသွား၏။ ၃၂-ပါးသော ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတော်လည်း အများအားဖြင့် ကွယ်ပျောက်လေတော့၏။ ရွှေဘက် ဝမ်းပြင်နှင့် ကျောသည် ကပ်နေ၏။ တခါတုန်းကသော် ကျင်ကြီး စွန့်ရာ၌ ပစ္စမင်္ဂ (ကျင်ကြီးထွက်လမ်း) ရှုံတုနေသောကြောင့် ကျင်ကြီး မထွက်နိုင်ပဲ မူးမိုက်၍ လဲသွားဘူးလေသည်။

၁၆။ ထိုသို့ ၆-နှစ်မျှ ကျင့်ပြီးသောအခါ အစာနည်းပါး၍ ခန္ဓာကိုယ် အင်အားမရှိလျှင် “တရားမရနိုင်” ဟု ဆင်ခြင်တော်မူကာ ဆွမ်းခံစား၍ တရားကျင့်တော်မူပြန်သည်။ ထိုသို့ ဆွမ်းခံစား၍ မကြာခင် အသားအရေသည် နဂိုအတိုင်း စိုပြည်ဝါငင်း၍ အားအင်လည်း ပြည့်လာ၏။ ၃၂-ပါးသော ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတော်လည်း ပြန်၍ ပေါ်လာလေတော့၏။ ထို့ကြောင့် မှန်မှန်စား၍ ကျင့်သော ဤအကျင့်သာ အကျင့်မှန် ဖြစ်သည်။

သို့သော် ဘုရားအလောင်း ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူစဉ် ပဉ္စပင်္ဂို (၅-ယောက် အစုရှိသော) ကောဏည အစရှိသော ရသေ့တို့သည် ကျင့်ပုံကို အလွန်အားရ၍ “ဗုဒ္ဓဖြစ်လျှင် တရားဦးနာမည်” ဟု မျှော်လင့်ကာ ဘုရားအလောင်းကို ပြုစု လုပ်ကျွေး နေကြ၏။ ဆွမ်းခံ၍ စားသောက်ခြင်းကား ဒုက္ကရစရိယာ

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၁၇။ ဗုဒ္ဓဖြစ်ဖွယ်၊ နေ့၌ဝယ်၊ ဘယ်သူ ဆွမ်းတော် ကပ်သနည်း။
- ၁၈။ ဗုဒ္ဓနေ့မှာ၊ သုဇာတာလျှင်၊ ဘနာနို့ဆွမ်း၊ ခွက်ပါကမ်း၊
လူဒါန်း ဆက်ကပ် ပါသတည်း။
- ၁၉။ နို့ဆွမ်း ဘနာ၊ ဘုဉ်းပေးကာ၊ ခွက်မှာ ဘယ်သို့ သုံးသနည်း။
- ၂၀။ နေရဉ္စရာ၊ မြစ်ကမ်းသာဝယ်၊ လောင်းလျှာ ရပ်နား၊ ဆွမ်းကို
စား၍၊ ဘုရားဖြစ်ရန်၊ ယနေ့မှန်လျှင်၊ ဆန်ဖေမြစ်ညာ၊ ဝိဋ္ဌာန်
ကာ၊ ရေမှာ ရှေ့ခွက် မျှောသတည်း။

ကျင့်နေသလို အားမရကြတော့ပဲ ဘုရားအလောင်းထံမှ ခွဲ၍ မိဂဒါဝုန်တောသို့ သွားရောက်နေထိုင်ကြလေသည်။

- ၁၈။ ဥရုဝေလတော၏ အနီး၌ “သေနာ”မည်သော နိဂုံး ရှိ၏။
ထို နိဂုံး သဌေး၏ သမီးသည် “သုဇာတာ”မည်၏။ ထို သတို့
သမီးသည် အပျိုဘဝတုန်းက ညောင်ပင်ကြီးသို့ ချဉ်းကပ်၍
“အမျိုးတူ သဌေးသားနှင့် လက်ထပ်ရအောင် သားဦးရတနာ
ရအောင် စောင်မပါ။ တောင့်တတိုင်း ပြည့်စုံလျှင် နှစ်စဉ်ပူဇော်
ပါမည်” ဟု နတ်ကိုတောင်းပန်ဘူး၏။

ထိုဟောင့်တတိုင်း ပြည့်သောကြောင့် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ရုက္ခစိုးနတ်ကို နှစ်စဉ်ပူဇော်မြဲ ဖြစ်၏။ ထိုနေ့၌ကား ကျွန်မ တယောက်နှင့် အတူ နံနက်စောစော အပူဇော်လာသောအခါ ညောင်ပင် အောက်၌ ထိုင်နေတော်မူသော အလွန်သပ္ပာယ် လှပသော ဘုရားအလောင်းကိုပင် သူ့ကိုစောင်မသော နတ် ဟု ထင်၍ အလွန် ကြည်ညိုရကား နို့ ဘနာဆွမ်းကို ရှေ့ခွက်ပါ လူဒါန်း ဆက်ကပ်လေသည်။ (နို့ ထမင်းပျစ်ပျစ်ကို “ဘနာ နို့ထမင်း” ဟုခေါ်၏။ ဘနာ = ပျစ်သော။)

- ၂၀။ သုဇာတာ၏ ဘနာနို့ဆွမ်းကို နေရဉ္စရာ မြစ်ကမ်း၌ လေးဆယ့် ကိုးလှော် ဘုဉ်းပေးတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဘုဉ်းပေးပြီးလျှင် “ယနေ့ ဘုရားဖြစ်မည်မှန်လျှင် ဤရှေ့ခွက်သည် ရေညာသို့ ဆန်တက်စေ

၅၈

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၂၁။ ဘယ်နေရာတွင်၊ နေ့သန့်စင်၍၊ ထို့ပြင်တခန်း၊ ညနေချမ်း၊
ကြွလှမ်းရှေးရှု ဘယ်သို့နည်း။
- ၂၂။ အင်ကြင်းတောတွင်၊ နေ့သန့်စင်၍၊ ထို့ပြင်တခန်း၊ ညနေချမ်း၊
ကြွလှမ်း ဗောဓိပင်သို့တည်း။
- ၂၃။ ဗောဓိပင်သာ၊ ရောက်သောခါ၊ လောင်းလျှာ ဘယ်သို့နေ
သနည်း။
- ၂၄။ ဗောဓိပင်မြတ်၊ အရှေ့ရပ်၌၊ ချဉ်းကပ်ထိုင်ကာ၊ ဘာဝနာ၊
ကောင်းစွာ ပွား၍ နေသတည်း။

သတည်း” ဟု ခိဋ္ဌာန်၍ မြစ်ရေမှာ မျှောလေ၏။ ရှေ့ခွက်လည်း
ရေညာသို့ ဆန်တက်လေတော့သည်။

၂၂။ ထို့နောက် ထိုမြစ်ကမ်းနှင့် မလှမ်းမကမ်းဝယ် အင်ကြင်းတော၌
နေ့သန့်စင်တော်မူ၏။ (နေ့ အခါ၌ ဗာရားဖြင့် စိတ်သန့်ရှင်း
အောင် နေခြင်းကို “နေ့သန့်စင်” ဟု ခေါ်၏။) ညနေချမ်း၌
ကား ထိုနေရာမှ ဗောဓိညောင်ပင်သို့ ကြွဟော်မူ၏။ ထိုသို့
ကြွတော်မူရာ လမ်း၌ မြက်ရိတ်၍ ပြန်လာသော ပုဏ္ဏား
တယောက်က ဘုရားအလောင်းအား မြက်စည်းကလေးရှစ်စည်း
ကို လှူလိုက်လေသည်။

၂၄။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဗောဓိညောင်ပင်သို့ ရောက်သော
အခါ အရှေ့ဘက်မှ ဗောဓိပင်သို့ ကပ်ဝင်၍ အသင့်ယူလာ
သော မြက်ရှစ်စည်းကို ဖြန့်ခင်းတော်မူ၏။ ထို့နောက် ဗောဓိ
ပင်ကို နောက်ကျောပြုလျက် အရှေ့ဘက်သို့ မျက်နှာမူ၍
တင်ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေတော်မူသည်။

ထိုသို့ ထိုင်နေခြင်းကား အခြားအခါ ထိုင်နေခြင်းနှင့်မတူ။
“အရေ အကြော အရိုးတို့သာ ကြွင်းကျန်၍ အသားနှင့်
အသွေးတို့ ခြောက်ခန်း သွားစေကာမူ ဘုရားမဖြစ်လျှင်

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

၂၅။ ထိုသို့နေခါ၊ ဘယ်သူလော၊ ဘာကို အရေးဆိုသနည်း။

၂၆။ ထိုသို့နေခါ၊ မာရ်နတ်လော၊ နေရာပလ္လင် လုသတည်း။

ဤတင်ပလ္လင်ခွေကိုမဖျက်တော့အံ့” ဟု အလွန်စွဲမြဲသော ဗဲ့ ဝိရိယဖြင့် ဓိဋ္ဌာန်၍ ထိုင်နေတော် မူခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ထိုင်နေပြီးလျှင် အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာကို စီးဖြန်း ပွားများနေတော်မူသည်။

ထိုအချိန်၌ နေမဝင်သေး၊ ဗောဓိပင်မှ အရွက်ဟောင်းများသည် တဖျောက်ဖျောက် ကြွေကျ၍ အရွက်သစ် အညွန့်ကလေးတွေ သန္တာနီကလေးများကဲ့သို့ ထွက်နေကာ လွန်စွာ ကြည်နူးဘွယ်ရာ အချိန်ပါပေတည်း။

၂၆။ ထိုသို့ ထိုင်နေပုံကို မြင်ရသော မာရ်နတ်သည် အနှောင့်အယှက်မပေးလိုသော သဘောဖြင့် သူ၏ အာဏာ ပြန့်နှံ့ရာဖြစ်သော နတ်စစ်သည် အပေါင်းကို ဆင့်ခေါ်၍ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ဂီရိမေခလာ ဆင်ပြောင်ကြီးကို တက်စီးကာ စစ်တပ်ကြီးချီ၍ လာလေသည်။

ထိုသို့စစ်တပ်ချီ၍ လက်နက်မျိုးစုံ ခြိမ်းခြောက်သံ မျိုးစုံတို့ဖြင့် အနှောင့်အယှက် ပေးနေသော မာရ်နတ်ကို ဘုရားအလောင်းတော်သည် ၄-အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သော ပါရမီတော်စစ်တပ်ဖြင့် ခုခံတော်မူ၏။ နောက်ဆုံး၌ “ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝတုန်းက ဒါနပါရမီ ဖြည့်တော်မူစဉ် အသင်မြေကြီးသည် ပြင်းထန်စွာ တုန်လှုပ်ဖူးသည် မဟုတ်လော” ဟု မိန့်တော်မူ၍ လက်တော်ဖြင့် မြေကြီးကို ညွှန်ပြတော်မူလိုက်ရာ သွက်သွက်ခါအောင် ပြင်းထန်စွာ တုန်လှုပ်လေသည်။

ထိုအခါ ဂီရိမေခလာ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ဒူးတုပ်၍ ဝပ်နေရ၏။ စစ်တပ်တို့လည်း လန့်၍ ပြေးကြ၏။ ဤသို့နေမဝင်မီ

၆၀

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၂၇။ မာရ်နတ်မင်းရန်၊ အောင်ပြီးပြန်၊ ဘယ်ဉာဏ် ဘယ်ချိန် ရသနည်း။
- ၂၈။ ညဉ့်ဦး အလယ်ယာမ်၊ မိုးသောက်ယာမ်၊ ဉာဏ် (ပု-ဒိ-အာ) ရသတည်း။

မာရ်နတ်၏ရန်ကို အောင်တော် မူပြီးနောက် တင်ပလွင်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေမြဲ ထိုင်နေကာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာကို ဆက်လက်၍ ပွားများတော် မူလေသည်။

၂၈။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကိုဆက်လက်၍ ကြိုးစားတော်မူသော ဘုရား အလောင်းတော်သည် ညဉ့်ဦးယာမ် အချိန်မှာ (ပု) ပုဗ္ဗ-နိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏။ ထိုဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် ရှေးရှေးဘဝများစွာ၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှ အားလုံးကို သိတော်မူသည်။ (ပုဗ္ဗ=ရှေးရှေးဘဝ၌ + နိဝါသ = နေထိုင်ခဲ့ ဖြစ်ခဲ့သမျှကို + အနုဿတိ=အောက်မေ့နိုင်ခြင်း။)

ထို့နောက် သန်းခေါင်ယာမ် ခေါ် ညဉ့်လယ်ယာမ်၌ (ဒိ) ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏။ ထိုဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် နတ် မျက်စိကဲ့သို့ အလွန်ဝေးကွာသော အရပ်မှာရှိသော သတ္တဝါကို လည်းကောင်း၊ အလွန် သေးငယ်သော သတ္တဝါကိုလည်း ကောင်း မြင်တော်မူရသည်။ (ဒိဗ္ဗ = နတ်မျက်စိနှင့်တူသော + စက္ခု = ဉာဏ်အဖြစ်။)

ထို့နောက် မိုးသောက်ယာမ်ခေါ် နောက်ဆုံးယာမ် အရုဏ် တက်ချိန်၌ (အာ) အာသကက္ခယ ဉာဏ်ခေါ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ကို ရတော်မူ၏။ ထိုဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်အစဉ်မှာ ကိန်းဝပ် နေသော ကိလေသာတွေ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ခန်းသွားလေ သည်။

၂၉။ အဘယ်ဉာဏ်တော်၊ ရလတ်သော်၊ ဘုန်းမော် ဗုဒ္ဓဖြစ်သနည်း။
 ၃၀။ လပြည့် ကဆုန်၊ ချိန်အရုဏ်ပယ်၊ သုံးဆယ်နှင့်ငါး၊ သက်တော်
 အားဖြင့်၊ တရားကုန်စင်၊ အစုံမြင်ဖို့၊ သဗ္ဗညုဉာဏ်တော်၊ ရလတ်
 သော်၊ ဘုန်းမော် ဗုဒ္ဓ ဖြစ်သတည်း။

၃၀။ ထိုသို့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ရလျှင်ပင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟု ခေါ်သော
 ဉာဏ်တော်ကြီးကိုလည်း တခါတည်းရပြီး ဖြစ်လေတော့၏။
 ဥပမာ—ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ဖို့ ဘိသိက် မြှောက်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်
 နက် တိုင်းပြည်အားလုံးကိုလည်း အပိုင်ရတော့ သကဲ့သို့တည်း။
 ထို သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းဖြင့် သိစရာဟူသမျှ မကျန်ရ
 အောင် အလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူသည်။ (သဗ္ဗ =
 အလုံးစုံကို + ညုတာ = သိနိုင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဉာဏ်တော်။)
 ထို သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရသောကြောင့်ပင် ဘုရားရှင်ကို
 “ဗုဒ္ဓ = အလုံးစုံ သိသော ဘုရား” ဟု ကိုယ်တော်တိုင်လည်း
 ဝန်ခံတော်မူ၏။ စုံစမ်း စိစစ်သောအခါ ပညာရှိ ပါမောက္ခကြီး
 တို့ကလည်း အသိအမှတ် ပြုကြရလေသည်။

ထိုအချိန်မှာ “ကေနံ ဘုရားဖြစ်တော့မည်” ဟု ယုံကြည်နေ
 ကြသော တန်ခိုးကြီးသော နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းတို့သည် ဗုဒ္ဓ
 မြတ်စွာ၏ အလွန်တည်ငြိမ်၍ အထူးကြည်လင်သော မျက်နှာ
 တော်ကို မြင်ရသောအခါ လွန်စွာအားရ “ဘုရားဖြစ်ပြီ” ဟု
 ယူဆ၍ ပန်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြလေ၏။ ကမ္ဘာမြေကြီးလည်း
 ဝမ်းသာအားရသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်၏ ဉာဏ်တော် တန်ခိုးကြောင့်
 အမျိုးမျိုး ယိုမ်းထိုးကာ ပြင်းထန်စွာ တုန်လှုပ်ပါလေသည်။

ထို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဖြစ်တော်မူရာ နေ့သည် သက်တော်လည်း
 ၃၅-နှစ် တင်းတင်းပြည့်ရာ ကဆုန်လပြည့် (ဆင်မင်းဖြင့် မှတ်
 သားအပ်သော) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တည်း။ လယ်တီ ဆရာတော်
 ဘုရား၏ လက်ံကို အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ပါ။ (မြေပရမေ=

၆၂

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

အမြတ်ဆုံး မြေ။ ထိုမြေပလ္လင်၌ ညောင်ပင်ကြီးကို “ဗိတာန် ထီး” ကဲ့သို့ ဆောင်း၍ နေတော်မူသည်ဟု ထို လင်္ကာ၌ ဆိုလို သည်။)

(လင်္ကာ) တောရပ် မြိုင်ပေ၊ ခြောက်နှစ်ပျော်၍၊ ခါတော်တဖုံ၊ ပွင့်ချိန်ကြုံက၊ ကဆုန်လပြည့်၊ ဆင်မင်းနေဝယ်၊ မြေ ပရမေ၊ ပလ္လင်ဗေထက်၊ ရှေ့ညောင်တော်ကြီး၊ ဗိတာန် ထီးနှင့်၊ မငြီး ကြည်ဖြူ၊ နေတော်မူလျက်၊ ရန်သူခပင်း၊ အမှိုက်သင်းကို၊ အရှင်း ပယ်ဖျောက်၊ အလင်းရောက်က၊ ထွန်းတောက် ဘုန်းမော်၊ သောင်းလုံးကျော်သည်၊ သုံးဘော်လူတို့ ငြိမ်းဘုတ်ကို။ ။

သတ္တမ အခန်း ပြီး၏။

အဋ္ဌမ အခန်း

(ဘုရားဖြစ်သည်မှ စ၍ ဓမ္မစကြာ ဟောတော် မူသည် အထိ)

- ၁။ ဘုရားဖြစ်လျှင်၊ ထို့မြတ်ရှင်၊ ဘယ်တိုင် ဆက်၍ စံသနည်း။
- ၂။ ဘုရားဖြစ်လျှင်၊ ဗောဓိပင်၌၊ တင်ပလ္လင်ဖွဲ့ကာ၊ ၇-ရက်ကြာ၊ ဆက်ကာစံနေ ပါသတည်း။
- ၃။ ထိုပလ္လင်၊ သတ္တာဟနောက်၊ ဘယ်ဆီရောက်၊ ဘယ်လောက် ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၄။ ဗောဓိပင်ရှေ့၊ မြောက်နားကွေ့၌၊ ရပ်၍ တိတ်တိတ်၊ ပလ္လင် စိတ်ဖြင့်၊ မမှိတ်မသုန်၊ ရှုလျက်တုန်၊ နေပုံ ၇-ရက်ကြာသတည်း။

၂။ ဘုရားဖြစ်တော် မူပြီးသောအခါ ထိုဗောဓိပင်အောက်မှာပင် ဖွဲ့ခွေထားသော တင်ပလ္လင်ကို မဖျက်သေးပဲ ၇-ရက်ကြာအောင် ဖုလသမာပတ်ကို ခံစားတော်မူကာ ထိုင်မြဲထိုင်နေတော် မူ၏။

၄။ ထိုနေရာ၌ ၇-ရက်ကြာသောအခါ “သိဒ္ဓတ္ထမင်းသည် ယခုအထိ ဘုရားဖြစ်သေးဟန်မတူ။ နေရာပလ္လင်ကို ခင်မင်တုန်းပင် ရှိသေး ၏” ဟု တချို့နတ်တို့က တွေးကြလေ၏။ ထိုအခါ ထိုနေရာ ပလ္လင်မှထ၍ ကောင်းကင်သို့ တက်ကြွပြီးလျှင် လက်ဝဲ လက်ယာ မျက်လုံး လက်ရိုး ၂-ဖက်တို့မှ ရေနှင့်မီးစုံ ပြိုင်၍ထွက်စေသော တန်ခိုးကို ပြတော်မူ၏။ ထိုအခါကျမှ ထိုနတ်တို့လည်း ဘုရား ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ကြလေသည်။

ထို့နောက် ကောင်းကင်မှဆင်း၍ ဗောဓိပင်၏အနီး အရှေ့ မြောက်အရပ်၌ ရပ်တော်မူ၍ ဘုရားဖြစ်ရာ ပလ္လင်နေရာကို ၇-ရက် တိတိ မမှိတ်သောမျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူသည်။ ထိုအချိန်ကို “အနိမိသသတ္တာဟ” ဟု ခေါ်၏။ (အနိမိသ=မျက်စိ မမှိတ် ခြင်း။)

- ၅။ အနိမိဿ၊ သတ္တာဟနောက်၊ ဘယ်သို့ရောက်၊ ဘယ်လောက်
ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၆။ ဗောဓိပင်သာ၊ ရပ်တည်ရာနှင့်၊ မကွာအကြား၊ ရှေ့နောက်
သွားဖို့၊ အလျား စင်္ကြံ၊ ၇-ရက်မှန်၊ တုန်ပြန် လျှောက်၍ နေ
သတည်း။
- ၇။ ထိုစင်္ကြံမ၊ သတ္တာဟနောက်၊ ဘယ်သို့ရောက်၊ ဘယ်လောက်
ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၈။ ဗောဓိပင်ထောက်၊ အနောက်မြောက်သို့၊ ကြွရောက်တုန်လျှင်း၊
နတ်ဖန်ဆင်းသည့်၊ လန်ရှင်းရတနာ၊ သရမှာဝယ်၊ အဘိဓမ္မာ
တရား၊ ဆင်ခြင်ငြား၊ ချိန်ကား ၇-ရက် ကြာသတည်း။

၆။ အနိမိဿသတ္တာဟ လွန်ပြီးသောအခါ ဗောဓိပင်နှင့် ရပ်တော်
မူရာ အကြား၌ အရှေ့အနောက် ရှည်လျားသော စင်္ကြံဝယ်
၇-ရက်ကြာအောင် စင်္ကြံကြ၍ နေတော်မူ၏။ (ထိုအချိန်ကို
“စင်္ကြံမသတ္တာဟ” ဟု ခေါ်သည်။ သတ္တ=၇+အဟ=ရက်။)

၈။ ထို စင်္ကြံမသတ္တာဟ လွန်သောအခါ ဗောဓိပင်၏ အနောက်
မြောက်သို့ ကြွတော်မူ၏။ ဤနေရာ၌ နတ်တို့ဖန်ဆင်းထားသော
“ရတနာသရ=ရတနာစံကျောင်းတော်” ရှိ၏။ ထိုကျောင်း
တော်၌ ၇-ရက်တိုင်အောင် နေတော်မူကာ အဘိဓမ္မာတရားကို
ဆင်ခြင်တော်မူ၏။

အထူးအားဖြင့် အဘိဓမ္မာ၏ အဆုံးဖြစ်သော ပဋ္ဌာန်းတရား
တော်ကြီးကို ဆင်ခြင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ နက်နဲသော တရား
တော်ဝယ် ဉာဏ်တော်ကျက်စား၍ အားရပါးရ ရှိလှသော
ကြောင့် စိတ်အလွန်ကြည်တော်မူ၏။ စိတ်တော်ကြည်မှုကြောင့်
ဖြစ်သော အသွေးအသားတော်လည်း အထူးကြည်လင်ရကား

- ၉။ ရတနာသရ၊ သတ္တာဟနောက်၊ ဘယ်သို့ရောက်၊ ဘယ်လောက်
ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၁၀။ ရတနာသရ၊ သတ္တာတမ္၊ အဇပါလ၊ မည်ရညောင်ပင်၊ တို့ဖျား
ရှင်၊ ကပ်ဝင် ၇-ရက် စံသတည်း။
- ၁၁။ အဇပါလ၊ သတ္တာဟနောက်၊ ဘယ်သို့ရောက်၊ ဘယ်လောက်
ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၁၂။ အဇပါလ၊ သတ္တာဟမ္၊ မုစလိန္ဒ၊ မည်ကျည်းပင်၊ တို့ဖျား
ရှင်၊ ကပ်ဝင် ၇-ရက် စံသတည်း။

ကိုယ်တော်မှ ရောင်ခြည်တော် အလင်းဓာတ်များ ထွက်ဖြာ ကျွန်းမြူးတော်မူလေသည်။ (ထိုအချိန်ကို “ရတနာသရ သတ္တာဟ” ဟု ခေါ်သည်။ အဘိဓမ္မာ တရားရတနာကို ဆင်ခြင်ရာ ကာလ ဖြစ်၍လည်း “ရတနာသရသတ္တာဟ” ဟု ခေါ်သတတ်။)

- ၁၀။ ရတနာသရ သတ္တာဟ နောက်၌ အဇပါလ မည်သော ပင်
ညောင်ပင်သို့ ကြွတော်မူ၍ ၇-ရက်ကြာအောင် ဖလသမာပတ်
ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖိုလ်စိတ်
အကြိမ်များစွာ ဖြစ်စေခြင်းကို “ဖလသမာပတ်” ဟု ခေါ်၏။
ထိုသို့ နေရသည့်အခါ ဘုရားရဟန္တာများ အတွက်၊ အလှူနှု
ချမ်းသာပေသည်။ (အဇ = ဆိတ် + ပါလ = စောင့်ရှောက်သူ။
“ဆိတ်ကျောင်းသမားတို့နားနေရာ ညောင်ပင်” ဟု ခေါ်ကြ၏။
ထိုညောင်ပင်သည် ဗောဓိပင်မှ ၃၂-လံ ကွာဝေးသတတ်။)
- ၁၂။ ထို ၇-ရက် လွန်ပြီးသောအခါ ဗောဓိပင်၏ အရှေ့တောင်
မျက်နှာဝယ် အလံငါးဆယ် ကွာသောအရပ်၌ “မုစလိန္ဒ =
ကျည်းပင်” ရှိ၏။ ထိုကျည်းပင်အနီး၌ ရေအိုင်ကိုလည်း “မုစလိန္ဒ
အိုင်” ဟု ခေါ်၏။ ထို ကျည်းပင်အောက်သို့ကြွ၍ ဖလသမာပတ်
ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ ၇-ရက်ကြာအောင် သီတင်းသုံး
တော်မူ၏။ (“မုစလိန္ဒ သတ္တာဟ” ဟု ထိုအချိန်ကို ခေါ်၏။)

- ၁၃။ မုစလိန္ဒ၊ သတ္တာဟနောက်၊ ဘယ်သို့ရောက်၊ ဘယ်လောက်
ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၁၄။ မုစလိန္ဒ၊ ၇-ရက်ကြာသော်၊ ရာဇာယတန၊ နာမခေါ်တွင်၊
လင်းလွန်းပင်၊ ကပ်ဝင် ၇-ရက် စံသတည်း။
- ၁၅။ ၇-ရက်မျှ၊ ပြည့်ကာလ၊ ဘယ်က ဘယ်သူ လာသနည်း။
- ၁၆။ ခုနစ်ရက်မျှ၊ ပြည့်ကာလပင်၊ တပုဿနှင့်၊ ဘလ္လိကမည်၊
လှည်းကုန်သည်၊ ဥက္ကလာပြည်မှ လာသတည်း။

ထိုအခါ ၇-ရက်စေ့သောမိုးကြီး ရွာသွန်းလေရာ လွန်စွာ
ချမ်းအေးလေ၏။ ထိုရေအိုင်မှ နဂါးကြီးသည် ဘုရားထံလာ၍
အခွေတို့ဖြင့် ဘုရားရှင်ကို ရစ်ပတ်ကာ ဦးထိပ်၌ ပါးပျဉ်းဖြင့်
ဖုံးထားလေ၏။ ထိုကဲ့အတူပျဉ်း ယခုအခါ “နဂါးရုံဘုရား”
တည်ထားကြလေသည်။

- ၁၄။ လင်းလွန်းပင်ကို ပါဠိလို “ရာဇာယတန”ဟု ခေါ်၏။ မုစလိန္ဒမှ
ဗောဓိပင်နှင့်အလံ ၄၀-ကွာသော ထို ရာဇာယတနသို့ ကြွ၍
၇-ရက်ပတ်လုံး ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစား၍ နေတော်
မူ၏။ ၇-ရက်ပြည့်သောအခါ သိကြားမင်းလာ၍ ဆက်ကပ်
သော ဆေးရှစ်ရွာသီးကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ ငမ်းလျောစေ
တော်မူ၏။

ထို့နောက် သိကြားကပ်လှသော နွယ်ချို တံပူကို ဝါး၍
အနုဝတ်တော်ရေစင်ဖြင့် မျက်နှာသစ်တော်မူ၏။ ထိုအချိန်အထိ
မည်သည့် အာဟာရကိုမျှ ဘုဉ်းပေးတော် မမူရသေး။ သုဇာတာ
၏ သနာနို့ဆွမ်း ၄၉-လုတ်သည် ထို ၇-သတ္တာဟ(၄၉-ရက်)
အတွက် ဘုရားရှင်မှာ သြဇာပြန်လျက် ရှိလေသည်။

- ၁၆။ ထိုသို့ မျက်နှာသစ်ပြီး၍ ရာဇာယတန၌ ထိုင်နေတော် မူစဉ်
“ဥက္ကလာ”မည်သော ဇနပုဒ်မှ တပုဿနှင့် ဘလ္လိက မည်သော

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၁၇။ ဥက္ကလာပြည်သား၊ နောင်ညီများ၊ ဘုရား ဘာကို လှူသနည်း။
- ၁၈။ ဥက္ကလာပြည်သား၊ နောင်ညီများတို့၊ ဘုရားရှင်ကို၊ လွန်ကြည်ညို၊ မုန့်ကို လှူကြလေသတည်း။
- ၁၉။ နောင်ညီတို့မှာ၊ ကိုးကွယ်ရာ၊ ဘာကို ရ၍ သွားသနည်း။
- ၂၀။ နောင်ညီ နှစ်ဖော်၊ အလွန်ပျော်၊ ဆံတော်ခတ်များ ရသတည်း။

လှည်းကုန်သည် ညီနောင် ၂-ယောက်တို့သည် လှည်းငါးရာဖြင့် မဇ္ဈိမဒေသသို့ ကုန်ရောင်းလာကြလေရာ ဆွေမျိုးဖြစ်ခဲ့ဘူးသော နတ်၏ ညွှန်ပြချက်ကြောင့် ဘုရားရှင်ကို ဖူးတွေ့ကြရလေသည်။

- ၁၈။ ထို နောင်ညီ ၂-ယောက်တို့သည် ဘုရားရှင်ကို လွန်စွာကြည်ညို ရကား လှော်၍ ထောင်းထု ကြိတ်ထားသော မုန့်မုန့်နှင့် (သကြား ထောပတ် ပျားရည်တို့ ပေါင်းစပ်၍ မုန့်မုန့်နှင့် ဆုပ်ထားသော) မုန့်ဆုပ်ကို ကပ်လှူလေသည်။

ဘုရားရှင်သည် ထို အာဟာရကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးသော အခါ တရားဟောတော်မူ၏။ ကုန်သည်ညီနောင် တို့လည်း ဘုရားနှင့် တရား ရတနာ ၂-ပါးကို ပဌမဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ရသော ဥပါသကာများ ဖြစ်ကြလေသည်။

- ၂၀။ ထို့နောက် ရောက်သောနေရာ၌ အမြဲအမှတ်တရ ကိုးကွယ်ဖို့ရာ ချီးမြှင့်ပါရန် လျှောက်ကြလေ၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လကျော လက်တော်ဖြင့် ဦးခေါင်းတော်ကို သုံးသပ်တော်မူ၍ ငြိကပ် ပါလာသော ဆံတော်များကို ချီးမြှင့်တော်မူလေသည်။

ထို ညီနောင် ၂-ယောက်တို့သည်လည်း အလွန်ဝမ်းမြောက် စွာ ခံယူ၍ ဥက္ကလာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဆံတော်များ ကို ရှေ့ကလပ်ပေါ် တင်ပြီးလျှင် အသစ်တည်အပ်သော စေတီ တိုင်းသို့ ထည့်သွင်း ထာပနာကြလေသည်။

၆၈

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၂၁။ ရာဇာယတန၊ သတ္တာဟမ္ပ ကြ၍ ဘယ်တွင် စံနေစဉ်၊ တို့ရှင် ဘယ်စိတ် ဖြစ်သနည်း။
- ၂၂။ ထိုမှ တဖြာ၊ အဇပါသို့၊ ပြန်ကာ အကြ၊ ရောက်ခါစဝယ်၊ များလှစိတ်ထား၊ ညံ့သည့်အားကြောင့်၊ တရားအထူး၊ မတန်ဘူး၊ စိတ်ကူး တို့ရှင် ဖြစ်သတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဥက္ကလာကို “ဥက္ကလာပ”ဟု ခေါ်၍ ရန်ကုန်မြို့တော်ကို ဥက္ကလာဇနပုဒ် နေရာဟု လည်းကောင်း၊ ရွှေတိဂုံကို ထိုဆံတော် ဌာပနာရာ စေတီတော်ဟုလည်းကောင်း ပြောကြ၏။ “ဥက္ကလာ ဇနပုဒ်သည် အိန္ဒိယမှာ ရှိ၏” ဟုလည်း ပြောကြ၏။

၂၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရာဇာယတနမှ အဇပါလ ပင်ညောင်ပင်သို့ ပြန်ကြွတော်မူ၏။ ရောက်၍ မကြာမီပင် တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော် မူ၏။ ထိုအခါ အောက်ပါအချက်များကို မြင်တော်မူရလေသည်။ တရားတော်သည် ရိုးရိုးဉာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်လောက်အောင် ခက်လည်းခက်၏။ ဉာဏ်ဖြင့်လှမ်း၍ မယူနိုင်လောက်အောင် နက်လည်းနက်နဲ၏။

သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နေစိတ်ထားကား တပ်မက်မှု လိုချင်မှု ရာဂ(လောဘ)၊ လိုချင်တိုင်းမရ၍ စိတ်မကျေနပ်မှု ဒေါသ၊ အကျိုးအပြစ်နှင့် တရားသဘောကို နားမလည်နိုင်မှု မောဟ၊ ဤတရား ၃-ပါး အားကြီးနေ၏။ ထို့ကြောင့် “လောဘ ဒေါသ မောဟကို ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုရမည့် တရားတော်သည် လောဘ ဒေါသ မောဟ ဖုံးနေသော သတ္တဝါတို့နှင့် မထိုက်တန်” ဟူသော အကြံတော်ဖြစ်၍ စိတ်တော်မှာ တရားမဟောလိုသော အခြင်းအရာ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၂၃။ စိတ်ကူးဖြစ်ခါ၊ ဘယ်သူလော၊ ဘယ်အရာကို လျှောက်သနည်း။
- ၂၄။ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ၊ ဆိုသူလော၊ ဟောပါတရား လျှောက်သတည်း။
- ၂၅။ တရားဟောရန်၊ လက်သင့်ခံ၍၊ ဟောရန်ဓမ္မ၊ ဘယ်ဒေသ ဗုဒ္ဓ
ကြွဟော် မှုသနည်း။
- ၂၆။ မိဂဒါဝုန်၊ သားမျိုးစုံသည့်၊ ရဂုံဒေသ၊ တို့ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မဟောရန်
ကြွသတည်း။
- ၂၇။ ဘယ်သူတို့အား၊ အမှုထား၊ ဘယ်တရားကို ဟောသနည်း။
- ၂၈။ ပဉ္စဝဂ္ဂိများ၊ အမှုထား၍၊ အများရောက်လာ၊ နတ်ဗြဟ္မာ၊
စကြာတရား ဟောသတည်း။

- ၂၄။ ထိုအခါ “သဟမ္ပတိ”မည်သော ဗြဟ္မာမင်းသည် အကြံတော်ကို သိ၍ နတ် ဗြဟ္မာ တို့နှင့်အတူ လာပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား... တရားဟောတော်မူပါ။ ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြှူ နည်းပါး သော သတ္တဝါအများ ရှိကြပါသေး၏။ ထိုသူတို့မှာ တရားမနာ ရခြင်းကြောင့် ဆုတ်ယုတ်နေကြပါသည်။ တရားတော်ကို သိ လွယ်သူများ ရှိပါလိမ့်ဦးမည်” ဟု လျှောက်ထား တောင်းပန် လေသည်။
- ၂၆။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် “တရား၊ ဟောတော်မူမည်” ဟု ပဋိညာဉ်(လက် ခံတော်) မူပြီးနောက် တရားဟောတော်မူဖို့ရန် ဗာရာဏသီမြို့၊ မိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြွချီတော်မူသည်။ (မိဂ=သမင်၊ ဒရယ် စသော သားကောင်တို့၏။ ဒါယ=ဘေးမဲ့ပေးရာ တော။ “မိဂဒါဝုန်” ဟု ခေါ်၏။)
- ၂၈။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ကျင့်နေတော်မူစဉ်က ပြုစုခဲ့ဘူးသော ပဉ္စဝဂ္ဂိ(ရသေ့ ၅-ဦး အစု)သည် ဘုရားကြွလာတော်မူသည်ကို မြင်သောအခါ “ရှင်ဂေါတမသည် တရားထူးမရပဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှထွက်၍ လာဘ် ပေါများအောင် လှည့်လည်နေသည်” ဟု အယူရှိကြသောကြောင့် “ခရီးဦး မကြိုတမ်း” ဟု ကတိ(ဂတိ) ထားကြကုန်၏။

၂၉။ ဓမ္မစကြာ၊ ဟောသောခါ၊ သတ္တဝါ ဘယ်လောက် ကျွတ် သနည်း။

၃၀။ အရှင်ကောဏ္ဍည၊ အမှူးစ၍၊ ဓမ္မစက်သစ်၊ ဟောဖော်လှင်သော်၊ ဆယ်ရှစ်ကုဋေ၊ နတ် ဗြဟ္မာ၊ ထိုနေရာတွင် ကျွတ်သတည်း။

သို့သော် အနားရောက်လာသောအခါ ကတိမတည်နိုင်ကြပဲ သပိတ် သင်္ကန်း လှမ်းယူသူကယူ၊ ခြေဆေးဖို့ ရေခတ်သူကခတ်၊ ထိုင်ဖို့ နေရာယူသူကယူနှင့် ပျာပျာသလဲ ခရီးဦးကြို၍ ဝတ်ပြု ကြကုန်၏။ ထိုနောက် ဘုရားဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သဘောပေါက်ကြ၍ တရားနာဖို့ စိတ်ညွတ်လာကြလေသည်။

ထိုအခါ ဝါဆိုလပြည့် စနေနေ့ နေဝင်လှခါနီး လမင်းကြီးလည်း ထွက်ပြုလာချိန်ဝယ် “တရားဦး နာမည်”ဟု အားခဲနေကြသော စကြာဝဠာတသောင်းမှ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းလည်း ထက်အောက်ပြည့်မျှ ရောက်ရှိလာကြကုန်၏။

၃၀။ ထိုအချိန်မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပဉ္စဝဂ္ဂိ အမှူးထား၍ နတ် ဗြဟ္မာ ပရိသတ်ကြီးအား “ဓမ္မစကြာ” တရားကို စ၍ဟောပြတော်မူသည်။ တရားတော်ကြီး ပြီးဆုံးသောအခါ အရှင်ကောဏ္ဍညသည် နတ် ဗြဟ္မာပေါင်း တဆယ်ရှစ်ကုဋေနှင့်အတူ သောတာပန်ဖြစ်လေ၏။

ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်မှစ၍ တရား မရသေးသော ရသေ့များကို အထူးစောင့်ရှောက်တော်မူကာ တရားကိုလည်း ဟော၊ ကျင့်လည်း ကျင့်တော်မူရာ... ၁-ရက်နေ့ အရှင်ဝပ္ပ၊ ၂-ရက်နေ့ အရှင်ဘဒ္ဒိယ၊ ၃-ရက်နေ့ အရှင်မဟာနာမ၊ ၄-ရက်နေ့ အရှင်အာသဇိတို့ သောတာပန် ဖြစ်ကြလေ၏။ ရသေ့ဘဝမှ ရဟန်းဘဝသို့ အားလုံးရောက်ကြလေသည်။ လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရား၏ လက်ခံကား....

(လင်္ကာ) ဘုရားဖြစ်ခါ၊ မိဂဒါသို့၊ စကြာရွှေဖွား၊ ဖြန့်ချိသွား၍၊
 ငါးပါးဝဂ္ဂီ၊ စုံအညီဖြင့်၊ မဟိတသောင်း၊ တိုက်အပေါင်းမှ၊
 ခညောင်းကပ်လာ၊ နတ် ဗြဟ္မာအား၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ စနေနေ့
 ဝယ်၊ ကြွကြွလှံတက်၊ ဓမ္မစက်ကို၊ မိန့်မြှောက်ထေ့ပြား၊
 ဟောဖော်ထားသည်...တရားနတ်စည် ရှန်းတယ်ကို။ ။

အဋ္ဌမ အခန်း ပြီး၏။

နဝမ အခန်း

(ဤအခန်း၌ ဂုဏ်တော် ၉-ပါးကို ပြထား၏။ ဂုဏ်တော်များ၏ မူရင်းနာမည် မပျက်စေလိုသောကြောင့် လင်္ကာများ မချောပဲ ရှိသည်ကို သည်းခံ၍ ဖတ်ပါ။)

- ၁။ ဘုရားဖြစ်သော်၊ တို့ဘုန်းမော်၊ ဂုဏ်တော် မည်မျှ ကျော် သနည်း။
- ၂။ ဂုဏ်တော်မှန်က၊ အနန္တပင်၊ သိကြာအများ၊ ဂုဏ်တော်ကား၊ ၉-ပါး ပျံ့နှံ့၊ ကျော်သတည်း။

၂။ လူအများ၌ ရှိရိုးရှိစဉ်ထက် သာလွန်သော အရည်အချင်းကို “ဂုဏ်” ဟု ခေါ်၏။ ဘုရားဖြစ်သောအခါ ရရှိအပ်သော ဂုဏ်တော်များသည် အနန္တ(ရေတွက်၍ မဆုံးနိုင်အောင်) မြားမြောင် ပါပေ၏။

မှန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ကာယကံ ဟူသမျှ ဉာဏ်တော် ရှေ့သွားရှိ၏။ (ဉာဏ်တော်ဖြင့် စဉ်းစားပြီးမှ ပြုတော်မူ၏။) ဝစီကံ၊ မနောကံ ဟူသမျှလည်း ထို့အတူပင် ဉာဏ်တော်ရှေ့သွား ရှိ၏။ ကချော်ကချွတ် ပြုလေ့ပြောလေ့ မရှိ။ ယောင်ယောင် မှားမှား ပြုလေ့ပြောလေ့မရှိ။ ပျာယံးပျာယာ ပြုလေ့ပြောလေ့ မရှိ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် များလှပေသည်။

သို့သော် ထိုဂုဏ်တော်များသည် အများသိမဟုတ်။ နီးနီး ကပ်ကပ် နေ၍ ဉာဏ်ရှိသူတချို့သာ သိနိုင်သည်။ အများသိ ဖြစ်၍ မြဟွာပြည်တိုင်အောင် ပျံ့နှံ့သော ဂုဏ်တော်ကား ၉-ပါး ရှိပါသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၃။ ဂုဏ်တော် ၉=သွယ်၊ ပျံ့နှံ့ကြွယ်၊ အဘယ်အဘယ် တို့ပါနည်း။
- ၄။ ဣတိပိ သောဘဂဝါ၊ အရဟံ-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ သုဂတော-လောကဝိဒ္ဓ၊ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ၊ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဘဂဝါ၊ ဤ ၉-ဖြာ၊ မှတ်ပါ ဂုဏ်တော် အနှံ့တည်း။
- ၅။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် အရဟံ ရသနည်း။
- ၆။ ကိလေသာကင်း၊ ဝေးသန့်ရှင်း၍၊ မင်းမင်းပြည်သူ၊ အလှူတော် မှန်၊ ပူဇော်ခံဖို့၊ ထိုက်တန်သည့်ပုံ၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် အရဟံ ရသတည်း။

- ၁။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ။
- ၂။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။
- ၃။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော။
- ၄။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ သုဂတော။
- ၅။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ လောကဝိဒ္ဓ။
- ၆။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ။
- ၇။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ။
- ၈။ ဣတိ သော ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓေါ။
- ၉။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ ဘဂဝါ။

မှတ်ချက်။ ။ အနုတ္တရော+ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ကို ၂-ပါး ခဲ့၍ ဂုဏ်တော် ၁၀-ပါးဟုလည်း ယူကြ၏။

၆။ အရဟံဟူသော ပါဠိသည် “ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ၏” ဟူသော အနက် “ပူဇော်ခြင်းကို ခံတော်မူထိုက်၏” ဟူသော အနက်ကိုပြ၏။ စိတ်ကို ညစ်ပေစေတတ် ပူပန်စေတတ်သော လောဘဒေါသ မောဟ မာန စသည်ကို “ကိလေသာ”ဟု ခေါ်၏။

- ၇။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ ရသနည်း။
- ၈။ သိထိုက်သိရန်၊ ကြွင်းမကျန်အောင်၊ အမှန်ကိုယ်တိုင်၊ သိမြင် နိုင်ပုံ၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ရသတည်း။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာ သန့်ရှင်းတော် မူ၏။ အခြား ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့လည်း ကိလေသာမှ ကင်း ကြပါ၏။ သို့သော် အထုံဝါသနာ (အငွေ အသက်) ကျန်နေ သေး၏။ ပုထုဇဉ် ဘဝတုန်းက ဒေါသကြီးလျှင် ဒေါသ ကုန် သွားသော်လည်း ဒေါသ အရှိန်ကလေးကား ကျန်နေသေး၏ စသည်ဖြင့် သိပါလေ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကား ထိုအငွေအသက်မျှ မကျန်အောင် ကိလေသာမှ ဝေးစွာ ကင်းကွာတော်မူသည်။

ထိုသို့ကိလေသာမှ ဝေးကွာတော် မူသောကြောင့်ပင် (အမှိုက် သရိုက်ကင်းသော လယ်ယာ၌ စိုက်ပျိုးအပ်သော မျိုးစေ့သည် အပင်ကြီး၍ အသီးထွားစေ နိုင်သကဲ့သို့) လူဒါန်း ပူဇော်သမျှ ကိုလည်း အကျိုးများစွာ ရစေနိုင်ရကား ပူဇော်ခြင်းကို ခံယူ ထိုက်ပါပေသည်။

- ၈။ “သမ္မာ+သံ+ဗုဒ္ဓ” ဟူသော ပါဠိသည် “အမှန်+ကိုယ်တော် တိုင်+သိမြင် နိုင်၏” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ လောက၌ သိဖွယ် ရာ ဟူသမျှကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူ၏။ ထိုသို့ သိမြင်ရာ၌ “တခုတလေမျှ မှားသွားသည်” ဟူ၍ မရှိ။ အားလုံး အမှန် ချည်းသာ ဖြစ်၏။

ထိုသို့ အမှန်အတိုင်း သိဖို့ရန်လည်း မည်သူ့ ထံမှ နည်းမခံရ။ ကိုယ်တော်၏ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တော်ဘာသာ သိတော် မူ၏။ ထိုသို့ သိနိုင်သော ဉာဏ်တော်ကိုပင် သဗ္ဗညုတာ ဉာဏ် တော်ဟု ခေါ်၏။ (သဗ္ဗ=အလုံးစုံကို+ညု=သိနိုင်သူ၏+တာ= ဖြစ်ကြောင်းဉာဏ်။)

- ၉။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န ရသနည်း။
- ၁၀။ အသိပညာ၊ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာနှင့်၊ ကောင်းစွာကျင့်ပုံ၊ စရဏစုံ၊ ဂုဏ် တော် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န ရသတည်း။

သတိပြု။ ။ ဤနေရာ၌ စာဖတ်မှုကို ရပ်နား၍ ဘုရားရှင်၏ ၃၅-နှစ် အရွယ် သပ္ပာယ်သော ကိုယ်တော်၏ အတွင်း၌ ကိလေသာ အညစ် အကြေးတို့မှ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော စိတ်တော်ကို လည်းကောင်း၊ ထို စိတ်တော် နှင့် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကြီး ယှဉ်နေပုံကို လည်းကောင်း အာရုံ ယူလိုက်စမ်းပါ။

၁၀။ ပညာ၊ ဉာဏ၊ ဝိဇ္ဇာ ဟူသော ပါဠိသည် “အသိ” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ စရဏ ဟူသော ပါဠိသည် “အကျင့်” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် ထို ဝိဇ္ဇာ၊ ထို စရဏတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

ဝိဇ္ဇာသည် ဘုရားဖြစ်ခန်း၌ ပြခဲ့သော ပု-ဒိ-အာ ၃-ပါး၊ ဝိပဿနာဉာဏ် စသည် ထည့်၍ တနည်း ၈-ပါးရှိ၏။ ထို ၃-ပါး ၈-ပါးကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည်မှာ ပြထားပြီ။

စရဏသည် ၁၅-ပါးရှိ၏။ ထိုတဆယ့်ငါးပါးကိုလည်းရတနာ့ ဂုဏ်ရည်၌ ပြခဲ့ပြီ။ အသိဉာဏ် ဝိဇ္ဇာသည် မျက်လုံးနှင့် တူ၏။ အကျင့် စရဏသည် ခြေနှင့်တူ၏။ မျက်လုံးနှင့် ခြေထောက် ၂-မျိုးလုံး ပြည့်စုံမှ လိုရာအရပ်သို့ ရောက်နိုင်သကဲ့သို့ ဝိဇ္ဇာနှင့် စရဏ ၂-ပါးလုံးစုံမှသာ လိုရာ သုဂတိဘဝနှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ ဤ ဝိဇ္ဇာ စရဏနှင့် ပြည့်စုံပုံကို အာရုံပြုကာ မိမိမှာလည်း အသိမှန်နှင့် အကျင့်ကောင်း ပြည့်စုံ အောင် ကြိုးစားပါလေ။

- ၁၁။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် သုဂတ ရသနည်း။
- ၁၂။ ဒီပင်္ကရာ၊ စောမြတ်စွာမှ၊ စ၍ ဗောဓိ၊ မဏ္ဍိုင်ထိအောင်၊ သတိ သမ္မဇဉ်၊ မပြတ်ယှဉ်လျက်၊ သဗ္ဗညုဉာဏ်တော်၊ ရဖို့မျှော်၍၊ လာ တော်မူပုံ၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် သုဂတ ရသတည်း။
- ၁၃။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် လောကဝိဒ္ဓ ရသနည်း။
- ၁၄။ သတ္တောကာသ၊ သင်္ခါရဟု၊ လောကသိပုံ၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ် တော် လောကဝိဒ္ဓ ရသတည်း။

၁၂။ သု+ဂတ (သု+အာဂတ) ဟူသော ပါဠိသည် “ကောင်းစွာ+ လာတော်မူ၏” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ (ဘုရားဖြစ်ရာ ညောင် ပင်သည် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၏ အလယ် ဗဟိုမဏ္ဍိုင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ မဏ္ဍိုင်ဟု ခေါ်ထားသည်။) ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် ဒီပင်္ကရာ ဘုရားရှင်၏ ခြေတော်ရင်း၌ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် ခိဋ္ဌာန် ခဲ့သည်မှ စ၍ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ဘုရားဖြစ်သည့် တိုင်အောင် ကောင်းစွာ ကြွလာတော်မူလေသည်။

“ကောင်း” ဆိုသည်မှာ ထိုကာလ အတွင်း၌ အမှားအယွင်း မရှိရအောင် မိစ္ဆာအယူကို မယူမိအောင် အမြဲ သတိထား၍ လည်းကောင်း၊ သမ္မဇဉ် (ဉာဏ်) အမြဲယှဉ်၍ လည်းကောင်း ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ကာ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကိုရဖို့ရန် ရည်မျှော်၍ လာခဲ့ခြင်းပင်တည်း။ ထိုသို့ အလာကောင်းသော ကြောင့်ပင် အခါမနှောင်းပဲ အကြောင်းအားလုံး ညီညွတ်စွာ ဘုရားဖြစ်တော် မူရပေသည်။

၁၄။ “လောက+ဝိဒ္ဓ” ဟူသော ပါဠိသည် “လောကကို+သိတော် မူ၏” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ သိဖွယ်ရာ လောကသည် သတ္တလောက၊ သြကာသလောက၊ သင်္ခါရလောကဟု ၃-မျိုး ရှိ၏။

၁၅။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် အနုတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ရသနည်း။

၁၆။ ဆုံးမထိုက်သူ၊ နတ် လူ ဗြဟ္မာ၊ ဆုံးမရာဝယ်၊ အသာမရှိ ယဉ်ကျေး သည့်တိုင်၊ ဆုံးမနိုင်ပုံ၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ရသတည်း။

သတ္တလောကဟူသည် သတ္တဝါအပေါင်းတည်း။ ငရဲကောင် တိရစ္ဆာန်ကောင် ပြိတ္တာကောင်များနှင့် လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့သည် သတ္တလောက မည်၏။ (သတ္တ=အာရုံ တို့၌ ငြိကပ်တတ်သူ၊ ဝါ=သတ္တဝါ+လောက=အပေါင်း။) ထိုသတ္တဝါတို့၏ စိတ် အနေအထားကိုပါ ဘုရားရှင် သိတော်မူသည်။

ဩကာသလောကဟူသည် ထိုသတ္တဝါတို့၏ နေရာ ဘုံဌာန များတည်း။ ထိုဘုံသည် ငရဲဘုံ၊ ပြိတ္တာဌာန (ဘုံသီးခြား မရှိ)၊ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံအားဖြင့် ၃၁-ဘုံ ရှိ၏။

သင်္ခါရ လောကဟူသည် ရုပ်တရား နာမ်တရား များတည်း။ သင်္ခါရ=ကံစသော အကြောင်းတို့ စီမံ ပြုလုပ်အပ်သော+ လောက=ပျက်တတ်သော တရား)လူဟု ခေါ်အပ်သော်လည်း “လူ”စင်စစ် မဟုတ်။ ရုပ် နာမ်သာ ဟုတ်သည်။ ထိုရုပ် နာမ် တရားတို့ကိုလည်း သဘော လက္ခဏာ ကိစ္စ စသည်တို့ကိုပါ ဘုရားရှင် သိတော်မူသည်။

၁၆။ “အနုတ္တရော” ဟူသော ပါဠိသည် “အတုမရှိ၊ အသာမရှိ မြတ်၏”ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ “ပုရိသဒမ္မ” ဟူသော ပါဠိ သည် “ဆုံးမထိုက်=ဆုံးမဖို့ သင့်တော်သော ယောက်ျား” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ “သာရထိ”ဟူသော ပါဠိသည် “ဆုံးမနိုင်၏”ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။

၁၇။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် သတ္တဝါဒေဝမနုဿာန် ရသတည်း။

၁၈။ နတ် လူ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ၏၊ ဆရာဖြစ်ပုံ၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် သတ္တဝါဒေဝမနုဿာန် ရသတည်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမဖို့ရန် သင့်လျော်သော သတ္တဝါကို တွေ့မြင်တော်မူလျှင် ထိုသူတို့၏ အလိုဆန္ဒကို ကြည့်တော်မူ၏။ ထို့နောက် ခြောက်၍ ဆုံးမမှု တရားရမည့်သူကို ခြောက်၍ ဆုံးမတော်မူ၏။ မြောက်ပင်၍ ဆုံးမမှု တရားရမည့်သူကို မြောက်ပင်၍ ဆုံးမတော်မူ၏။

ထိုသို့ဆုံးမရာ၌ သီလ မရှိသေးသူကို သီလရှိအောင်၊ အခြေခံ သီလ ရှိပြီးသူကို အထက်တိုး၍ စျာန် မဂ် ဖိုလ် ရအောင် အဆင့်ဆင့် ဆုံးမတော်မူ၏။ ဆုံးမ၍ မရနိုင်သူကိုလည်း မဆုံးမပဲ ထားတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ယဉ်ကျေးအောင် သွန်သင်ဆုံးမမှု၌ အတုမရှိ အသာမရှိ မြတ်တော် မူပါပေသည်။

၁၉။ လောက၌ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ အရည်အချင်း အားဖြင့် လည်း ကိုယ့်ထက်သာလွန်၍ ကိုယ့်ကို ဆုံးမတော်မူရလျှင် လည်း ကောင်း၊ ထိုဆုံးမတိုင်း လိုက်နာ၍ အကျိုးရှိလျှင် လည်းကောင်း ထို အကျိုး ခံစားရသူတိုင်းက ထို ဆုံးမသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဆရာ” ဟု အသိအမှတ် ပြုကြရသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုသို့ ဆရာဖြစ်ထိုက်သော ဂုဏ်များနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အများကပင် ဆရာ ဟူ၍ အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ခံရပါပေသည်။ (ဒေဝမနုဿာန် = နတ် ဗြဟ္မာ လူတို့၏ + သတ္တာ = ဆရာဖြစ်တော် မူ၏။)

ထို့ကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ဗိမ္ဗိသာရ စသော လူမင်း၊ ဗြဟ္မာယု ပါမောက္ခ စသော လူပညာရှိ၊ သိကြား စသော နတ်မင်း၊ ဗကဗြဟ္မာ စသော ဗြဟ္မာမင်းတို့က ဆရာတင်ကြ

၁၉။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်း၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် ဗုဒ္ဓ ရသနည်း။
 ၂၀။ လေးပါးသစ္စာ၊ မြှိုက်ရသာကို၊ ကောင်းစွာပိုင်ပိုင်၊ ကိုယ်တော်
 တိုင်နှင့်၊ သုံးဆိုင်ဝေနေ၊ များပိုလ်ခြေကို၊ သိစေနိုင်ပုံ၊ ပြီးပြည့်
 စုံ၊ ဂုဏ်တော် ဗုဒ္ဓ ရသတည်း။

ပြီးလျှင် ဘုရား အဆုံး အမတော် အတိုင်း လိုက်နာနေထိုင်
 ကြ၏။ လိုက်နာသလောက်လည်း လောကချမ်းသာ လော
 ကုတ္တရာ ချမ်းသာကို ကိုယ်စီ ကိုယ်င ခံစားကြရ ပေသည်။
 ၂၀။ “ဗုဒ္ဓ” ဟူသော ပါဠိသည် “ကိုယ်တိုင် သိ၍ သူတပါးကိုလည်း
 သိစေနိုင်၏” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သစ္စာ
 ၄-ပါး တည်းဟူသော အမြှိုက်အရသာကို ကိုယ်တိုင်လည်း
 သိတော်မူ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကိုလည်း သိစေတော် မူနိုင်ပေ
 သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ စသော၊ မိထွေးတော်
 ဂေါတမီ စသော အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့ သစ္စာ ၄-ပါး
 တရားကို သိ၍ ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြရပေသည်။ သစ္စာ ၄-ပါး
 ကား- ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂတည်း။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် အိုရာ၊ နာရာ၊ သေရာ၊ ချစ်သူနှင့်ကွဲရာ၊ မှန်း
 သူနှင့် အတူနေရာ၊ လိုတာမရာ၊ အချုပ်အားဖြင့် ဤ ခန္ဓာကိုယ်
 ကြီး၊ ဤ အားလုံးသည် ဒုက္ခသစ္စာ (ဆင်းရဲတာ အမှန်) ဖြစ်၏။
 ထို ဆင်းရဲသည် တဏှာဟု ခေါ်သော သမုဒယကြောင့် ဖြစ်ရ
 ကား တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာ (ဆင်းရဲကြောင်း အမှန်)
 ဖြစ်၏။

ထို ဒုက္ခ သမုဒယ ၂-ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သည်
 နိရောဓသစ္စာ (ချုပ်ရာ အမှန်) ဖြစ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာ သင်္ကပ္ပ
 စသော မဂ္ဂင် ၈-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
 လမ်းကောင်း အမှန်) ဖြစ်၏။ (အကျယ်ကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည်မှာ
 ကြည့်ပါ။)

- ၂၁။ ဘယ်အကြောင်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် ဘဝဝါ ရသနည်း။
- ၂၂။ ဣဿရိယ၊ ဓမ္မ-ယသ၊ သိရိ-ကာမ၊ ပယတ္တ ဟု၊ ခြောက်ဝ ဘုန်းဟုန်၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် ဘဝဝါ ရသတည်း။
- ၂၃။ လေးဆယ့်ငါးဝါ၊ ကာလကြာအောင်၊ ကောင်းစွာဟောပြုတို့ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မအချုပ် အဘယ်နည်း။

၂၂။ ဘဝဝါ ဟူသော ပါဠိသည် “ဘုန်းတော် ရှိ၏=ဘုန်းတော်ကြီး၏” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ ထိုဘုန်းတော်သည် ဣဿရိယ စသောအားဖြင့် ခြောက်ပါး ရှိ၏။

ဣဿရိယ—ကိုယ်တော်မြတ်၏၊ စိတ်ဓာတ်တော်မှ၊ စ၍မကြွင်း၊ လူနတ်မင်းကို၊ ပိုင်နင်းအုပ်စိုးနိုင်သော ဘုန်းတော်။

ဓမ္မ—ကိလေသာရန်၊ ပယ်ဖျက်လွန်ဖို့၊ နိဗ္ဗာန် ဖိုလ်မဂ်၊ ကိုးချက် အပြား၊ လောကုတ္တရာ တရားတည်းဟူသော ဘုန်းတော်။ (မဂ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး။)

ယသ—ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၍၊ ကမ္ဘာတိုက်ပေါင်း၊ သောင်းလေးကဏ္ဍတို့၊ ပဲ့တင် ထပ်မျှ၊ နှံ့စပ် ကျော်စောခြင်း ဘုန်းတော်။

သိရိ—ရွှေမျက်နှာတော်၊ လက် ခြေတော်မှ၊ စ၍မကြွင်း၊ ပင်လုံးဝင်းသည့်၊ ပန်းမင်းအနေ၊ ကျက်သရေမဂ်လာရှိသော ဘုန်းတော်။

ကာမ—အလိုတော်အတိုင်း တောင့်တတိုင်းပင်၊ မဆိုင်း မတွဲ၊ ပြီးစီးရသော ကာမ ဘုန်းတော်။

ပယတ္တ—တလောကလုံး၊ ညွတ်ရုံးကိုးစား၊ အားထားဖို့ရာ၊ လွန်စွာ လုံ့လ-ဝီရိယ ကောင်းသော ဘုန်းတော်။ (အကျယ်ကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည်မှာ ကြည့်ပါ။)

၂၄။ အကြောင်းရှိလျှင်၊ အကျိုးထင်၍၊ ကြောင်းအင်လဲပြုတ်၊ ကျိုးလဲချုပ်ဟု၊ လောကုတ်လောကီ၊ ကြောင်းကျိုးမီ၊ လေးလီသစ္စာ အချုပ်တည်း။

၂၄။ ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်သည်မှစ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည် အထိ ၄၅-ဝါ (၄၅-နှစ်)ကြာ၏။ ထိုအတွင်း၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်များသည် (ယခုအခါ သံဂါယနာ တင်အပ်သော တရားတော်များကို အကျယ်ချဲ့၍) မရေမတွက်နိုင်အောင် များလှပေ၏။

ထိုတရားတော်များကို ချုပ်လိုက်လျှင် သစ္စာ ၄-ပါးတရားပင် ဖြစ်၏။ ထို ၄-ပါးတွင် လောကီနယ်၌ ဒုက္ခနှင့် သမုဒယ ၂-ပါးရှိ၍ လောကုတ္တရာနယ်၌ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂ-ဟု ၂-ပါးရှိ၏။ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စာသည် အကြောင်း၊ ဒုက္ခသစ္စာသည် အကျိုး။ မဂ္ဂသစ္စာသည် အကြောင်း၊ နိရောဓသစ္စာသည် အကျိုး။ ဤသို့ လောကီနယ်၌လည်းကောင်း၊ လောက၏လွတ်ရာ လောကုတ္တရာနယ်၌လည်းကောင်း အကြောင်းနှင့် အကျိုး ဆက်စပ်၍ ဟောတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

အရှင် သာရိပုတြာအလောင်းသည် (ရသေ့ဘဝတုန်းက) အရှင် အဿဇိရဟန္တာနှင့်တွေ့၍ “အရှင်တို့၏ ဆရာသည် အဘယ်သို့ ဟောလေ့ရှိပါသနည်း” ဟု မေးရာ၌ “ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော = အကြောင်းက စ၍ ဖြစ်လာရသော အကျိုး (ဒုက္ခ) တရားတို့၏ အကြောင်း (တဏှာ) ကို ဟောတော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ထိုဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနှင့် ချုပ်ကြောင်းကိုလည်း ဟောတော်မူလေ့ရှိ၏” ဟု အရှင်အဿဇိ က ဖြေတော်မူရာ သဘောပေါက်၍ သောတာပန်ဖြစ်ပါလေသည်။

ဤ သစ္စာ ၄-ပါး (မလွဲနိုင်သော အမှန်တရား) ကို စဉ်းစားလိုက်လျှင် “တဏှာလောဘကြီးလျှင် ဒုက္ခကြီး၏။ တဏှာ

လောဘ နည်းပါးလျှင် ဒုက္ခနည်းပါး၏။ တဏှာလောဘ လုံးလုံးမရှိလျှင် ဒုက္ခလည်း လုံးလုံးမရှိတော့ပဲ ဒုက္ခကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ဟူသော နိရောဓသစ္စာသာ ကျန်တော့၏” ဟု သိသာ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်၌ “အရသာ အဆီ အနှစ်ကား နိဗ္ဗာန်သိမြင်ရခြင်းသာ ဖြစ်သည်” ဟု သိသာ နိုင်ပေသည်။

(လင်္ကာ) အနန္တစုံ၊ တန်ခိုးဟုန်နှင့်၊ ကိုးဂုဏ်ရောင်ဆိုင်၊ ဘဝဂ်တိုင် အောင်၊ ပြန်လှိုင်ကျော်ကြား၊ မြတ်ဘုရား၏၊ တရား ၄-တန်၊ သစ္စာမှန်ကို၊ နာခံပြီးလစ်၊ ဆင်းရဲဖြစ်ဖို့၊ အသစ်တဏှာ၊ မဖြစ် သာအောင်၊ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်၊ သဘောယာဉ်ဖြင့်၊ ပြည်ခင်နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင်ဆန်မှ၊ ကေနိဒုက္ခ၊ ကင်းကြရမည်၊ မုချငါတို့ ကျင့် ဘွယ်ကို။ ။

နဝမ အခန်း ပြီး၏။

ဒသမ အခန်း

ဗုဒ္ဓကိစ္စတော်များနှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပုံ

- ၁။ ဝေနေယျများ၊ ကျိုးစီးပွား၊ ဘုရားဘယ်သို့ ပြုသနည်း။
- ၂။ ဝေနေယျများ၊ ကျိုးစီးပွား၊ မအားလပ်အောင် ပြုသတည်း။
- ၃။ နံနက်ကာလ၊ ဘယ်ကိစ္စ၊ ဗုဒ္ဓနေ့စဉ် ပြုသတည်း။
- ၄။ စောစောကပင်၊ ထပြီးလျှင်သော်၊ သုတ်သင်ကိုယ်လက်၊ လွန်
ငြိမ်သက်အောင်၊ နေလျက်ပြီးမှ၊ ဆွမ်းခံကြ၍၊ ခေတ္တပြန်နား၊
ရဟန်းများ၊ ဆွမ်းစားပြီးအောင် စောင့်သတည်း။

၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပယတ္တ ဘုန်း ဟူသော လုံ့လဝီရိယ ကြီးမား
တော် မူရကား အားလပ်ဖို့ အခွင့် မရလောက်အောင်ပင်
ဝေနေယျ (ဆုံးမထိုက်သူ နတ် လူ ဗြဟ္မာ) သတ္တဝါတို့၏
အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တော်မူပါသည်။

၄။ နံနက်ပိုင်း၌ စောစောထတော်မူ၍ (အိပ်ရာမှ ထခြင်း မဟုတ်
ကိုယ်လက်သုတ်သင်ရန် ထတော်မူခြင်းသာ။) ကျင်ကြီး ကျင်
ငယ် စွန့်တော်မူခြင်း၊ တံပူနှင့် မျက်နှာသစ်ရေ ကပ်သည်ကို ခံယူ
၍ သုံးတော်မူခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်လက်သုတ်သင်တော် မူသည်။
(တံပူမျက်နှာသစ်ရေ သုံးခြင်းမှာ မသန့်ရှင်း၍ မဟုတ်၊ အလုပ်
အကျွေးကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်သာ သုံးတော်မူခြင်း
ဖြစ်သည်။)

ထို့နောက် ဂန္ဓကုဋ်သို့ ဝင်တော်မူ၍ ငြိမ်သက်စွာ သမာပတ်
ဝင်စားတော်မူ၏။ အချိန်တန်လျှင် ဆွမ်းခံကြ၍ (တရံ တခါ
ဆွမ်းခံရာမှာပင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေး၍ လူတို့အား တရားဟောတော်
မူ၏။ ကျောင်းတော် ပြန်ရောက်သောအခါ ရဟန်းများ၏ ဆွမ်း

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

၅။ ဆွမ်းစားပြီးက၊ ဘယ်ကိစ္စ၊ ဗုဒ္ဓ နေ့စဉ် ပြုသနည်း။

၆။ ဆွမ်းစားပြီးက၊ တရားပြု၍၊ ဂန္ဓ ကျောင်းတော်၊ ဝင်လျောင်းပျော်၏။ ထသော် တလှည့်၊ လောကကြည့်၍၊ ရောက်ရှိလာငြား၊ လူအများ၊ တရားနေ့စဉ် ဟောသတည်း။

စားအပြီးကို စောင့်ဆိုင်းကာ တန်ဆောင်းဝိုင်းမှာ ခေတ္တနားတော်မှု၏။ ဤကား (ပုရောဟိတ) နံနက်ပိုင်း လုပ်ငန်းတော်အစဉ်တည်း။

၆။ ရဟန်းတော်များ ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ဂန္ဓကုဋ်သို့ ကြွ၍ ရဟန်းတော်များ ဆည်းကပ်နေကျနေရာ၌ ထိုင်၍ ခြေဆေးတော်မှု၏။ ထို့နောက် ရပ်တော်မှု၍ နေ့စဉ် သတိပေးတော်မှု သည်မှာ- ဘိက္ခုတို့... မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆသော သတိဖြင့် သီလ သမာဓိ ပညာ(၃-ဖြာသော သိက္ခာ)ကို ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားကြ။

- ၁။ လောက၌ ဘုရားကဆူ ပွင့်ကော်မှုလာဖို့ အချိန်သည် အလွန်ရခဲ၏။
- ၂။ ဘုရားပွင့်ချိန်၌ မိမိက လူ့ဘဝရဖို့လည်း အလွန်ခဲယဉ်း၏။
- ၃။ လူ့ဘဝ ရပြန်ပါလည်း မျက်စိ နား စသော အင်္ဂါနှင့် သဒ္ဓါ ပညာ ပြည့်စုံဖို့လည်း ခဲယဉ်း၏။
- ၄။ အရာရာ ပြည့်စုံပြန်ပါလည်း အိမ်မှထွက်ခွါ၍ ရသေ့ ရဟန်းပြုဖို့ ခဲယဉ်း၏။
- ၅။ ရဟန်းမဟုတ်ပဲ (သာသနာပ ရသေ့မျှ ဖြစ်နေလျှင်) တရားစစ် တရားမှန် နာခံရဖို့လည်း ခဲယဉ်း၏။ (သင်တို့ မှာ လိုခဲယဉ်းကြီး ငါးပါးလုံး ပြည့်စုံပြီဖြစ်၍ ကြိုးစားဖို့သာ လိုတော့သည်-ဟူလို့။)

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၇။ ညဉ့်ဦးယာမ်တွင်၊ ဘယ်သို့လျှင်၊ ညစဉ်ကိစ္စ ပြုသနည်း။
- ၈။ ညဉ့်ဦးယာမ်သော်၊ သံသာတော်၏၊ ထုတ်ဖော်မေးကာ၊ အဖြေပြု၊ ဓမ္မ ညစဉ် ပေးသတည်း။
- ၉။ သန်းခေါင်ယာမ်တွင်၊ ဘယ်သို့လျှင်၊ ညစဉ်ကိစ္စ ပြုသနည်း။
- ၁၀။ သန်းခေါင်ရောက်လတ်၊ ဗြဟ္မာ နတ်၏၊ ပြဿနာမေး၊ အဖြေပေးလျက်၊ ငြိမ်လေး နာပျော်၊ တရားတော်၊ ဟောဖော်ညွှန်ပြပါသကည်း။

ဤသို့ ဆုံးမပြီးလျှင် ဂန္ဓကုဋ်တိုက်သို့ဝင်၍ ခေတ္တခဏမျှ လဲလျောင်းတော်မူ၏။ ထို့နောက် ထတော်မူ၍ တရားရထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို ကြည့်တော်၏။ ထို့နောက် ရောက်လာသော လူတို့အား တရားဟော၍ ဧချိန်ရှိတုန်းမှာပင် ပြန်လွှတ်တော်မူ၏။ ဤကား (ပစ္ဆာဘတ္တ) ဆွမ်းစားပြီးကစ၍ တနေ့လုံး လုပ်ငန်းတော် အစဉ်တည်း။

- ၈။ နေဝင်ချိန်လောက် ရောက်သောအခါ ကိုယ်ငွေ့ရအောင် ရေဖြင့် ကိုယ်တော်ကို လောင်းတော် (ချိုးတော်) မူ၏။ ထို့နောက် ဂန္ဓကုဋ်ဝင်းအတွင်း၌ ခင်းထားအပ်သော နေရာသို့ ကြွလျက် ငြိမ်သက်စွာ (သမာပတ် ဝင်စား၍) ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတော်များ လာ၍ ပြဿနာမေးကြ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း တောင်းကြ၊ တရားဟောဖို့ တောင်းပန်ကြလေရာ အားလုံး အလိုဆန္ဒကို ပြည့်ဝစေတော်မူ၏။ ဤကား (ပုရိမယာမ) ညဉ့်ဦးယာမ် (၁၀-နာရီ) အတွင်း၌ ညစဉ်လုပ်ငန်းတော် အစဉ်တည်း။
- ၁၀။ ညဉ့်အလယ်ပိုင်း သန်းခေါင်ယာမ် အချိန်၌ကား လူခြေတိတ်ပြီ ဖြစ်၍ နတ် ဗြဟ္မာ အများ ဆည်းကပ်လာကြ၏။ သူတို့လည်း ပြဿနာမေးကြ၊ တရားဟောဖို့ရန် တောင်းပန်ကြ၏။ ထိုနတ် ဗြဟ္မာ တို့၏ အလိုဆန္ဒအားလျော်စွာ ပြဿနာဖြေ၍ တရားကိုလည်းဟောတော်မူသည်။

၈၆

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၁၁။ မိုးသောက်ယာမ်တွင်၊ ဘယ်လိုလျှင်၊ ညစဉ်ကိစ္စ ပြုသနည်း။
- ၁၂။ မိုးသောက်ယာမ်ရောက်၊ စကြံလျှောက်၍၊ ထို့နောက် ဆက်လက်၊ တမေးစက်၏။ ကျိန်းစက်ထမူ၊ ကျွတ်ထိုက်သူ၊ နတ် လူစုံအောင် ကြည့်သတည်း။

ထိုသို့ ဟောတော်မူပြီးသောအခါ သန်းခေါင်ယာမ်လည်း ကုန်လောက်ပြီ။ နတ် ဗြဟ္မာ တို့လည်း ပြန်ကြပေပြီ။ ထိုအခါ ညဉ့်ကို ၃-ပုံ ပုံလျှင် နောက်ဆုံး မိုးသောက်ယာမ်သို့ ရောက် လောက်လေပြီ။ ဤကား (မဇ္ဈိမယာမ) သန်းခေါင်ယာမ်၌ လုပ်ငန်းတော် အစဉ်တည်း။

- ၁၂။ ထို့ကြောင့် အရုဏ်မတက်မီ မိုးသောက်ယာမ်ကို ၃-ပိုင်း ပိုင်းပြီး လျှင် ရှေ့တပိုင်း အချိန်လောက်မှာ စကြံကြတော်မူ၏။ အလယ် ပိုင်း အချိန်လောက်မှာ ဂန္ဓကုဋ်သို့ဝင်၍ တမေးလောက် (ခဏ လောက်) လျောင်းစက်တော်မူ၏။ အိပ်တော်မူခြင်းမှာလည်း အိပ်ရာခင်း ခေါင်းအုံးတို့နှင့် ကျကျနုနု ဟုတ်ဟန်မတူ။ လက်ယာ နံပါးကို အောက်ထား၍ (စောင်း၍) ညာဘက်လက်တော်ပေါ် သို့ဦးခေါင်းတော်တင်လျက် ကျိန်းစက်တော်မူဟန် တူ၏။ (ဤ နေရာ၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကျိန်းစက်တော်မူချိန် အလွန်နည်းပါး ကြောင်းကို သတိပြုခဲ့ပါ။)

နောက်ပိုင်းအချိန်မှာ ထတော်မူ၍ လာမည့်နေ့၌ ချွတ်ထိုက် သော (တရားဟော၍ အကျွတ်တရား ရနိုင်လောက်သော) သတ္တဝါများကို ညဉ့်စက္ခုဖြင့် ကြည့်တော်မူ၏။ ထိုသို့ ကြည့် တော်မူသောအခါ ကျွတ်ထိုက်သော (လူ နတ် ဗြဟ္မာ) သတ္တဝါ တို့ ညဉ့်စက္ခုမှာ ထင်ပေါ်လာမြဲ ဖြစ်သည်။ ဤကား (ပဇ္ဇိမယာမ) မိုးသောက်ယာမ်၌ ညစဉ် လုပ်ငန်းတော်တည်း။

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၈၃။ ကျွတ်ထိုက်ကြသူ၊ နတ်နှင့်လူ၊ မြင်မှုဘယ်သို့ ပြုသနည်း။
- ၈၄။ အချိန်ကာလ၊ အံကိုက်ကျအောင်၊ ကြံ၍မနှေး၊ တရားအေး၊
တိုက်ကျေးဟောဖော် ချတ်သတည်း။
- ၈၅။ ရန်သူကပြိုင်၊ တို့ဘုန်းလှိုင်၊ ရှုံး-နိုင် ဘယ်သို့ ရှိသနည်း။
- ၈၆။ ရန်သူများစွာ၊ ပြိုင်ကြပါလည်း၊ မေတ္တာတော်ဓာတ်၊ ဉာဏ်
တော် မြတ်ဖြင့်၊ မပြတ်အောင်မြင်၊ သူတို့ပင်၊ အစဉ် ရှုံးရ
လေသတည်း။

၈၄။ ကျွတ်ထိုက်သောသတ္တဝါကို မြင်သောအခါ ချတ်ဖို့ဟောဖို့ အချိန်
အခါနှင့် အံကိုက်ကျအောင် ကြံတော်မူ၍ (ဆွမ်းခံကြံတုန်းမှာ
ဖြစ်စေ၊ အဝေးမြို့ရွာ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်မှာ ဖြစ်လျှင် ထိုမြို့
ထိုရွာ ထိုပြည်တို့သို့ ကြံ၍ဖြစ်စေ) တရားဟောတော်မူ၏။

၈၆။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်တော်မူလာသောအခါ တိတ္ထိဆရာကြီးများနှင့်
သူတို့တပည့်တွေမှာ ရှေးကရရှိနေကျဖြစ်သော ပစ္စည်း လာဘ်
နှင့် သြဇာအာဏာများ ဆုတ်ယုတ်သွား၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ
မြတ်စွာကို “ကြီးစွာသော ရန်သူ”ဟု သဘောထားကြလေ
သည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို အမြဲအပြစ်ပြောလေ့ ရှိကြ
၏။ ဓာရ်နတ်ကဲ့သို့ နတ်ဆိုးများနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီး
နေကြသော ဗြဟ္မာမင်းတချို့လည်း ဘုရားကို မျက်မှန်းကျိုးနေ
ကြ၏။

ထို တိတ္ထိနှင့် ထို နတ် ဗြဟ္မာ တို့သည် ဘုရားရှင်ကို တုပြိုင်
လာကြသော်လည်း ဘုရားရှင်ကား ရန်သူဟု သဘောထားပဲ
သူတို့ အကျိုးလိုလားသော မေတ္တာဓာတ်၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်
တော်မြတ်ဖြင့် အမြဲအောင်နိုင်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ အောင်
နိုင်ရာဝယ် တချို့ကမူ ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုကြ၍ တရားထူး
ရကြလေသေးသည်။

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၁၇။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ ရှုံးရပါ၊ ကမ္ဘာဘယ်ရန် ရှိသနည်း။
- ၁၈။ အိုဘေး နာဘေး၊ သေခြင်းဘေးဟု၊ ဘေးကြီး ၃-ဖြာ၊ ရန်သူ လာ၊ မြတ်စွာ ရှုံးရပါသတည်း။
- ၁၉။ အို...အို...မြတ်စွာ၊ အိုဘေးမှာ၊ ဘယ်ခါကြုံရပါသနည်း။
- ၂၀။ သက်တော်ရင့်ညောင်း၊ ရွယ်တော်ပြောင်း၊ အိုကြောင်းဘေးကြီး ကြုံသတည်း။

၁၈။ ထိုသို့ လူ့နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုလာ သမျှဝယ် အရှုံးမရှိ အနိုင်သာ ရှိခဲ့ပါသော်လည်း အိုဘေး နာဘေး သေဘေး ဟူသော ဘေးရန်ကြီး ၃-ပါး ကိုကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အနိုင်မရ အရှုံးခံရပါသည်။

၂၀။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေအခါ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း တော်၏ အနောက်ဘက်ဝယ် သင်္ကန်းတော်ချ၍ နေစာလှုံတော် မူ၏။ အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘုရားရှင်၏ ကျောတော်ကို ဆုပ်နယ် ပေးနေ၏။ ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် ကျောဘက်က အသားအရေတော်ကို နေရောင်တွင် ဝရုစိုက်၍ကြည့်လိုက်မိရာ... အရေတော်များ ရှေးကနှင့်မတူပဲ အနည်းငယ် တွန့်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ အင်မတန်ဖြောင့်စင်းသော ကိုယ်တော်လည်း ရှေ့သို့ မသိမသာ ကိုင်းနေသည်ကိုတွေ့ရ၏။ အဆင်းတော်များလည်း အရွယ်ကောင်းတုန်းကလောက် မကြည်လင်တတ်သည်ကို တွေ့ရ ၏။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သာမန်လူများကဲ့သို့ ရွတ်တု ယိုယွင်းလာအောင် သိသိသာသာကြီး အိုမင်းမသွားပါသော် လည်း သက်တော်ကြီးရင့်သောအခါ အိုဘေးဒဏ်ကို မသိမသာ ခံတော်မူရပါသေးသည်။... (ဣန္ဒြိယ သံယုတ်၊ ဇရာဝဂ္ဂ။)

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

- ၂၁။ ဖြစ်ရလေ ဗျာ၊ နာဘေးမှာ၊ ဘယ်ခါကြုံရပါသနည်း။
- ၂၂။ မကြာမကြာ၊ ခါးတော်နာ၍၊ ခြေမှာနုနု၊ သွေးခြည်ဥ၏။ မရှုရက်နော်၊ နောက်ဆုံးသော်၊ ဝမ်းတော်လားရပါသတည်း။
- ၂၃။ ဝမ်းတော်လားလျှင်၊ တို့ဖျားရှင်၊ ဘယ်တွင်ကြွ၍ စံသနည်း။
- ၂၄။ ဝမ်းတော်အလား၊ သက်တော်အားလည်း၊ ကြီးမားလေဘိ၊ ရှစ်ဆယ် ပြည့်၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ဝင်စံဖို့ရာ၊ ကုသိန္ဒာရုံ၊ အင်ကြင်းစုံ၊ ရက် ကြွ၍ စံသတည်း။

၂၂။ မြတ်စွာဘုရားသည် ၆-နှစ်ပတ်လုံး ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်တော်မူခဲ့သော ဒဏ်ကြောင့် မကြာမကြာ ခါးတော်နာရ၏။ ရှင်ဒေဝဒတ်၏ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ပေါ်မှ ကျောက်တုံးကို လှိမ့်ချလိုက်ရာ ကျောက်ချပ်ကွာ၍ ခြေမတော်ကို မှန်သောကြောင့် သွေးခြည်ဥသောဒဏ်ကို ခံတော်မူရ၏။ နောက်ဆုံး၌ကား ဝမ်းတော်လားရ (ဝမ်းလျှောရ) ၏။ ထို ရောဂါဒဏ်ကိုကား မြင်ရသူများမရှုရက်အောင် အပြင်းအထန် ခံတော်မူရ၏။ ဤသို့လျှင် ဘုရားရှင်သည် နာဘေးရန်ကိုလည်း မတွန်းလှန်နိုင်ပဲ အရှုံး ပေးရပါသည်။

၂၄။ မြတ်စွာဘုရား၏ သက်တော် ရှစ်ဆယ် (ဝါတော် ၄၅-ဝါ)ပြည့်သော နေ့၌ပင် ဝမ်းတော်လားသော ရောဂါသည် ပါဝါမြို့မှာ ဖြစ်၏။ ထိုနေ့မှာပင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံသောအားဖြင့် သေဘေးဒဏ်ကို ခံရပါတော့မည်။ ဘုရားရှင်ချွတ်မှ ကျွတ်မည့် သတ္တဝါတို့လည်း ကျွတ်တမ်းဝင်ပြီး ကြလေပြီ။ နောက်ဆုံး ချွတ်ရမည့် “သုဘဒ္ဒ”ဆိုသူ ပရိဗိုဇ် တယောက်သာ ကုသိန္ဒာရုံမြို့၌ ကျန်တော့၏။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထို သုဘဒ္ဒကို အကြောင်းပြု၍ အားတော်နည်းနေ ပါသော်လည်း ကုသိန္ဒာရုံ မြို့တော်ကို နေ

၂၅။ များအင်ကြင်းပင်၊ မြတ်ဥယျာဉ်၊ ဖူးမြင် ဘယ်မျှ လာသနည်း။

၂၆။ အင်ကြင်းပင်စပ်၊ ဥယျာဉ်ရပ်၌၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာ၊ များသံဃာ၊
ရောက်လာ ဖူးမြော် ကြသတည်း။

ဝင်ချိန်လောက် အရောက် ကြတော်မူ၏။ မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်း ဥယျာဉ်ဝယ် မင်းများအတွက် ခင်းထားအပ်သော သလွန်တော် (ခုတင်ငယ်) ရှိ၏။ ထို သလွန်တော်ပေါ်၌ မြောက်ဘက်သို့ ဦးခေါင်းတော်လှည့်၍ လက်ယာနံပါတော် ကို စောင်းကာ လျောင်းတော် မူပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနေရာ၌ ရိုးရိုးလူများ သုံးနေကျ ခုတင်ပေါ်မှာ ဘုရားရှင် လျောင်းတော်မူလောက်ပုံကို သတိပြုပါ။

၂၆။ ထိုအခါ ကုသိန္ဒာရုံ မြို့တွင်းက မလ္လာမင်းတို့သည် “ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူဖို့ရန် ဘုရားရှင် ကြွလာတော်မူသတဲ့” ဟု ကြားရ၍ ဝမ်းနည်းပူဆွေးကာ ထွက်လာကြပြီးလျှင် နောက်ဆုံး ရှိခိုး ကန်တော့ခြင်းဖြင့် ရှိခိုးကန်တော့ကြလေ၏။ စကြဝဠာ ကမ္ဘာ တသောင်းမှ နတ် ဗြဟ္မာ အပေါင်းလည်း အများအားဖြင့် ရောက်လာကြ၏။

ရဟန်း သံဃာတော်များကား လွန်ခဲ့သော ၃-လလောက်က ပင် “ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးပြီတဲ့” ဟု ကြားရ၍ မြတ်စွာဘုရား ရှိရာသို့ ရောက်ပြီးသူတိုင်း မပြန် ကြတော့ပဲ နောက်တော်က ပါလာကြသဖြင့် အရေ အတွက် မည်မျှဟု ဂဏန်းမပြနိုင်လောက်အောင် များမြောက် လှလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ထိုနှစ် မှာပင် အရှင် သာရိပုတ္တရာနှင့် အရှင် မဟာ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီး ကြလေပြီ။ သာသနာ့ ဝန်ကို အရှင် ဥပါလိ၊ အရှင် အာနန္ဒာ၊ အရှင် အနုရုဒ္ဓါတို့၏ အကူအညီဖြင့် အရှင် မဟာကဿပ မထေရ်မြတ်သာ ဆောင်ရ ချေတော့မည်။

၂၇။ နတ် ဗြဟ္မာလယ်၊ သံဃာ့အလယ်၊ ဘုန်းကြွယ် ဘယ်သို့ ဖြစ်
သနည်း။

၂၈။ အိုအို...ဟင်ဟင်၊ မကြားချင်နှင့်၊ တို့ရှင်ဘုရား၊ သံဃာများကို၊
တရားသတိ၊ နောက်ဆုံးဖြည့်၍၊ လပြည့်ကဆုန်၊ နီးအရုဏ်၊
ဓာတ်မြုံနိဗ္ဗူ စံသတည်း။

၂၈။ မြတ်စွာဘုရားသည် လျောင်းတော် မူရင်းကပင် ကဆုန်လပြည့်
ညဉ့်ဦးယာမိ၌ မလ္လာမင်းတို့အား တရားဟောတော် မူရ၏။
သန်းခေါင်ယာမိ၌ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အား တရားဟော၍ ရဟန်း
ပြုစေတော်မူရ၏။ (ထိုသုဘဒ္ဒ သည်ပင် ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူခင် ရဟန္တာ ဖြစ်၏။) မိုးသောက်ယာမိ၌ အရုဏ်
မတက်ခင် ရဟန်းတော်တို့အား သြဝါဒ ပေးတော်မူရ၏။ ထို
သြဝါဒတို့တွင်....

“ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ
သင်္ခါရာ၊ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ = ဘိက္ခုတို့...ယခုအခါ
သင်တို့ကို သိစေတော်မူမည်။ ရုပ် နာမ် သင်္ခါရတို့သည် ပျက်စီး
ခြင်း သဘောကို မလွန်နိုင်ကြကုန်။ (သို့ဖြစ်၍ သင်တို့သည်)
မမေ့ မလျော့သောသတိဖြင့် ကိစ္စဥသ္မံ ပြည့်စုံစေရန်ကြ။”

ဤ သြဝါဒတော်သည် နောက်ဆုံး ဖြစ်၏။ ဤသို့ သတိ
ထားဖို့ရန် နောက်ဆုံး တရားတော် အဖြစ်ဖြင့် ဖြည့်စွက် မိန့်တော်
မူပြီးလျှင် နောက်ထပ် မိန့်မြှောက်တော် မမူတော့ပဲ စျာန် သမာ
ပတ်တို့ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ထို သမာပတ်အဆုံး အရုဏ်
တက်ခါနီးတွင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေသည်။

ထိုနိဗ္ဗာန် ဓာတ်မှ နောက်ထပ်၍ ဘာတခုမျှ မပေါက်ဖွား
သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို “ဓာတ်အမြုံ” ဟု ဆို လိုက်ပါ
သည်။

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

၂၉။ ဘုရားနိဗ္ဗာန်၊ စံတော်မူသော်၊ နတ် လူ မြဟွာ၊ မြေကမ္ဘာ၊ ထေ
လာ ထူးခြား ဘယ်သို့နည်း။

၃၀။ ဘုရားနိဗ္ဗာန်၊ စံတော်မူသော်၊ ဝှန်းဆူမြေကြီး၊ ပဲ့တင်ဟည်း၍၊
ထန်သီးပြင်းပြ၊ ငိုကြွေးကြ၊ ချိုကသံဝေ ယူသတည်း။

၃၀။ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသောအခါ စကြဝဠာ ကမ္ဘာ
တသောင်းလုံး ပဲ့တင်ဟည်း၍ ကြီးကျယ်စွာ တုန်လှုပ်လေ၏။
အနာဂါမ် ရဟန္တာ မဖြစ်သေးသော နတ်များနှင့် ရဟန်း
သံဃာတော်တို့သည် ပြင်းထန်စွာ ငိုကြွေးကြကုန်၏။ အနာ
ဂါမ်နှင့် ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား “ဖြစ်လာသမျှ
ပျက်ရမှာချည်းပဲ” ဟု စိတ်ထဲ၌ တွေးကာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ
အပေါ်၌ ထိတ်လန့်တတ်သော “သံဝေဂ” ခေါ် ဉာဏ်တမျိုးဖြင့်
ဝမ်းနည်းမှု ငိုကြွေးမှု မဖြစ်ပဲ ဖြေသိမ်းနိုင်ကြ ပေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီး၌ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ ဈာန် သမာ
ပတ် စိတ်အစဉ်သည် အလွန် တည်ငြိမ်လျက် ရှိ၏။ ငြိမ်သက်
လွန်းသည့်အတွက် အရှင်အာနန္ဒာ ကိုယ်တိုင်ပင် “ပရိနိဗ္ဗာန်
စံပြီ” ဟု ထင်မှတ်၍ အရှင် အနုရုဒ္ဓါကို မေးရသေး၏။ ထို ဈာန်
သမာပတ် အစဉ်ဆုံးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏။
ဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသမျှလည်း အလွန်ချမ်းသာတော်
မူကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါ
နီး၌ ဆင်းရဲဒုက္ခ လုံးဝမရှိပဲ အလွန် ညင်သာစွာဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော် မူရပါသည်။

တချို့ကား—အလွန် ပင်ပန်းစွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံနေပုံ ထုလုပ်ထား
သော ရုပ်ပုံတော်ကို မြင်ခဲ့ရ၍ “ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာလည်း လူသာမန်
တို့ကဲ့သို့ အလွန်ဆင်းရဲစွာ ဒုက္ခခံ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရသည်” ဟု မှတ်
ထင်နေကြ၏။ ထိုသို့ ထင်နေခြင်းမှာ အစစ် အမှန်ကို မကြံနိုင်
ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်လေသည်။

(လင်္ကာ) တရား နတ်စည်၊ ဆော်ရွှမ်း လည်က၊ သုံးမည် တုံသိုက်၊
 တသောင်းတိုက်ဝယ်၊ ကျွတ်ထိုက် သဿ၊ နတ် လူ ဗြဟ္မာ၊
 သတ္တဝါကို၊ ခေမာ အောင်မြို့၊ ဖောင်ကတို့ဖြင့်၊ ဆောင်ပို့
 ပြီးခါ၊ ဝါလေးဆယ့်ငါး၊ သက်ကား ရှစ်ဆယ်၊ စုံပြည့်ကြွယ်က၊
 ရာလေးဆယ့်ရှစ်၊ သက္ကရာဇ်ဝယ်၊ နယ် မလ္လာတိုင်း၊ စံနှိုင်း
 မဟုတ်၊ ကုသိန္ဒာရုံ၊ အင်ကြင်းစုံ၌၊ ကဆုန်လပြည့်၊ အင်္ဂါနေ့
 ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့နိဗ္ဗာန်၊ စံတော်မူသည်.....၇၃နန်းဆူ သောင်းလုံး
 ကျော်တယ်ကို။ ။

ဒသမ အခန်း ပြီး၏။

ဧကာဒသမ အခန်း

(အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ပုံနှင့် ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပုံ)

- ၁။ နိဗ္ဗာန် ပြောင်းသော်၊ အလောင်းတော်၊ ပူဇော်ဘယ်သူ ပြုသနည်း။
- ၂။ နိဗ္ဗာန်ပြောင်းသော်၊ အလောင်းတော်၊ ပူဇော် နတ်လူ ပြုသတည်း။
- ၃။ အလောင်းတော်အား၊ သံဃာများ၊ ထူးခြားပူဇော် ဘယ်သို့ နည်း။
- ၄။ အလောင်းတော်အား၊ သံဃာများ၊ ထူးခြားပူဇော် မပြု တည်း။

၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီး၍ ကြွင်းကျန်ရစ်သော ရုပ် အလောင်းတော်ကိုလူ နတ် ဗြဟ္မာ တို့သည် ပန်းနံ့သာမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြ၊ သံဝေဂ ဖြစ်စရာ (အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ) သဘောပါသော ဂီတတို့ကို သီဆို တီးမှုတ်၍ ပူဇော်ကြလေသည်။

၄။ သံဃာတော် များကား အလောင်းတော်ကို အထူး ကြောင့်ကြ စိုက်၍ မပူဇော်ကြ။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီး၌ အရှင် အာနန္ဒာသည် “သံဃာတော်များက အလောင်းတော်ကို အဘယ်သို့ ပြုရန်ကြံရပါမည်နည်း ဘုရား”ဟု လျှောက်ထားလိုက်၏။ ထိုအခါ “သံဃာများက အလောင်းတော်၌ ကြောင့်ကြ မစိုက်ရန်ကြံနှင့်။ အနှစ်အသားပါသော အရဟတ္တ ဖိုလ်ရအောင် ကြိုးစားရန်ကြ။ ငါဘုရား၌ ကြည်ညိုကြသူ လူဝတ်ကြောင့်များက အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ကြလိမ့်”

- ၅။ နိဗ္ဗာန်စံ၍၊ ဘယ်နှစ်ရက်စေ့၊ ဘယ်ရွှေ့ ပင့်ဆောင် ထားသနည်း။
- ၆။ နိဗ္ဗာန်စံ၍၊ ၇-ရက်စေ့၊ မြို့ရွှေ့ပင့်ဆောင် ထားသတည်း။
- ၇။ မြို့ရွှေ့ရောက်သော်၊ အလောင်းတော်၊ ပူဇော်ဘယ်သို့ ပြုသနည်း။
- ၈။ ဝါဂွမ်းအဝတ်၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ စုံ ငါးရာဖြင့်၊ ပတ်ကာ ရစ်ငြောင်း၊ မြတ် အလောင်း၊ ရွှေခေါင်းတော်မှာ သွင်းသတည်း။

မည်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအမိန့်တော် အတိုင်း သံဃာတော်များ လိုက်နာ၍ ငြိမ်သက်စွာ ကြည့်ရှု ဖူးမြော်နေကြလေသည်။

- ၆။ ကုသိန္နာရုံပြည် မလ္လာမင်းတို့သည် တီးကြ မှတ်ကြ နေရာပြင်ကြ ပန်းနံသာတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြခြင်းဖြင့် ပဌမရက်ကို ကုန်စေကြ၏။ နောက်ရက်များ၌လည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် ပူဇော်၍ အားမရ နိုင်ကြသဖြင့် ၆-ရက်လုံးလုံး အင်ကြင်းဥယျာဉ်မှာပင် အချိန်ကုန်စေကြလေသည်။

လပြည့်ကျော် ၇-ရက်နေ့၌ကား နတ်တို့ကလည်း နတ်များအလိုက် လူတို့ကလည်း လူများအလိုက် သံဝေဂဖြစ်စရာ ဂီတမျိုးစုံ ပန်းနံသာမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပူဇော်ကာ ဥယျာဉ်မှ မြို့တွင်းသို့ သွင်းကြ၏။ ထို့နောက် မြို့လယ်လမ်းမဖြင့် မြို့ရွှေ့သို့ ပင့်ဆောင်ကာ မလ္လာမင်းတို့ အမြတ်အနိုး ထားအပ်သော မကုဋ္ဌမ္မန္တန (မကိုဋ္ဌဖွဲ့ရာ မင်္ဂလာအိမ်တော်)၌ ပူဇော်ကြလေသည်။ (ထိုအချိန်အထိ အလောင်းတော်ကို ခေါင်းမသွင်းရသေး။)

- ၈။ ထို့နေရာ၌ အလောင်းတော်ကို ဝါဂွမ်းတထပ် အဝတ်တထပ် အစုံအစုံ ရစ်ပတ်လေရာ အထပ်ပေါင်း အစုံငါးရာဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီး ဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါကျမှ ဆီထည့်ထားတော့ ရွှေခေါင်းတော် တွင်း သွင်း၍ ရွှေအဖုံးဖြင့် ပိတ်ဖုံးလိုက်ကြလေသည်။

- ၉။ ခေါင်းသွင်းပြီးသော်၊ အလောင်းတော် ဘယ်ပေါ် မီးသင်္ဂြိုဟ် သနည်း။
- ၁၀။ စန္ဒကူး နုံသာ၊ ထင်းပုံမှာ၊ သွင်းကာ မီးသင်္ဂြိုဟ် သတည်း။
- ၁၁။ သင်္ဂြိုဟ်ပြီးငြား၊ ဓာတ်တော်ကား၊ အများဘယ်လောက် ရှိသနည်း။
- ၁၂။ ရှစ်စိတ်လောက်မျှ၊ ဓာတ်တော်ရ၊ ပြောကြ စဉ်ဆက် ရှိသတည်း။

၁၀။ မီးသင်္ဂြိုဟ်ဖို့ရာ အတောင်တရားနှစ်ဆယ် မြင့်သော စန္ဒကူးနုံသာ ထင်းပုံအတွင်းသို့ အလောင်းတော်ကို သွင်း၍ မလ္လာမင်း ပါမောက္ခကြီးများ ကိုယ်တိုင် မီးရှို့ကြ၏။ သို့သော် အမျိုးမျိုး ကြိုးစားသော်လည်း မီးစွဲအောင် မတတ်နိုင်ကြ၍ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ကို မေးကြလေရာ “ အရှင်မဟာကဿပ မရောက်လာသေး၍ သူ၏ဒါယကာ နတ်များက မီးမစွဲအောင် လုပ်ထားကြသည် ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုစကားကို ကြားရ၍ အရှင်မဟာကဿပ ကို ပရိသတ်ကြီးက မျှော်နေစဉ်... နေဝင်ခါနီးမှ ရဟန်းငါးရာနှင့် အတူ ရောက်လာတော်မူ၏။

အရှင်မဟာကဿပ သည် လှည့်ပတ်၍ရှိခိုးယင်း ခြေတော် နေရာ၌ရပ်ကာ ဈာန်သမာပတ် ဝင်စား၍ မိဋ္ဌာန်လိုက်ရာ ဘုရား ရှင်၏ ခြေတော်အစုံ ပေါ်ထွက်တော်မူလာလေ၏။ လူအများ လည်း အုတ်အုတ်သဲသဲနှင့် ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ ဖြစ်နေစဉ် အရှင် မဟာကဿပနှင့် ရဟန်းငါးရာတို့ ရှိခိုးပြီးမှ ပြန်၍ဝင်သွား တော်မူ၏။ ထိုအခါကျမှ နတ်တို့၏တန်ခိုးဖြင့် တေဇောဓာတ်မီး တောက်လာလေသည်။

၁၂။ ထိုသို့ တေဇောဓာတ်မီးတောက်၍ အရေ အသား အကြောတို့ ကုန်လောက်သောအခါ နုံသာရေထည့်သော ရွှေအိုး ငွေအိုး တို့ဖြင့် မီးကိုညှိမ်းကြပြီးသော် “ အရိုးဓာတ်တော် ရှစ်စိတ်လောက် ရ၏ ” ဟု ပြောဆိုရိုးရှိ၏။

၁၃။ နဂိုနေမြဲ၊ မကြေကွဲ၊ မှတ်စွဲ ဘယ်ဘက်တို့ ပါနည်း။

၁၄။ ညှပ်ရိုး ၂-ဆူ၊ စွယ်လေးဆူနှင့်၊ တဆူ သင်းကျစ်၊ ဓာတ်ခုနစ်၊ တည့်ရစ် နဂို အတိုင်းတည်း။

သို့သော် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား “သဗ္ဗာပိ ဓာတုယောပါကတိကနာဠိယာသောဋ္ဌသနာဠိယော=ရိုးရိုးကွမ်း စားဖြင့် “၁၆-ကွမ်းစား (၁၆-စလယ်=တစိတ်သား)” ဟု အဆို ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “ရှစ်စိတ်” ဆိုသော စကားကို ကုသိန္နာရုံ ချင့်ခွက်ဖြင့် ဆိုဟန်တူသည်။

၁၄။ ထိုဓာတ်တော်များတွင် ညှပ်ရိုးတော် ၂-ဆူ၊ စွယ်တော် ၄-ဆူ၊ နဖူးသင်းကျစ်တော် တဆူ၊ ဤ ၇-ဆူသာ နဂိုပုံအတိုင်း မကြေ မကွဲပဲ တည်နေ၏။ အခြားသော အရိုးတော်များကား အစိတ် အစိတ် ကြေကွဲရလေသည်။ ထိုသို့ ကြေကွဲခြင်းမှလည်း အနွဲ့ အပြား ကိုးကွယ်ရအောင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ခိဋ္ဌာန်တော် မှုခဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထိုဓာတ်တော်များတွင် အငယ်ဆုံး မုန်ညှင်းစေ့ခန့်၊ အလတ် စား ထက်ဝက်ကြိုးသော ဆန်ကြိုးခန့်၊ အကြီးဆုံး ပဲနောက်စေ့ ခြမ်းခန့် ရှိ၏။ တချို့ မြလေးငုံ၊ တချို့ ဆေးထားသော ပုလဲလုံး၊ တချို့ ရွှေနှင့်တူ၏-ဟု ဆိုသည်။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရား၏ လင်္ကာကား—

(လင်္ကာ) နိဗ္ဗာန်စံပြီ၊ ရှုမအီသာ၊ သင်္ဂီရွှေလှော်၊ အလောင်းတော် ကို၊ ထိုရော်ကဆုန်၊ လဆုတ်ကြုံ၍၊ ဂဠုန်နေ့ဝယ်၊ ခိုးငွေမနေ့၊ ဓာတ်တေဇောလျှင်၊ ရှင်စောဉာဏ်စက်၊ ခိဋ္ဌာန်ချက်ဖြင့်၊ လျှံ တက် ကော်ရော်၊ မီးပူဇော်သည်၊ မွေတော်ရှစ်စိတ် ကြွင်း တယ်ကို။

မှတ်ချက်။ ။ အင်္ဂါနေ့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသည်ဟု ဆိုခဲ့၏။ ၇-ရက်ကြာမှ မီးသင်္ဂြိုဟ်သည်ဟု ပါဠိတော်မှာရှိ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ဂဠုန် (တနင်္ဂနွေ) နေ့ ဆိုသည်ကို စဉ်းစားသင့်၏။

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၁၅။ မီးငြိမ်းပြီးသော်၊ ဓာတ်ခေါင်းကော်၊ ပူဇော် ဘယ်ဆီ ရှေ့သနည်း။
- ၁၆။ မီးငြိမ်းပြီးသော်၊ ဓာတ်ခေါင်းတော်ကို၊ ပူဇော်ဖို့ရာ၊ မြို့တွင်းသာ၊ ရုံးမှာ ရှေ့၍ ထားသတည်း။
- ၁၇။ ဓာတ်ကော် ဝေဖို့၊ ဘယ်ပြေဖို့၊ ဘယ်သို့ လာ၍တောင်းသနည်း။
- ၁၈။ ဓာတ်တော်ဝေဖို့၊ ခုနစ်ပြေဖို့၊ မင်းတို့စစ်နှင့် တောင်းသတည်း။

၁၆။ ကုသိန္ဒာရုံပြည် မလ္လာမင်းတို့သည် မီးငြိမ်းပြီးသောအခါ ဓာတ်တော် များကို ရှေ့ခေါင်းတော်နှင့်တကွ ယူဆောင်၍ ကုသိန္ဒာရုံမြို့တွင်းရှိ လွတ်တော်ရုံးကြီး (သန္တာဂါရ)၌ ထားကြ၏။ ထိုသို့ ထားပြီးနောက် လက်နက်ကိုင် အစောင့်အရှောက်ထားကာ အားရပါးရ ပူဇော်ကြလေသည်။

၁၈။ ထိုအချိန်မှာ အဇာတသတ်မင်း၊ လိစ္ဆဝီမင်း၊ သာကီဝင်မင်း စသောမင်းများနှင့် ဝေဠုဒီပက မည်သော ပုဏ္ဏားပါ ခုနစ်ပြည် မင်းတို့သည် ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကြောင်းကို ကြားသိကြရကုန်၏။ ကြားလျှင်ကြားခြင်းပင် ဓာတ်တော်များကို ဝေပေးဖို့ရန် တမန်စေလွှတ်၍ ကြည်ကြည်သာသာ တောင်း၍မရလျှင် စစ်တပ်ဖြင့် လုဖို့ရန် စစ်ချီ၍ ထွက်လာကြလေသည်။

ထိုသို့ ထွက်လာကြပြီးလျှင် ကုသိန္ဒာရုံမြို့ကိုဝိုင်း၍ “ဓာတ်တော်များကို ဝေလျှင်ဝေပါ။ မဝေလျှင် စစ်တိုက်ရလိမ့်မည်” ဟု ရာဇသံပေးကြလေသော် မလ္လာမင်းတို့ကလည်း “မဝေနိုင်” ဟု ငြင်းပယ်ကြလေ၏။ (တကယ်စစ်ဖြစ်လျှင် နတ်များက မလ္လာမင်းတို့ဘက်မှ ကူမည်ဖြစ်၍ မလ္လာမင်းတို့ပင် နိုင်စရာရှိသတည်း။)

ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

၁၉။ စိုသို့ ထွက်လာ၊ မင်းများစွာ၊ ဘယ်ခါ ဘယ်သူ ဝေသနည်း။

၂၀။ ခန္တိန္ဒလုံး၊ ဘုရားထုံးကို၊ သုံးဖို့ ဟောပြု၊ ကျေအေးကြ၊
ဒေါဏပါမောက် ဝေသတည်း။

၂၀။ ထိုအချိန်၌ မင်းအများ၏ ဆရာဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ဒေါဏပါမောက္ခ ကြီးသည် အလွန်မြင့်သော မြေခုံပေါ်၌တက်၍ “အားလုံး နားထောင်ကြပါဦး။... ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည် အလောင်း တော် ဘဝတုန်းကပင် သည်းခံခြင်းကို လက်သုံးပြုတော်မူခဲ့ ပါသည်။ ထိုဘုရား၏ ဓာတ်တော်ရမှုကြောင့် သွေးချောင်း စီးအောင် စစ်ဖြစ်ခြင်းငှါ မလျော်ပါ” စသည်ဖြင့် အသံကျယ် စွာ ဟစ်အော်ပြောလေ၏။

ထိုအခါ ဆရာကြီး၏အသံကို မှတ်မိကြ၍ အားလုံး ကျေ ကျေ နပ်နပ် ဖြစ်ခါ “ဆရာကြီးသာ ဝေပါတော့” ဟု လွှဲအပ် ကြလေသည်။ ထိုအခါကျမှ မင်းများအားလုံး စုရုံး၍ မင်း များ ရှေ့မှောက်၌ ရှေ့ခေါင်းတော်ကို ဖွင့်လိုက်ရာ မင်းအားလုံး ပင်စိတ်ကိုမချုပ်တည်းနိုင်ပဲ ဝမ်းနည်းစွာ ငိုကြွေးကြလေသည်။

ထို ငိုနေချိန်၌ ဒေါဏဆရာကြီးသည် လက်ယာစွယ်တော်ကို အလစ်ယူ၍ သူ၏ရောင်ထုံးထဲ၌ ထည့်ထားလိုက်၏။ ထိုနောက်မှ ဓာတ်တော်များကို ရှစ်ပုံ ပုံကာ ဝေပေးလေသည်။ ထိုသို့ ဝေ ချိန်၌ သိကြားမင်းသည် ဒေါဏဆရာကြီး ဝှက်ထားသော စွယ် တော်ကို အလစ်နှိုက်ယူ၍ တာဝဏံသာ စူဠာမဏိစေတီတော် တွင် ထာပနာ သွင်းလေသည်။

အားလုံးဝေ၍ ပြီးသောအခါ ပါမောက္ခကြီးသည် သူ့ဝှက် ထားသော စွယ်တော်ကို မတွေ့ရာ မေးလည်း မမေးဝံ့ရကား ဓာတ်တော်ဝေတုန်းက ချင့်သော ခွက်ကလေးကိုသာ ကိုးကွယ် ရရှာတော့၏။ ဓာတ်တော်ဝေပြီးမှ ရောက်လာသော မောရိယာ မင်းတို့မှာကား မီးသဂြိုဟ်ရာမှ မီးကျိုးခဲ့ကိုယူ၍ ပူဇော်ကြရ လေတော့သည်။

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

- ၂၁။ ဓာတ်တော် ပေါင်းကာ၊ ဘယ်နေရာ၊ ထာပနာခဲ့ပါသနည်း။
- ၂၂။ ရာဇဂြိုဟ်မှာ၊ စုပေါင်းကာ၊ ထာပနာခဲ့ပါသတည်း။
- ၂၃။ ထို့နောက် ဘယ်သူ၊ တူးဖော်ယူ၊ ဇမ္ဗူအနှံ့၊ ဖြန့်သနည်း။
- ၂၄။ ဓမ္မာသောက၊ မည်ရသသူ၊ မင်းဖော်ယူ၊ ဇမ္ဗူ အနှံ့ ဖြန့်သတည်း။

၂၂။ ထိုမင်းတို့သည် မိမိတို့ဝေစုရသော ဓာတ်တော်ကို မိမိတို့မြို့၌ စေတီတည်၍ ပူဇော်ကြလေ၏။ ထို့နောက် အရှင်မဟာကဿပသည် အခြားမြို့များ၌တည်ရှိသော ဓာတ်တော်များ၏ အန္တရာယ်ကို မြင်တော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ထိုမင်းများ ကိုးကွယ်လောက်ရုံချန်၍ ကျန် ဓာတ်တော်များကို (အကျိုးအကြောင်း ပြောပြ၍) ကျေနပ်စွာ ယူခဲ့ပြီးလျှင် အဇာတသတ်မင်းနှင့် တိုင်ပင်ကာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့တော်၏ အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌ အတောင်ရှစ်ဆယ် နက်အောင် တွင်းတူး၍ ဓာတ်တော်မြှုပ်နှံပြီး မသိအောင် ရဟန္တာစေတီများ တည်ကာ အခိုင်အလုံ ထာပနာခဲ့လေ၏။

ထိုသို့ ထာပနာ သွင်းပြီးနောက် ထိုမြေတွင်း ထာပနာတိုက်ပေါက်မှာပင် “အနာဂတ်ကာလ၌ အသောကမည်သော ဓမ္မရာဇာသည် ဤဓာတ်တော်တို့ကို ပျံ့နှံ့အောင် ပြုလိမ့်မည်”ဟု ကမည်းရေး၍ လက်နက်ကိုင် ယန္တရား အရုပ်များကို အစောင့်အရှောက် ထားပြီးမှ ထာပနာတိုက်ကို သေသပ်စွာ ပိတ်လေသည်။

၂၄။ နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာ့တဆယ့်ရှစ်နှစ် ကျော်လွန်သောအခါ ဓမ္မာသောကမင်းသည် ဇမ္ဗူဒီပခေါ် မဇ္ဈိမဒေသအနှံ့ စေတီတော်ပေါင်း ရှစ်သောင်း ၄-ထောင် တည်လေရာ ဓာတ်တော်တိုက်ကို ရှာ၍တွေ့သဖြင့် ထို ဓာတ်တော်များကို တူးဖော်လေ၏။ လက်နက်ကိုင် ယန္တရားအရုပ်တို့ကို နတ်များ၏ အကူအညီဖြင့်

- ၂၅။ ဓာတ်တော်အားလုံး၊ ဘယ်ချိန်သုံး၊ နောက်ဆုံး ဘယ်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။
- ၂၆။ သာသနာ၏၊ ကွယ်ချိန်ပြည့်သော်၊ ဗောဓိပင်သာ၊ ဓာတ်ပေါင်းအာ၊ ရောင်ဝါလွှတ်၍ ပြုမည်တည်း။
- ၂၇။ ရောင်လှုံလွှတ်ဖော်၊ ဓာတ်ကိုယ်တော်၊ ပြီးသော် ဘယ်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။
- ၂၈။ ရောင်လှုံ လွှတ်ဖော်၊ ဓာတ်ကိုယ်တော်၊ ပြီးသော် တေဇောလောင်မည်တည်း။

ဖယ်ရှားပြီးသောအခါ ထို ကမ္မည်းစာတမ်းကိုမြင်ရ၍ အလွန်ဝမ်းမြောက်စွာ ဓာတ်တော်များကို ပင့်ဆောင်၍ စေတီတော်တို့၌ ထာပနာလေသည်။

၂၆။ သာသနာတော် ကွယ်ပ၍ ကိုးကွယ်မည့်သူမရှိသော ကာလ၌ နေရာအသီးသီးဝယ် တည်ရှိနေကြသော ဓာတ်တော်များသည် (အားလုံးပင်) မူလ မဟာဗောဓိပင်ရှိရာသို့ စုပေါင်းကြလိမ့်မည်။ ထိုသို့ စုပေါင်းမိသောအခါ ရှေ့တိုးကြီးလို့ဖြစ်၍ ထိုရှေ့ကိုယ်တော်မှ ရောင်ခြည်တော် လွှတ်လိမ့်မည်။

၂၇။ ထိုသို့ ရောင်ခြည်တော် လွှတ်ပြီးသောအခါ အရိုးတော် ဓာတ်သားချည်း ဖြစ်နေသော ကိုယ်တော်မှ တေဇောဓာတ် မီးတောက်၍ ဓာတ်တော်အားလုံး ပြာမှုန်မျှ မကျန်အောင် ကွယ်ပျောက်လိမ့်မည်။ ဤသို့ ဓာတ်ပေါင်းကိုယ်တော် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို “ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်” ဟု ခေါ်၏။

ထို ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်ကား သာသနာတော်နှင့်ဆိုင်ရာ ပဲ့တံတိုင် နောက်ဆုံးပဲ့တော် ဖြစ်လေသည်။ ထို နောက်ဆုံးပဲ့တော်၌ “ဗုဒ္ဓဘာသာလူ” ဟု ခေါ်စရာပင်မရှိတော့ရကား ထိုပဲ့တော်ကို လူများ မဖူးနိုင်ကြတော့။ နတ် ဗြဟ္မာ တို့လည်း ရောင်ခြည်တော် လွှတ်သည့်အခါကျမှ သိကြ၍ ကပျာကယာ အဖူးအမြော် ရောက်ကြလိမ့်မည်။

၂၉။ ဓာတုနိဗ္ဗာန်၊ နောက်ဆုံးစံ၊ ဖူးပြန် ဘယ်စိတ် ဖြစ်မည်နည်း။

၃၀။ ဓာတုနိဗ္ဗာန်၊ နောက်ဆုံးစံကို၊ ဖူးပြန်ရကာ၊ နတ် ဗြဟ္မာတို့၊ စိတ်မှာ ကြေကွဲ၊ လွန်ဝမ်းနဲ၊ ငိုပွဲသံဝေ ဖြစ်သတည်း။

၃၀။ ထို ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံပွဲကို ဖူးတွေ့ရသော အနာဂါမ် ရဟန္တာ မဖြစ်သေးသော နတ် ဗြဟ္မာ တို့မှာ “ယခုမှ ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတာ အစစ်ဖြစ်တယ်။ ယခုမှ သာသနာတော် ကွယ် တယ်” ဟု အလွန်ဝမ်းနည်းစွာ ငိုကြွေး၍ အနာဂါမ် ရဟန္တာ ဗြဟ္မာ တို့မှာမူ သံဝေဂဖြစ်ကြလေသည်။ (ဤ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံရာ၌ “ကိုးကွယ်သူ မရှိသောကြောင့် စံရခြင်း” ဟု လေးလေး နက်နက် သတိထားခဲ့ပါ။)

မှတ်ချက်။ ။ ထို ဓာတု ပရိနိဗ္ဗာန်စံပွဲ၌ “ဓာတ်တော်များက ဘုရား အသွင်ဆောင်၍ တရားဟောလိမ့်ဦးမည်။ ထိုအခါ တရားထူး ရကြဦးမည်” ဟု ပြောဆို ကြသော်လည်း ဉာဏဝိစာန် အဋ္ဌ ကထာ၌ ထိုစကား မပါချေ။ အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယ ပမာဒါဒိဝဂ်) ၌လည်း “ဘုရားအသွင် ပေါ်လာမည်” ဟုသာ ဆို၍ တရားဟောမည့် အကြောင်း မပါပေ။

(လင်္ကာ) ဓာတ်အမေ့တော်၊ ကြွင်းပါသော်လည်း၊ ချွတ်ချော် သာသ နာ၊ နောင်သောခါဝယ်၊ ရောင်ဝါပျောက်ကြွေ၊ ကွယ်ပချေ သော်၊ ထွေထွေရပ်နယ်၊ ဓာတ်သွယ်သွယ်လည်း၊ ကိုးကွယ် ကြမည့်၊ လူ မရှိ၍၊ ဗောဓိပင်မှာ၊ စုပေါင်းကာဖြင့်၊ ရောင်ဝါ လွတ်ပြီး၊ ရွှေတုံးကြီးသို့၊ ဓာတ်မီးလောင်တောက်၊ ကုန်ဆုံး ပျောက်က၊ လာရောက်ကြရှာ၊ နတ် ဗြဟ္မာတို့၊ သာသနာ ဗုဒ္ဓ၊ ယခုမှပင်၊ မုချအတည်၊ ကွယ်ရပြီဟု၊ ငိုမြည် တမ်းတ၊ သံဝေဂ ဖြင့်၊ မရယူကျိုး၊ ကိုယ်စိတ်ချိုးသည်၊ ... နောက်ဆုံး သာသ နာ ပွဲတော် ဘုရား။

ကောဒသမ အခန်း ပြီး၏။

ကလေးများ အတွက် ဗုဒ္ဓဝင် ပြီးပါပြီ။

(လူကြီးများ ဆက်၍ ကြည့်ရှုကြပါဦး။)

ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်နှင့် ဗုဒ္ဓဝင် အကျဉ်း

၀။ အို...ဘဒ္ဒသဘဝင်၊ သူတော်စင်တို့၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း၊ နံနက်ပိုင်း
 နှင့်၊ ညပိုင်းအခါ၊ စောသတ္တုတရား၊ များစွာဂုဏ်စု၊ အာရုံ
 ပြုလော့၊ လူမှုကိစ္စ၊ ဆောင်ရွက်ကြလည်း၊ ဗုဒ္ဓစောမြတ်၊
 မနောဓာတ်၌၊ မပြတ်မှီကာ၊ ရပ်တည်လာသို့၊ မေတ္တာနှလုံး၊
 သစ္စာသုံး၍၊ ရှင်ပြုံးအေးမြ၊ ပြုလုပ်ကြလော့၊ သို့မှဘေးဒဏ်၊
 တွင်းပြင်ရန်ကို၊ အမှန်ကိုယ်က၊ အောင်နိုင်ရလျက်၊ ဘဝ
 တလျှောက်၊ ကြံတိုင်းပေါက်သည်။ ထိုနောက် ဆင့်လို့
 မြတ်မည်ကို။

၂။ များဝေနေယျ၊ ကိုးကွယ်ကြဖို့၊ ဗုဒ္ဓတဆူ၊ ဖြစ်ဖို့ဟူက၊ အလှ
 ဒါန၊ ကျင့်သီလဖြင့်၊ မရနိုင်ကြောင်း၊ ဆုပန်တောင်းလည်း၊
 အကြောင်းမစုံ၊ မဖြစ်တုံဟု၊ အကုန်အစင်၊ သိစေချင်၍၊
 ဤတွင်ကာလ၊ ခါသမယနှင့်၊ ဒါနစသည်၊ ပါရမီမှု၊ ဆယ်လီ
 သုံးဆယ်၊ ပြားပုံခြယ်သည်။ ကိုးကွယ်သူတို့ မှတ်ဖွယ်ကို။

၃။ သုမေဓာဓေ၊ အလောင်းတော်သည်၊ ထိုရော်ကာလ၊ ခါ
 သမယ၌၊ ဘုရားတံဆိပ်၊ မိန့်ဗျာဒိတ်ကို၊ ဦးထိပ်ပန်ဆင်၊
 တင်ပလွှင်ဖြင့်၊ ဖွဲ့တင်ကျန၊ ထိုင်ပြီးမှလျှင်၊ ဗုဒ္ဓဖြစ်ကြောင်း၊
 တရားကောင်းကို၊ စုပေါင်းဆင်ခြင်၊ စုံအောင်မြင်သော်၊
 ဉာဏ်စဉ်ထက်မြက်၊ စွမ်းအတုက်ကြောင့်၊ ဘဝဂိုဏ်ကြုံ၊
 လျော်တုန်သည်။ မြေခန့်ငြိမ့်ငြိမ့် ဝာသိမ့်သိမ့်။

- ၄။ လေးသင်္ချေကိန်း၊ ကပ်တသိန်းမျှ၊ ထိန်းသိမ်းရသား၊ ပါရမီ
 များကို၊ ဘုရားအလောင်း၊ ဘဝပေါင်း၌၊ အကြောင်း
 တိုက်ဆုံး၊ ဖြည့်ကျင့်ပုံဝယ်၊ အကုန်မကျန်၊ မသိမှန်လည်း၊
 သိတန်သမျှ၊ ကြည်ညိုရ၍၊ ဗုဒ္ဓစောမြတ်၊ မနောဓာတ်၌၊
 မပြတ်ရှိအောင်၊ သဟိဆောင်လျှင်။ ခုနောင်သင်တို့ ဘေး
 ကင်းဘို့။
- ၅။ သုံးလူ့ရှင်ပင်၊ ကျွန်ထိပ်တင်၊ သောင်းခွင်စကြာဝဠာ၊ နတ်
 ဗြဟ္မာတို့၊ ညီညာရုံးစု၊ တောင်းပန်မှုကြောင့်၊ ရတုနဂို၊
 ရှန်းရှန်းစိုသည်၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ ကြွက်မင်းနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့
 ကြည်ဖြူ၊ သန္ဓေယူသည်။ နတ် လူငြိမ်းဘို့ ကိန်းပါကို။
- ၆။ သန္ဓေယူကာ၊ ဆယ်လကြာသော်၊ မဟာသက္ကရာဇ်၊ ခြောက်
 ဆယ်ရှစ်ကြိမ်၊ ကဆုန်လပြည့်၊ သေးကြာနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့စုံညီ၊
 လူမွန်၌၊ မဟိလိက်ဆူ၊ ဖွားတော်မူ၍၊ ရွယ်မှုပျိုမျစ်၊ ဆယ်
 ခြောက်နှစ်သော်၊ နန်းသစ်ထီးဖြူ၊ ဆောင်းတော်မူသည်။
 နန်းသူဆွေတို့ ချမ်းသာဘို့။
- ၇။ နန်းသစ်ထီးဖြူ၊ ဆောင်းတော်မူ၍၊ ရွယ်မှုနုဖြိုး၊ နှစ်ဆယ်ကိုး
 ဝယ်၊ လေးမျိုးနိမိတ်၊ နတ်ပြုဟိတ်ကြောင့်၊ ရွှေစိတ်ငြင်ငြို၊
 သံဝေပိုက၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ ကျားမင်းနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့ရုံ၊
 တောရပ်လှံသည်။ ပင်စုံမြိုင်ရိပ် ခန်းမှာကို။
- ၈။ တောရပ်မြိုင်ပေ၊ ခြောက်နှစ်ပျော်၍၊ ခါတော်တဖုံ၊
 ပွင့်ချိန်ကြိုက၊ ကဆုန်လပြည့်၊ ဆင်မင်းနေ့ဝယ်၊ မြေပရမေ၊
 ပလ္လင်ဗေထက်၊ ရွှေညောင်တော်ကြီး၊ ဗိဇာန်ထီးနှင့်၊ မငြီး
 ကြည်ဖြူ၊ နေတော်မူလျက်၊ ရန်သူခပင်း၊ အမှိုက်သင်းကို၊
 အရှင်းပယ်ဖျောက်၊ အလင်းရောက်က၊ ထွန်းတောက် ဘုန်း
 မော်၊ သောင်းလုံးကျော်သည်။ သုံးဘော်လူတို့ငြိမ်းဘွယ်ကို။

ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်နှင့် ဗုဒ္ဓဝင်အကျဉ်း

၉။ ဘုရားဖြစ်ခါ၊ မိဂဒါသို့၊ စကြာရွှေဖွား၊ ဖြန့်ချိသွား၍၊
ငါးပါးဝဂ္ဂို၊ စုံအညီဖြင့်၊ မဟိတသောင်း၊ တိုက်အပေါင်းမှ၊
ခညောင်းကပ်လာ၊ နတ်ဗြဟ္မာအား၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ စနေ
နေ့ဝယ်၊ ကြေ့ကြေ့လျှံတက်၊ ဓမ္မစက်ကို၊ မိန့်မြှောက်ထွေပြား၊
ဟောဖော်ထားသည်။ တဆူးနတ်စည် ရွမ်းတယ်ကို။

၁၀။ အနန္တစုံ၊ တန်ခိုးဟုန်နှင့်၊ ကိုးဂုဏ်ရောင်ဆိုင်၊ ဘဝဂ်တိုင်
အောင်၊ ပြန်လှိုင်ကျော်ကြား၊ မြတ်ဘုရား၏၊ တရား ၄-ဘန်၊
သစ္စာမှန်ကို၊ နာခံပြီးလစ်၊ ဆင်းရဲဖြစ်ဖို့၊ အသစ်တကျာ၊
မဖြစ်သာအောင်၊ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်၊ သဘောယာဉ်ဖြင့်၊ ပြည်ခွင်
နိဗ္ဗာန်၊ ရောက်အောင် ဆန်မှ၊ ကေနိ ဒုက္ခ၊ ကင်းကြရမည်။
မုချ ငါတို့ ကျင့်ဘွယ်ကို။

၁၁။ တရား နတ်စည်၊ ဆော်ရွမ်း လည်က၊ သုံးမည် ဘုံသိုက်၊
တသောင်း တိုက်ဝယ်၊ ကျွတ်ထိုက် သဿ၊ နတ် လူ ဗြဟ္မာ၊
သတ္တဝါကို၊ ခေမာအောင်မြို့၊ ဖောင်ကူးတို့ဖြင့်၊ ဆောင်ပို့
ပြီးခါ၊ ဝါလေးဆယ်ငါး၊ သက်ကား ရှစ်ဆယ်၊ စုံပြည့်
ကြွယ်က၊ ရာလေးဆယ်ရှစ်၊ သက္ကရာဇ်ဝယ်၊ နယ်မလ္လာတိုင်း၊
စံနှိုင်းမယုတ်၊ ကုသိန္ဒာရုံ၊ အင်ကြင်းစုံ၌၊ ကဆုန်လပြည့်၊
အင်္ဂါနေ့ဝယ်၊ ချမ်းမြေ့နိဗ္ဗာန်၊ စံတော်မူသည်။ ဝှန်းဆူ
သောင်းလုံး ကျော်ဘယ်ကို။

၁၂။ နိဗ္ဗာန်စံပြီး၊ ရှုမအိသား၊ သိင်္ဂီရွှေလှော်၊ အလောင်းတော်
ကို၊ ထိုရော်ကဆုန်၊ လဆုတ်ကြုံ၍၊ ဂဠုန်နေ့ဝယ်၊ ခိုးငွေ
မနှော၊ ဓာတ်တေဇောလျှင်၊ ရှင်စောဉာဏ်စက်၊ ဓိဋ္ဌာန်
ချက်ဖြင့်၊ လျှံတက်ကော်ရော်၊ မီးပူဇော်သည်။ မေ့တော်
ရွှစ်စိတ် ကြွင်းတယ်ကို။

၁၀၆

ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်နှင့် ဗုဒ္ဓဝင်္ဂဗျာဠာ

၁၃။ ဓာတ်အမေတော်၊ ကြွင်းပါသော်လည်း၊ ချွတ်ချော်သာသနာ၊
 နောင်သောခါဝယ်၊ ရောင်ဝါပျောက်ကြော၊ ကွယ်ပချေ
 သော်၊ ထွေထွေရပ်နယ်၊ ဓာတ်သွယ်သွယ်လည်း၊ ကိုးကွယ်
 ကြမည့်၊ လူမရှိ၍၊ ဗောဓိပင်မှ၊ စုပေါင်းကာဖြင့်၊ ရောင်ဝါ
 လွတ်ပြီး၊ ရွှေတုံးကြီးသို့၊ ဓာတ်မီးလောင်တောက်၊ ကုန်ဆုံး
 ပျောက်က၊ လာရောက်ကြရှာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၊ သာသနာဗုဒ္ဓ၊
 ယခုမှပင်၊ မုချအတည်၊ ကွယ်ရပြီဟု၊ ငိုမြည်တမ်းတ၊ သံဝေ
 ဝဖြင့်၊ မရယူကျိုး၊ ကိုယ်စိတ်ချိုးသည်။ နောက်ဆုံး
 သာသနာ့ ပွဲတော်ဘုရား။

ဒွါဒသမ အခန်း

သာ သ နာ ရေး နိ ဂုံး

သာသနာ ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဖြစ် ကွယ်ပြီးဖြစ်လျှင် တော်စဉ် အကျဉ်းချုပ်ကို အလောင်းတော် သုမေဓာ ဘဝမှ စ၍ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကာ သာသနာ တော်ကြီး ကွယ်ပြီးသည်တိုင်အောင် ရေးသားပြီးစီးခဲ့ပါပြီ။ အလွန် ကြုံကြိုက်ခဲလှစွာသော ဤသာသနာတော်သည် ယနေ့ တိုင်အောင်ပင် ဘုန်းကြီးနှင့်တကွ ဘာသာဝင် လူအပေါင်းအား လမ်းကောင်းကို ညွှန်ပြလျက် ရှိပါပေသေး၏။ မှန်၏-ယခုအချိန်၌ ဤသာသနာတော်ကြီး ကွယ်ပပြီး ဖြစ်နေပါလျှင် ဤစာရေးသူ ဘုန်းကြီးသည်ပင် သြကာသ လောက ဘုံဌာန အတွက် မျက်မြင် လူ့လောကလောက်ကိုသာ သိနိုင် ပေလိမ့်မည်။ ငရဲဘုံ ပြိတ္တာတို့၏ ဌာနနှင့် နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံများကို (ရှိသေး၏ ဟုမျှ) သိနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

အရေးကြီးသော သတ္တလောက အတွက်လည်း လူနှင့် မျက်မြင် သိဖွယ်များ တိရစ္ဆာန်များကိုသာ သိနိုင်ရာ၏။ ငရဲကောင် ပြိတ္တာ ကောင်နှင့် နတ် ဗြဟ္မာများကို မသိနိုင်ရာ။ သိနိုင် သမျှ လူနှင့် တိရစ္ဆာန်တို့ကိုလည်း တကယ်ပင် အကောင်အထည် ထင်မှတ်၍ အတွင်းက ခြယ်လှယ်တတ်သော အသက်ကောင် (အတ္တ) ရှိသေး၏ဟု ယူဆနေရာ၏။ ရုပ် နှင့် နာမ် ပေါင်းစပ်၍ လူဟု ခေါ်ဝေါ် အပ်သော ပညတ်မျှသာ ဖြစ်ကြောင်း အတွင်း၌ အတ္တမရှိကြောင်းကို သိနိုင်မည် မဟုတ်ရာ။ ထိုရုပ် ထိုနာမ်တို့လည်း အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ (မသိမှုနှင့် လိုချင်မှု) ဤ ၂-ခု အရင်းခံ၍ ကံ ဟူသော သင်္ခါရ၏ စီမံမှု ကြောင့် ဖြစ်ရကြောင်း၊ ထို အဝိဇ္ဇာ နှင့် တဏှာ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာ မဖြစ်သေးသမျှ ရုပ် နာမ် အစဉ်ဟူသော သံသရာသည် အမြဲလည်နေမည် သာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုရုပ် ထိုနာမ် သံသရာပြုတ်၍ နိဗ္ဗာန်ဓာတ် ရောက်ဖို့

ရာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားအမှန် ရှိသေးကြောင်းများကိုလည်း သိနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

မသိရလျှင် ထိုသို့ သိဖွယ် ဟူသမျှကို မသိနိုင်လျှင် ဘုန်းကြီးသည် အပြစ် “နောက်ဘဝ ရှိသေး၏” ဟုမူ မယူဆတော့ပဲ ဤဘဝ အတွက်သာ ကြည့်၍ ကိုယ်ကျိုးရှိမည် ထင်လျှင် မည်သည့် မတရားမှုမဆို ပြုမိတော့ရာ၏။ ထိုသို့ပြုမိလျှင် ဘုန်းကြီးသည် ငရဲကောင် ပြိတ္တာကောင် တိရစ္ဆာန်ကောင် အဖြစ်ဖြင့် ဒုက္ခမျိုးစုံခံစားကာ သံသရာ ဝဋ်ထဲမှ မလွတ်ပဲ နေတော့လတ္တံ့။ ယခုသော်ကား လပေါင်းများစွာ ရှုတ်ဖတ်၍ သံဂါယနာ တင်အပ်ပါသော်လည်း အကျယ်ချဲ့လျှင် မကုန်နိုင်သေးအောင် မြားမြောင်လှစွာ ပရိယတ္တိ သာသနာတော် တည်ရှိနေသေးသောကြောင့် ထိုသိဖွယ်ဟူသမျှကို ကြောင်းကျိုးစုံလင်စွာ သိမြင်ရပါသည်။

သိရ၍ ထိုသို့ သိမြင်ရခြင်းကြောင့် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များကို အကျိုးရပုံ လည်း စွမ်းနိုင်သမျှ ရှောင်ရှားနိုင်၏။ ကောင်းမှု ပါရမီများကိုလည်း ထက်သန်စွာ ဖြည့်ဆည်းပူးနိုင်၏။ “လောက၌ ချမ်းသာသူခ ဟူသမျှသည် နောက်က ထက်ကြပ် ဒုက္ခကပ်၍ ပါနေ၏” ဟု နစ်နစ် ကာကာ နားလည်နေရကား မည်သည့်သူခ မည်သည့်ဂုဏ်သိန်နှင့် မည်သည့် စည်းစိမ်ကိုမျှ အထင်မကြီးပဲ ဖြစ်ပြန် ပျက်ပြန် လောကဓံကို ခံနိုင်သော အရည်အချင်း ရရှိပါသည်။

ရှေးက ဤ သာသနာတော်သည် ဘုန်းကြီးအတွက် ဒုက္ခ ဖြစ်ကိုးကွယ်ကြပုံ ကြောင်းကို ပယ်ချ၍ သုခရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြပေးရကား ဘုန်းကြီး၏ အားထားကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ သက်ဝင် ယုံကြည်သူ လူအများ၏ အားထားကိုးကွယ်ရာလည်း ဖြစ်ပါစေသည်။ ထိုသို့ ကိုးကွယ်စရာ ကောင်းပါလျက် ယခုအခါ အချို့သူတို့ အမြင်အားဖြင့် အထင် မကြီးနိုင်သည်မှာ အစစ်အမှန် သာသနာရေးကို မသိပဲ၊ အပြင်ပန်းပြ မလှပသော သာသနာရေးကိုစွဲ အချို့ကိုသာ ကြည့်၍ ဝေဖန်မိခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်

သာသနာရေးနိဂုံး

မည်။ ထိုသူတို့လည်း အစစ်အမှန်ကို ကော်သိရပါလျှင် ဤသာသနာတော်ကို သက်ဝင် ယုံကြည် ကြမည်သာ။

မှန်၏-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လက်ထက်တော်၌ အနေ အထိုင် အပြော အဆိုမှ ဧ၍ အပြင်ပန်းပြကလည်း လှပ၊ အတွင်း ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း အစစ်အမှန် တရားကောင်းကို သိကြရသောကြောင့် ဗိမ္ဗိသာရ မဟာရာဇာ စသော အထက်တန်းမင်းများနှင့် ဗြဟ္မာယု ပါမောက္ခ ပေါက္ခရာသာတိ ဘုရင်ခံစသော ပညာရှိ ဗြာဟ္မဏတို့ အပြင်၊ သီဟ စစ်ဗိုလ်ကြီး အနာထပိဏ် သဌေးစသော ထိပ်တန်း လူကြီး လူကောင်းတို့သည် ဤ ဘုရားသာသနာတော်ကိုသာ အသက်ပေး၍ လေးလေး မြတ်မြတ် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ် ခဲ့ကြပါသည်။

သာသနာ ထိုခေတ်မှ နောက်၌ ဓမ္မာသောက၊ ဒေဝါနံ ပီယတိဿ ကွယ်ရမည်သာ စသော မဟာရာဇာတို့ အပြင် အနော်ရထာမင်း စသော မြန်မာမင်း အဆက်ဆက်တို့ လေးလေးနက်နက် သာသနာ ပြုခဲ့ကြသည်မှာလည်း သာသနာတော်၏ အရသာကို အမှန်အတိုင်း သိကြသောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်သည် ယခု အချိန်တိုင်အောင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူရှင် အများ၏ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်လျက် ရှိပါသေးသည်။ ထိုမျှ လောက် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်သော သာသနာတော်သည် ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်စံရမည့် အချိန်ကျလျှင် ကော် ကွယ်ပရချေ တော့မည်။

တဖြည်းဖြည်း ထိုသို့ ကွယ်ပရာ၌ “သာသနာ ငါးထောင် ပြည့် အားနည်းပြီးမှကွယ် သောကြောင့်လော၊ သို့မဟုတ် အခြားအကြောင်းကြောင့်လော” ဟု တွေးတော စဉ်းစားဖွယ် ရှိ၏။ ငါးထောင် ပြည့်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြား အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ (ပြခဲ့သော ဓာတု ပရိနိဗ္ဗာန် စံရပုံကိုထောက်လျှင်) ကိုးကွယ်မည့်သူ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မည့်သူ မရှိသောကြောင့် ကွယ်ပရမည်မှာကား အသေအချာပင် ဖြစ်ချေသည်။ ကိုးကွယ်မည့်သူ မရှိခြင်းမှာလည်း ရုတ်

သာသနာရေးနိဂုံး

တရက် တပြိုင်နက် မရှိခြင်းမျိုးမဟုတ်ပဲ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းရာမှ နောက်ဆုံး၌ ကိုးကွယ်မည့်သူများ ကွယ်ပျောက်သွားခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဥပမာ-လူသည် အို၍၊ နာ၍ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းပြီးမှ သေပျောက် သွားရသကဲ့သို့တည်း။

အားနည်းခြင်း၏ အကြောင်းများ ထို့ကြောင့် သာသနာတော် အားနည်းရခြင်း၏ အကြောင်းများကို လက်တွေ့အားဖြင့် စဉ်းစားရ ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ စဉ်းစားသောအခါ အဝေးကို လှမ်း၍ မစဉ်းစားပဲ မိမိတို့နေရာ မြို့ ရွာ ဒေသကို စဉ်းစားရုံမျှဖြင့် သဘာဝကျကျ သိနိုင်ပါလိမ့်မည်။ မှန်၏=သမုဒ္ဒရာ ရေ၏အရသာကို သိလိုလျှင် မိမိမျက်မြင် သမုဒ္ဒရာရေကို သောက်ကြည့်က သမုဒ္ဒရာ တစင်းလုံး၏ ငန်သောအရသာကို သိနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့နေရာ၌ သာသနာတော် အားနည်းရခြင်း၏ အကြောင်းများကို စဉ်းစားသောအခါ အောက်ပါအကြောင်းများကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

- (က) သာသနာ့ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဝန်ဆောင်ပုံ အား နည်းမှု။
- (ခ) ကိုးကွယ်သူတို့အား လိမ္မာ ယဉ်ကျေးအောင် မသင်ပြ မဟောပြောနိုင်မှု။
- (ဂ) သာသနာ့ကိစ္စ၌ အတုအယောင်တွေ ပေါများမှု။
- (ဃ) တိုင်းသူပြည်သားတို့ စီးပွားရေး ကြပ်တည်းမှုနှင့် အပျော် အပါး အားကြီးမှု။
- (င) စစ်ဘေး စစ်ဒဏ် ခံရမှု။

သာသနာတာဝန် ၂-မျိုး ချဲ့ပါဦးမည်=သာသနာတွင်း၌ ဂန္ထရု(ကျမ်းစာ သင်ယူပို့ချ၊ ဟောပြော ရေးသားမှု တာဝန်)။ ဝိပဿနာရု (ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုမှု တာဝန်)။ ဤသို့ တာဝန် ၂-မျိုးရှိသည်။ ရဟန်းတော်များသည် ထိုတာဝန်ကို ဆောင် ရသော သာသနာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များ ကြီးကြပ်- - - - -

သာသနာရေးနိဂုံး

၂-မျိုးကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ဆောင်နေမှသာ “သာသနာ့ ဝန်ဆောင်” ဟု ဆိုနိုင်၏။ ထိုသို့ မဆောင်နိုင်သူကား သင်္ကန်းဝတ်ထားသော်လည်း ကိုးကွယ်သူတို့မှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပစ္စည်း ၄-ပါး ထောက်ပံ့ရမှု တာဝန်ပို့နေသောကြောင့် “သာသနာ့ ဝန်စီးသာ ဖြစ်သည်” ဟု ဆရာတို့ မိန့်တော်မူကြ၏။ ထိုသို့ သာသနာ့ ဝန်စီး များလေ သာသနာ့ အားနည်းလေဖြစ်၍ သာသနာ့ ဝန်ဆောင်များမှသာ သာသနာ့တော် အားရှိမည်ကား အထူးစဉ်းစား ဖွယ် မလိုတော့ပါ။

အိန္ဒိယမှ ထိုပြင်— ရှေးရှေး ခေတ်က သာသနာတာဝန်ကို ပြောင်းခဲ့ရပုံ ဆောင်ခဲ့ကြသည်မှာ ဝိပဿနာတာဝန်ဆောင် တို့က မဂ် ဖိုလ် ရရှိသာမက၊ ဈာန် အဘိညာဉ်ကိုလည်း ရကြ သဖြင့် ကာလအားလျော်စွာ ကိုးကွယ်သူများ၏ စိတ်ကို အားရနှစ်သိမ့် စေနိုင်ခဲ့ကြ၏။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် သာသနာ့တော်၏ မူလဌာနကြီး ဖြစ်၏။ ထို အိန္ဒိယ၌ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အလွန်အားရှိ၍ သူတို့ကိုယ်တိုင် ဆရာလုပ်နေကြ၏။ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဗုဒ္ဓသာသနာကို တချို့ ဗြာဟ္မဏတို့က ပြိုင်ကြသေး၏။ သို့သော် ဓမ္မာသောကမင်းများ၏ ခေတ် ကောင်းချိန် တိုင်အောင် မနိုင်ခဲ့ကြပါ။ နောက်၌ကား သာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များဘက်က ဟန်ခိုးနည်းပါးလာသည့်ပြင် သူတို့ဘက် လူဝတ် ကြောင့် များက လိမ္မာယဉ်ကျေးအောင် ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပြ၍ ရသေ့တို့ကလည်း မန္တန်အစွမ်းဖြင့် တန်ခိုးပြကာ လူများအပေါ်၌ အထင်ကြီးစေနိုင်ကြသောကြောင့် သာသနာ့ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းသည်ထက် နည်းတာ သိဟိုဠ် စသော နိုင်ငံငယ်များသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြရဟန် တူပါသည်။ ဤအချက်ကား ယခုအခါ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များ အခြေအနေကိုကြည့်၍လည်းကောင်း၊ ဘာသာခြား စာပေသင်ကြား သူတို့ အားရှိနေပုံကိုကြည့်၍လည်းကောင်း မစဉ်းစားပဲ မနေထိုက် သော အကြောင်းတရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကွယ်သူ ထို့ပြင်- ကိုးကွယ်သူ လူတို့အား လိမ္မာယဉ်ကျေး
 အကျိုးမရလျှင် အောင် မဟောပြောနိုင်မှုလည်း သာသနာတော်
 အားနည်းဖို့ရာ ကြီးစွာသော အကြောင်းတခု ဖြစ်
 ပါသည်။ မှန်၏- သာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် လူဝတ်ကြောင်
 များ၏ ပစ္စည်း ၄-ပါးကိုမှီ၍ သာသနာ့ဝန်ကို ဆောင်ကြရ၏။ လူဝတ်
 ကြောင်များ ကလည်း ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝန်ဆောင်ပုံကို အားရ
 ကျေနပ်မှသာ သူတို့၏ ချွေးနှုတ်ကို ခွဲဝေ၍ လူဒါန်းလို့ကြပေမည်။
 ကျေနပ်ဖွယ် အကြောင်းများမှာလည်း နေပုံထိုင်ပုံကို ကြည်ညိုကျေနပ်
 ခြင်း၊ သူတို့အား လိမ္မာယဉ်ကျေးအောင် သွန်သင်ပြသ၍ ဤဘဝ
 နောက်ဘဝအတွက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ရစေခြင်း၊ သူတို့၏ ကလေး
 များကို တတ်သိလိမ္မာစေခြင်းများ ဖြစ်၏။ ရှေးရှေးမြန်မာမင်းများ
 လက်ထက်က ဤအချက်များ အပြည့်အစုံ ရရှိကြ၍သာ ဤသာသနာ
 ကိုလေးစားကြည်ညို ကိုးကွယ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ရှင်ဘုရင်လဲ ဆက်ပါဦးမည် ဤ မြန်မာနိုင်ငံဝယ် အနော်
 ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ရထာမင်း လက်ထက်မှ စ၍ တိုင်းသူပြည်သား
 နှင့် သာသနာတော်သည် လွန်စွာ နေထား
 ကျ၍ ပဏာရခဲလှပေ၏။ သံဃာတော် ဘက်ကလည်း လိမ္မာယဉ်ကျေး
 အောင် ဟောညွှန် သင်ပြနိုင်သဖြင့် တိုင်းပြည်၏ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်
 အတန်းသည် အမှန်ပင် တိုးတက်ခဲ့ပေ၏။ တိုင်းသူပြည်သား တို့ကလည်း
 ကျေးဇူးတင်လှသဖြင့် သာသနာတော်ကို အားကိုးတခု ပြုကာ ၄-ဖြာ
 သော ပစ္စည်းကို အသီးသီး ထောက်ပံ့ခဲ့ကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ အညမည ပစ္စည်း
 တပ်၍ အထပ်ထပ် ကျေးဇူးပြုခဲ့ကြသည်မှာ မြန်မာမင်းများ၏ နောက်
 ဆုံးအချိန် ကျအောင်ပင် ဆရာလုပ်သူလည်း ဘုန်းတော်ကြီး၊ ရှင်ဘုရင်
 လုပ်သူလည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းသားပင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ့ ထို့နောက် စစ်ဘေး စစ်ဒဏ်ကြောင့်နိုင်ငံ
 တက္ကသိုလ်ကြီး ဖြစ်လောက် သည် မရှုမလှ လက်အောက်ခံဘဝသို့ ကျ
 ရောက်ရတော့၏။ ထိုသို့ ရောက်ရစေကာမူ

သာသနာရေးနိဂုံး

ထိုခေတ်က ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် လူကြီး လူကောင်းတို့သည် သာသနာတော်၏ အရှိန်အဝါဩဇာ မသေးအောင် စီမံနိုင်ခဲ့ပါလျှင် (ထိုအချိန်က ထွန်းကားလာသော သိပ္ပံဝိဇ္ဇာတွင် အပြစ်ကင်းသည့် ဘက်ကို ဘုန်းတော်ကြီးများလက်မှ မလွတ်ရအောင် ရှေးက အားလုံး လက်ခံပြီး ဖြစ်သော “နောကော+နော” စသည်ကို “ကိုးတလီ+ကိုး” စသည်ဖြင့် ပြုပြင်၍၊ ရှေးရိုးအတိုင်း အထောက်အပံ့ကိုလည်း လက်မခံကြပဲ သင်ပြခဲ့ကြပြီးလျှင် နောက်၌လည်း ခေတ်အလိုက် တိုးကာ တိုးကာ သင်ပြနိုင်မည် ဆိုပါ မှ) ယခုလို လွတ်လပ်ပြီးသောအချိန်မှာ အခြေခံ ကျောင်းများနှင့် တကွ ပညာစုံပို့ချနိုင်သော ဗုဒ္ဓသာသနာ့တက္ကသိုလ်ကြီး မားမားမတ်မတ် တည်ရှိပြီး ဖြစ်နေရာ၏။

ယခု အခြေအနေ ထိုသို့ တည်ရှိပြီးဖြစ်နေလျှင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်သည် ‘အတိုင်းထက် အလွန် တံခွန်နှင့်ဘုရား’ ကဲ့သို့ ကမ္ဘာမှာ ကြားနိုင်လောက်အောင် ကျက်သရေကို ဆောင်လျက် ရှိရာသည် မဟုတ်ပါလော။ ယခု သော်ကား ဖြစ်နိုင်လောက်သော အကောင်းစုကို မစီမံနိုင်ခဲ့မှုကြောင့် သမ္မတ(သမတ)လုပ်သူလည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းသားမဟုတ်။ ဝန်ကြီးချုပ်စသူများလည်း ထိုနည်းသာ၊ တတိုင်းပြည်လုံး လိုလိုပင် လူကြီး လူကောင်း ဆိုသူတို့၏ သားသမီးတွေကား.... (ဘုရား ဘုရား ဘုရား) ဟု ညည်းတွားဖို့သာ ကောင်းပါတော့သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်နေရသည့် အတွက်လည်း အပြစ်မတင်သာပါ။ လောလောဆယ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတွက် ဤနည်းအတိုင်းပင် သင်ကြားပေးလိမ့်မည်။ ထိုသို့သင်ကြားသည့် အတွက်ကြောင့်ပင် ယခုအခါ များစွာသော ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းတွေမှာ ပြောပလောက်အောင် ကျောင်းသားများ ရှိကြသေးရဲ့လား။ (ဘယ်သူ မပြု၊ မိမိမှုပဲနော်...)

ရှေးကလိုဆိုလျှင် ဆက်ပါဦးမည်—ရဟန်းတော်များသည် အလွန် ရှေးမတိုက်တွန်း ခေတ်ကကဲ့သို့ မဂ်ဖိုလ်ရအောင် ဝိပဿနာဓုရကို သဲသဲမဲမဲ ကြိုးစားနေကြပါလျှင် လည်းကောင်း၊ ပိဋကတ်တော်ကိုချည်း အားရ ပါးရ ကြိုးစားနေကြပါလျှင် လည်းကောင်း။

ရှေးခေတ်က မသင်ပြပဲ လွတ်လွတ် နေခဲ့ကြပါလျှင် လည်းကောင်း ကလေးတို့အား လောကီသိပ္ပံဝိဇ္ဇာ သင်ပြပေးကြဖို့ရန် အမှန်ပင် မတိုက် တွန်းလိုပါ။ ယခုသော်ကား—မြန်မာနိုင်ငံတော်ဝယ် ရှေးခေတ်ကစ၍ ယခုတိုင်အောင် ကလေးများကို ရဟန်းတော်များက သင်ပြ နေကြပါ လျက် သင်ပြယင်း သင်ပြယင်းက သင်ပြမှု အားမရ၍ လက်လွတ် ဖြစ် ကြတော့မည်ကို (လက်လွတ် ဖြစ်ရုံမျှမက၊ သာသနာတော်လည်း အား နည်းနေပုံကို) မြင်ရသော ကြောင့်သာ ဤကဲ့သို့ အနုဝဇ္ဇာသိပ္ပံဝိဇ္ဇာကို ကိုယ့်ဆိုင်ရာ ဒေသ၌ မြိုင်မြိုင် ဆိုင်ဆိုင် သင်ပြဖို့ရန် တိုက်တွန်းလိုပါ သည်။

ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ ကျောင်းမှာ ကျောင်း မရှိလျှင် သားမရှိလျှင် ကိုရင် သာမဏေလည်း မရှိနိုင်။ ကိုရင် သာမဏေ မရှိလျှင် ရဟန်းတော်လည်း မရှိနိုင်။ ဤနည်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာတော် အတွက် ဝန်ထမ်းနိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ မကြာမီ (အဆက်မပြတ်သေးစေကာမူ) အားနည်းဖို့ကား အလွန်သေချာပြီ မဟုတ်ပါလော။ ဤအချက်ကို ဂရုမပြု လျစ်လျူရှုလိုက်ကြပါလျှင် ယခုအခါ ထင်ရှားသော ဆရာတော် များ၏ တာဝန်သာလျှင် လုံးလုံး ဖြစ်ရစ်ပါလိမ့်မည်။ မှန်၏—ယခုအခါ မကောင်းကျိုးရနေသမျှသည် ရှေးရှေး ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ တာဝန်ဖြစ်သကဲ့ သို့ အနာဂတ် မကောင်းကျိုးလည်း ယခု ပုဂ္ဂိုလ် များကြောင့် ဟုပင် ဆိုရစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤကား သာသနာ အားနည်းခြင်း၏ အကြောင်း တမျိုးပါတည်း။

အတုအယောင်များကြောင့် သာသနာရေးကိစ္စများ၌ အတုအယောင် တွေ ပေါများလာခြင်းလည်း သာသနာ တော်ကို အထင်သေးဖွယ်ရာ သာသနာ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတမျိုးဖြစ်၏။ မှန်၏- အလှူဒါန ပြုရာ၌ ဒါနစစ်စစ် ပါရမီဖြစ်အောင် မပြုပဲ ဂုဏ်ပကာသနကို ပဓာနထား၍ ပြုခြင်း၊ ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ရာ၌ စိတ်စင်ကြယ်အောင် မဆောက် တည်ပဲ အပျော်အပါးနှင့် သူများယောင်၍ ယောင်ခြင်း၊ ယခုအခါ

သာသနာရေးနိဂုံး

ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းရာ၌လည်း အတုအယောင်တွေ အတော် ပေါများနေဟန် တူခြင်း၊ ဘုရားပဲ့စသော သာသနာရေးကိစ္စ၌ ဘုရား တရားတော်နှင့် မညီသော အပျော်အပါး ပဲ့လမ်းသဘင်တွေ ပါဝင် နေ၍ အစစ်အမှန်ပူဇော်မှု စသည်ကိုကား ဝတ်ကျေတမ်းကျေပြုခြင်း၊ ရဟန်းသာမဏေ ပြုလုပ်ရာ၌လည်း ဘာမျှနားမလည်ပဲ မိရိုးဖလာပြုကြ ခြင်း စသည်တို့သည် အတုအယောင်တွေချည်းသာ။

ထိုအတုအယောင်ကို ကြည့်၍လည်း ဘာသာခြားနှင့် ဘာသာခြား စာပေကိုသာ သင်ယူခဲ့ကြသော နောင်လာနောက်သားတို့က “သူတို့ အလှူဒါနက ဒီလိုတဲလား။ ဒီလို စားသောက်ပျော်ပါး၍ ညစာမစား တာကို ဥပုသ်စောင့်တာဆိုပဲ။ ဘုရားပူဇော်ပဲ့ ဆိုတာ ဒီလို ဇာတ် ရုပ်သေးတွေနဲ့ ပူဇော်ကြရဆိုကိုး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါက်တယ် လို့လဲဆိုသေး။ ပြီးတော့” ...ဤသို့စသည်ဖြင့် သာသနာတော်ကိုပါ အထင်အမြင်သေး ကြပါတော့မည်။ ဤသို့ အထင်သေးခံရခြင်းသည် သာသနာတော် အားနည်းဖို့ အကြောင်းတမျိုး ဖြစ်တော့၏။

စီးပွားနှင့် အခြား အကြောင်းများလည်း ရှိပါသေး၏။ ထိုအ ကိုယ်ကျင့်ပျက်မှု ကြောင်းများကား—ကိုးကွယ်သူများ၏ စီးပွား ဆုတ် ယုတ်မှုနှင့် အပျော်အပါး များမှုပင်တည်း။ မှန်၏— ကိုးကွယ်သူများ စီးပွားရေး ဆုတ်ယုတ်လျှင် “အူမ-မတောင့်၍ သီလ မစောင့်နိုင်ရုံသာမက ဒါနလည်း မပြုနိုင်ကြချေ” ကျေးရွာများ၌ ယခုနှစ် မိန်းမကောင်းလျှင် ယခုနှစ် အလှူဒါန ဆုတ်ယုတ်ပုံကို လည်းကောင်း၊ မြို့ပြတို့၌လည်း အရောင်းအဝယ် မကောင်းလျှင် ဆွမ်း အခက်အခဲ တွေရပုံကို လည်းကောင်း လက်တွေ့ မြင်နိုင်ပါသည်။ ယခု အခါ စီးပွားရေးအတွက် အများ၏ ညည်းတွားသံကို ကြားနေရ၏။ ဝတ်မှု စားမှု အတုအပ အပျော်အပါး တွေကလည်း များသည်ထက် များလာ၏။ သူတို့ရှာဖွေ၍ရသော စီးပွားသည် “ကုလား ခပ်တဲရေ ကုလား ဆေးဖို့တောင် မလောက်သလို ဖြစ်နေတော့၏” ဤအတိုင်း သွားလျှင် အနာဂတ်ကာလ၌ ပစ္စည်း ၄-ပါးနှင့် စပ်၍ ကျောင်း ဘုရား သံဃာ အားလုံးပင် ခြောက်ကပ်ကပ် ဖြစ်သွားဖွယ် ရှိလေသည်။

စစ်ဘေးဒဏ် သာသနာ ဆုတ်ယုတ်မှုနှင့်စပ်၍ အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ်
 ဘေးကြီးတရပ်လည်း ရှိသေး၏။ ထိုဘေးကြီးကား တိုင်း
 ပြည်တိုင်းက ကြောက်ရွံ့နေကြသော ပြည်တွင်း ပြည်ပ စစ်ဘေးကြီး
 တည်း။ ထိုစစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ခံရပြန်လျှင် သာသနာ့ ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်
 များ၏ သီလသိက္ခာ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း လျော့သွား၏။ ဂန္ဓဓုရတာဝန်
 ကိုလည်း ကောင်းစွာမဆောင်နိုင်ကြ။ လွန်ခဲ့သော ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး
 အတွင်းက ဤ နိုင်ငံတော် သာသနာ၏ အခြေအနေကို ပြန်၍ သုံးသပ်
 ကြပါလေ။

ထိုသို့ စစ်ဖြစ်ရာ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်သူတို့သာ နိုင်ငံကို လွှမ်းမိုး
 သွားပါလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကို သွယ်ဝိုက်သောနည်း
 အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် ဖြစ်စေ ဖိစီး နှိပ်စက်တတ် လေ
 သည်။ (အချို့နိုင်ငံများ၌ ဤနည်းအားဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ ကွယ်ခဲ့ရပုံကို
 ကမ္ဘာ့ရာဇဝင် လေ့လာ ကြည့်ပါ။)

သို့ဟန်ဘွားခေတ် ဤ မြန်မာနိုင်ငံ၌ပင် သို့ဟန်ဘွားဆိုသူ အုပ်စိုးခိုက်
 နှင့် ကြုံစဉ်က ကျမ်းတတ် ဆရာတော် အများပင်
 အသတ်အဖြတ် ခံရသည်ဟု ရာဇဝင်ဆိုသတတ်။ ထိုအချိန်က မြန်မာ
 သွေးစစ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်သော မင်းကြီးရန်နောင်နှင့် အပေါင်းပါ
 မှူးမတ်တို့ မကယ်တင်နိုင်ခဲ့ပါလျှင် ဤ သာသနာတော်သည် ထိုအချိန်
 ကပင် တိုင်းတပါးသို့ ပြောင်းသွားလောက်ရာလေပြီ။ မှန်၏—များစွာ
 သော တိုင်းသူပြည်သားတို့သည် ခေါင်းဆောင်နိုင်မည့် သူရဲကောင်း
 မပေါ်လာလျှင် အုပ်ချုပ်သူတို့ အလိုအတိုင်းသာ နေဝံ့ ထိုင်ဝံ့ ကြရှာ
 လေသည်။

လူများ ယခုအခါ တကမ္ဘာလုံး စိတ်မအေးရသော ထိုစစ်ဘေး
 ဝန်ဆောင်နိုင် ကြောင့် အေးအေးချမ်းချမ်း နေနိုင်မည့် နည်းလမ်း
 ကောင်းကို ရှာနေကြသောအချိန်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊
 ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများက သာသနာတဝန် အချိန်အခါဝယ် သံဂါယနာ
 တင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ထထ ကြကြ ရှိကြ၍လည်းကောင်း အနာဂတ်

သာသနာရေးနိဂုံး

အခါ၌ ထိုသို့ နိုင်ငံဝယ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူအရေအတွက် များလာဖို့ရန် လမ်းရှိ၏။ သို့သော်လည်း သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းနိုင်မည့် ဆူတော် ကောင်း ရဟန်းတော်များကား များကောင်းမှ များနိုင် ပေတော့မည်။ ဘာကြောင့်နည်း—နိုင်ငံ အားလုံးမှာပင် ကိုယ်ကျင့် ပျက်ပြားမှုက သောင်းကျန်းလျက်ရှိရာ ထို ကိုယ်ကျင့် ပျက်ပြားမှုသည် ရဟန်းတော် များ၏ စိတ်ဓာတ်ကို တနည်းအားဖြင့် ကူးစက်လာမည်သာ ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ် များများ ထွန်းကား လာဖို့ အရေးကား အနာဂတ်အတွက် မျှော်လင့်ဖို့ ဝေးလှသေး သည်။

ရဟန်းတော်များသာ သာသနာတော် တည်တံ့ရေး၌ကား ဗုဒ္ဓ ဝန်ဆောင်နိုင် ဘာသာဝင် လူဝတ်ကြောင်တို့ များနေခြင်း ထက် ဝန်ဆောင်ရဟန်းတော် များခြင်းက သာ၍ အရာရောက်၏။ မှန်၏—ကိစ္စမြားမြောင် လူဝတ်ကြောင်တို့သည် သာသနာတော်၏ ရေသောက်မြစ်ဖြစ်သော ပရိယတ္တိ ဓမ္မကို သင်ယူ ပို့ချ သောအားဖြင့် မဆောင်ထားနိုင်ကြ။ ရဟန်းတော်များကသာ ကိစ္စ နည်းပါးသဖြင့် ဆောင်ထား နိုင်ကြသည်။ ထို ဝန်ဆောင်သံဃာ များများ စုဝေးနေနိုင်ဖို့ရာလည်း ဤ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ထက် ကောင်းသောနိုင်ငံ ရှိတော့မည် မထင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤ မြန်မာ နိုင်ငံမှာပင် သာသနာတော်လည်း ဣန္ဒြေရာ၊ နိုင်ငံတော်လည်း အခြေ ကျမည့် နည်းကောင်းလမ်းမှန်ကို အချိန်ပင် နှောင်းသော်လည်း ဆိုလတံ့ သောအကြောင်းများကို အားပြုကာ ကြံစည် စဉ်းစားသင့်ကြပါသည်။

အားပြုဖွယ် အကြောင်းများကား—

- (က) နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များတွင် (ဘုန်းကြီး ကျောင်းထွက် မဟုတ် စေကာမူ) ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည် သက်ဝင်နေသူ အများ အပြား ရှိသေးခြင်း။

သာသနာရေးနိဂုံး

- (ခ) တိုင်းသူ ပြည်သား လူများစုသည်း ဘုရား တရား (ရတနာ ၂-ပါး)နှင့် ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ကြသော သံဃာတော်များကို လေးစားကြသေးခြင်း။
- (ဂ) ယခု အချိန်မှာ ဝိနည်းသိက္ခာ လေးစား၍ ပိဋကတ် ကျမ်းကျင့် ခေတ်ကိုလည်း မြော်မြင်နိုင်သော ဆရာတော်များ မနည်းပါး သေးခြင်း။
- (ဃ) ထိုဆရာတော် သံဃာတော်များသည် တပါးစီ တပါးစီ ဆိုလျှင် အားအင် မကြီးမား လှသော်လည်း စုပေါင်းမိက အလွန် ကြီးမားသော အင်အားရှိခြင်း။
- (င) ထို့ကြောင့် သံဃာတော်များဘက်က ယခုတကြိမ် နည်းလမ်း မှန်အောင် ပြုပြင်နိုင်ကြလျှင် ကျေးလက်ရော မြို့တွေ့ပါ တပြိုင်ကြီး နောက်က ပါလာဖွယ် ရှိခြင်း။

နောင်ခါ ဤအချက်များသည် ပြုပြင်ရာ၌ မျှော်လင့်ဖွယ်ကောင်း လက်လှုတ်မည် သော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ နောင် နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာလျှင်ကား ဤအချက်များလည်း တစ တစ လက်လှုတ်သွားပါလိမ့်မည်။ မှန်၏- နောင်ခါ ၁၀-နှစ် ၁၅-နှစ် လောက် ကြာလျှင် ယခု သြဇာရှိနေသော ဆရာတော်တို့ အများအား ဖြင့် ရှိကြတော့မည်မဟုတ်။ ကျန် ဆရာတော်များလည်း ယခုလောက် အင်အားမရှိနိုင်။ ထိုဆရာတော်များ မရှိချိန်မှာ သာသနာ့အရှိန်သည် ယခုထက် မွေးမြှုပ်ပါလိမ့်မည်။ ယခုအခါ သာသနာတော်ကို လေးစား နေသေးသော ဒကာ ဒကာမတို့လည်း သူတို့၏ သားသမီးများကို သူတို့ ကဲ့သို့ သာသနာတော်လေးစားအောင် ယခုကပင် မသွန်သင်နိုင်ကြ။ အနာဂတ် ၁၀-နှစ်လောက်မှာ ဘာသာခြား စာသင်ကျောင်းမှ ထွက် လာသူများ တိုင်းပြည်၌ တောရောမြို့ပါ ခေါင်းဆောင်လုပ်ကြတော့ လတံ့။ ထိုအချိန်၌ ဘုန်းကြီးတို့၏ သာသနာ့အခြေအနေမှာ ဤမြန်မာ နိုင်ငံဝယ် ဘယ်လိုဖြစ်နေရစ်စရာရှိသည်ဟု ယခုကပင် ကိုယ်စီကိုယ်င တွေးကြည့်သင့်ကြပါသည်။

သာသနာရေးနိဂုံး

ကိုယ့်ရေးကိုယ့်တာ ထို့ကြောင့် နောင်ဘဝအတွက် ကိုယ့်ရေးကိုယ့်တာ
 တွေးကြပါ ကို လေးလေးနက်နက် တွေးတောလေ့ရှိသူတို့လည်း
 ယခုတွေ့ရသော သာသနာတော်ကို အားကိုးကြ
 ပါလော့။ နောက်တကြိမ် လူဖြစ်ရသော်လည်း ယခုလောက် အသား
 ကျ သာသနာကို တွေ့ရမည် မတွေ့ရမည်ဆိုတာ မသေချာပါ။ အများ
 အားဖြင့် တွေ့ရဖို့ ခဲယဉ်းသည့်ပြင် နောက်တကြိမ် မိဘလုပ်မည့် ယခု
 ကလေးများ၏ ခေတ်နှင့်စိတ်ထားကို စဉ်းစားမိက သူတို့၏ သား သမီး
 ဖြစ်ဖို့အရေးမှာ မတွေးဝံ့အောင် ကြောက်စရာမဟုတ်ပါလော့။ နတ်ပြည်
 သို့ ရောက်သွားပြန်လျှင်လည်း ထိုနတ်ပြည်စည်းစိမ်ကို ခံစားရုံသာ။
 ကုသိုလ်ပါရမီကား အလွန်ရှာတတ်သူမှ နည်းနည်းပါးပါး ရပါလိမ့်
 မည်။ နတ်ပြည်ကတခေါက် ပြန်လာချိန်မှမူ ဤ သာသနာတော်သည်
 အစအနမူ ကျန်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

သာသနာ့အရေး သာသနာတော်အရေးကိုပင် ကိုယ့်အရေးဟု ထင်
 ကိုယ့်အရေး မြင်နေသူများလည်း အင်အားရှိသမျှ ဝိုင်းဝန်း၍
 ပြုပြင်ကာ အဖိုးတန်ပါရမီကို ယူကြပါလော့။ ဤ
 သာသနာတော်သည် ရှေးအခါကပင် ပြုပြင်သူရှိလျှင် ရှိသလောက်
 တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ဓမ္မာသောကမင်းလက်ထက်၊ သီဟိုဠ် ဒေဝါနံပိယ-
 တိဿမင်းလက်ထက်၊ မြန်မာနိုင်ငံဝယ် အနော်ရထာမင်းနှင့် မင်းတုန်း
 မင်းတရားလက်ထက် စသည်ကိုကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် ငှက်ပျံသည့်ပမာ
 ပြုပြင်သူမရှိလျှင် မရှိသလို နိမ့်၍ ပြုပြင်သူရှိလျှင် ရှိသလောက် မြင့်သော
 အားဖြင့် နိမ့်ချည်မြင့်ချည် အလီလီဖြစ်ပျက်၍ လာခဲ့ရသော ဤသာသနာ
 တော်မြတ်ကြီးကို ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်အထိ မကွယ်ပနိုင်စေသေးပဲ
 အခွန်ရှည်စွာ တည်တန့်လျက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူ ရှင်အများ၏ စီးပွား
 ချမ်းသာ ဆောင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းကို သဒ္ဓါအသစ် ဉာဏ်အသစ် ဝီရိယ
 အသစ် လောင်း၍ စုပေါင်းရှာဖွေကာ အမြန်ဆုံး ပြင်ဆင်နိုင်ကြပါစေ
 သတည်း။

(လင်္ကာ) ကျမ်းပြီးမှတ်ထုံး၊ ကမ္ပတ်ဖုံးဖို့၊ နိဂုံးအရာ၊ သာသနာ၏၊
 ခုခါဖြစ်ထွေ၊ စဉ်းစားစေအံ့။ တို့မြေဌာနီ၊ ရှေးခါဆီဝယ်၊
 မထေရ်အပေါင်း၊ စံရာကျောင်းမှ၊ ငြိမ်ညောင်းသာယာ၊ မိန့်
 အာဏာကို၊ ရပ်ရွာလူများ၊ လွန်လေးစားခဲ့။ ခုကားသို့နယ်၊
 ဖဟုတ်ကွယ်၍၊ နယ်ပယ်ပွားစီး၊ သား သမီးတို့၊ ဘုန်းကြီး
 ကျောင်းတိုင်၊ စာမသင်တော့။... ထို့ပြင် မြို့နေ ကလေးတွေ
 ကား၊ တို့မေ ဘာသာ၊ တို့မေစာကို၊ သင်ရာကောင်းမျှ၊ မထင်
 ကြပဲ၊ ပြင်ကလာပေး၊ စာပထွေးကို၊ အလေးဂရု၊ အရေးပြု၏။

ယခုလိုသာ၊ နှစ်ပေါင်းကြာလျှင်၊ မြန်မာတိုင်းဘွား၊ အမျိုး
 သားတို့၊ ဘုရားကိုစွန့်၊ တရားစွန့်၍၊ စွန့်လိမ့်မှန်စွာ၊ မြတ်သံဃာ
 တည်း၊ ထိုခါတိုင်းဘွား၊ လူအများလည်း၊ တရားမပါ၊
 အများစာကြောင့်၊ များစွာခုထက်၊ တိုး၍ပျက်လိမ့်။

သို့တက်များပြား၊ ဘုန်းဘုရားတို့၊ တရားကိုကျင့်၊ လုံအောင်
 ကျင့်၍၊ မလင့်စေရ၊ ကိုယ့်ဒေသ၌၊ သိပ္ပံ ဝိဇ္ဇာ၊ ပြသင့်ရာကို၊
 ကောင်းစွာပိုင်ပိုင်၊ ပြသနိုင်မှ၊ ဘုန်းလှိုင်ဟောပြု၊ သြဝါဒကို၊
 စိတ်ကကြည်ဖြူ၊ လိုက်နာယူလျက်၊ ကိုယ်မှုနုတ်ပြောင်း၊ စိတ်
 လည်း ကောင်းလိမ့်။

မကောင်းအကောင်း၊ အကြောင်းကြောင်းကို၊ သောင်း
 ပြောင်းကုန်စင်၊ အစုံမြင်သည့်၊ ထေရ်ရှင်များစွာ၊ ဒါယကာ
 တို့၊ အခါအခွင့်၊ ပဏာသင့်အောင်၊ စာချင့်စုပေါင်း၊ နည်းသစ်
 ပြောင်းမှ၊ နောက်နှောင်းမြန်မာ၊ သာသနာသည်၊ ရှည်ကြာ
 နေသို့ ထွန်းမည်ကို။

ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ ပြီး၏။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ယနေ့ဝယ်၍ ရနိုင်သော

- ၁။ ရတနာဂုဏ်ရည် (အထူး)
- ၂။ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ
- ၃။ အနာဂတ် သာသနာရေးကျမ်း (အထူးထုတ်
နောက်ဆက်တွဲများပါသည်။)
- ၄။ အနာဂတ်သာသနာအတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာသင်
- ၅။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်
သာမညဖလသုတ် မြန်မာပြန်တရား
- ၆။ ^{၃-အုပ်တွဲ}
ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်
- ၇။ ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ
- ၈။ ဓမ္မစကြာတရားနှင့် အနတ္တလက္ခဏာသုတ်
တရားတော်
- ၉။ အဋ္ဌကထာအခြေပြု
- ၁၀။ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ
- ၁၁။ ဘာသာသွေးနှင့် ဘာသာရေးပြဿနာများ
စစ်တပ်တရားတော်
- ၁၂။ ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ (ပ တွဲ)
- ၁၃။ အခြေပြုပဋ္ဌာန်းတရားတော်
- ၁၄။ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး
- ၁၅။ ကထာသလ္လာပ
- ၁၆။ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ
- ၁၇။ မြောင်းမြဆရာတော်
- ၁၈။ တဘဝသံသရာ
- ၁၉။ အခြေပြုသဒ္ဓါ
- ၂၀။ သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာ (ပတွဲ)
- ၂၁။ ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ
- ၂၂။ ခုဒ္ဓသိက္ခာဘာသာဋီကာ
- ၂၃။ ယမိုက်ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ
- ၂၄။ ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ
ပါဠိတော်နိဿယ-ပါဠိတော် မြန်မာ